

GÖTEBORG 2021

Möjligheter på väg till
Göteborgs 400-årsjubileum.

Förslag till arbetsplan.

STORA HAMNKANALEN

VÄRLDENS BÄSTA STAD NÄR DET REGNAR

RUM FÖR UNGT INFLYTANDE

BLÅ OCH GRÖNA STRÅK

LABB FÖR FRAMTIDENS SAMHÄLLE

SMART TRAFIK

BADA MITT I STAN

MUSIKENS OCH KUNSKAPENS GOTHIA CUP

MER ÄN EN BRO

LEVA 2021

TILLÅTANDE OASER

GÖTEBORG 2021

Läs förslag till arbetsplan på:

Read about the proposed working plan at:

للحصول على معلومات باللغة العربية، نرحب بزيارتكم إلى الموقع:

Warbixin af-soomaali ah, waxaad ka heleysaa:

برای دریافت این اطلاعات بزبان پارسی به صفحه اینترنتی رجوع شود:

Za informacije na bosanskom/hrvatskom/srpskom dobro dođi na:

بۆ به دهستههینانی زانیاری به زمانی سۆرائی به خیرین بۆ:

Informacje po polsku znajdziesz na stronie:

Türkçe bilgi edinmek için girebileceğiniz web sayfası:

Informacije ko romane, dobrodoslo sen ko:

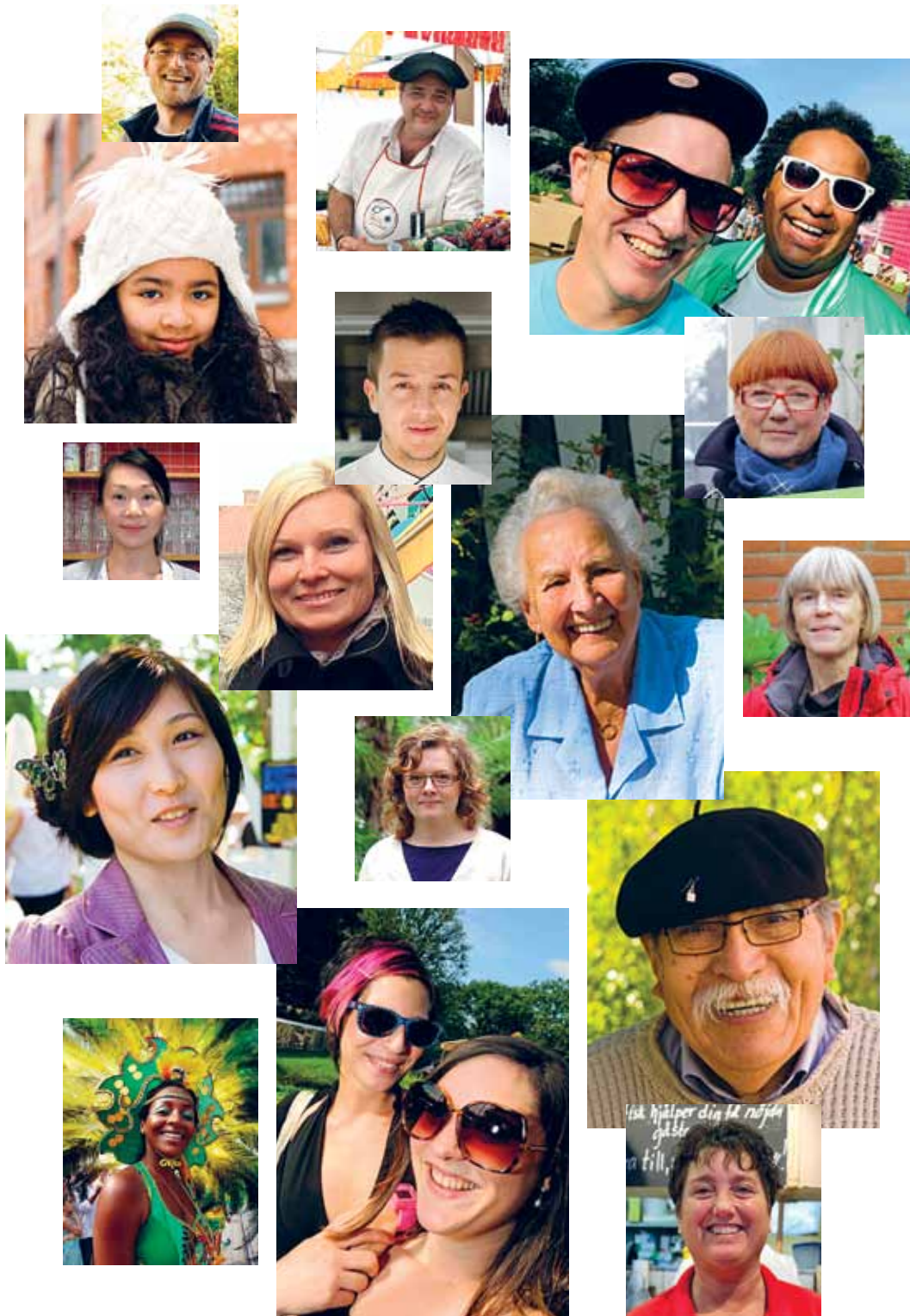
Para información en español visite:

Tiedot suomeksi osoitteessa:

Für Informationen auf Deutsch, willkommen bei:

goteborg2021.com

Arbetet har engagerat ett stort antal människor. Det är vi väldigt tacksamma för. Eftersom förslagen bygger på summan av alla gruppers och individers bidrag namnges inte de enskilda källorna. Styrkan finns i den vilja vi tillsammans visar. Upptäcker du några fel är det i så fall våra egna. Projektledningen Göteborg & Co.

GÖTEBORG 2021 – MER ÄN ETT JUBILEUM.

Uppdraget att beskriva hur Göteborgs 400-årsjubileum kan firas och göra ett internationellt avtryck för framtiden har fått oss att tänka till över gränserna. Det har fungerat som en inspirationskälla och satt igång nya samarbeten. Processen har varit en kraftsamling som visar på möjliga vägar framåt för hela staden och regionen. Detta förslag till arbetsplan presenterar den gemensamma viljeriktningen och kan inspirera till fortsatt engagemang hela vägen fram till 2021.

Jubileet angår oss alla och därför har ambitionen varit att alla som vill ska kunna delta i arbetet. Under mer än ett år har vi samlat kunskap från när och fjärran, tagit emot idéer, arbetat i perspektivgrupper, lyssnat av visionsprojekt och planer, mött och samtalat med tusentals människor i en öppen dialog. Nu har arbetet sammanställts i förslaget till arbetsplan du håller i din hand.

Vid stadens 300-årsjubileum för snart hundra år sedan gjordes en enorm satsning som gav internationellt avtryck. Liseberg, Konstmuseet och Botaniska trädgården är några exempel på det som skapades då och som nu är omistliga delar av vår stad. Inför 400-årsfirandet ser behoven inte riktigt lika-

dana ut. Nu står staden inför andra utmaningar. Därför handlar det här jubileet om att förverkliga andra slags värden. Den insikten stärks av de studier som ligger till grund för arbetet och bekräftas av de grupper som deltagit i arbetet.

Vi vill skapa möten mellan människor för ökad förståelse och nya tankar. Vi vill att Göteborg ska fortsätta vara en öppen stad för världen, där var och en känner sig delaktig och välkommen. Vi vill att staden ska fortsatt växa, vidga arbetsmarknadsregionen, och bli en förebild för hållbar tillväxt. Och vi vill komma närmare vår stora tillgång – vattnet.

Vilka steg som tas på vägen till 2021 är lika viktigt som själva året för att åstadkomma något mer än ett jubileum. Det här förslaget innebär något som inte stökas över på ett år. Utan ger oss energi både före och efter 2021. Varje år innehåller mycket att fira och berätta om, både för oss själva och för omvärlden.

Ett stort och innerligt tack till alla er som bidragit med tid, kunskap, hjärta och engagemang. Med varm hand lämnar vi nu över detta förslag till arbetsplan till Göteborgs Stads kommunstyrelse.

Sabine Söndergaard
VD, Göteborg & Co

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	5	● Så här har vi arbetat	116
Innehållsförteckning	7	Uppdraget: Staden behöver en plan	118
Introduktion	8	För vem och varför?	119
		Omvärldsanalys	120
● Vad	10	En öppen hamn för världen	122
Vision Göteborg 2021	12	Vad betyder ett jubileum?	126
Tema: Nära vatten	14	Vad kan ett jubileum tillföra?	128
Stora Hamnkanalen	16	Arbetsmodell	130
Bada mitt i stan	18	Utgångspunkter	131
Världens bästa stad när det regnar	20	Öppen dialog – vilken är din idé?	133
Nya älvstaden	22	Vi arbetar för 2021	134
Pråmen	24	Vi tar sikte på 2021	138
10 idéer som stärker Nära vatten	26	Vi samverkar för 2021	139
Tema: Bygga broar	32	Projektledning Göteborg & Co	140
Mer än en bro	34	Så här har vi tagit hand om allt	142
Blå och gröna stråk	36		
Musikens och kunskapens Gothia Cup	38	● Rapporter	145
Smart trafik	40	Gröna staden	146
Kunskap Göteborg	42	Kulturstaden	164
10 idéer som stärker Bygga broar	44	Kunskapsstaden	170
Tema: Öppna rum	50	Unga staden	180
Labb för framtidens samhälle	52	Upplevelsestaden	194
Rum för ungt inflytande	54	Växande staden	204
Leva 2021	56	Öppna staden	214
Tillåtande oaser	58		
Jubileumpark i Frihamnen	60		
10 idéer som stärker Öppna rum	62		
Paraplyprojekt	68		
● När	70		
Tidslinje – från 2012 till 2021	72		
● Hur	96		
Från vision till verklighet	98		
Vägledare för jubileumsdimensionen	100		
Organisation	102		
Fysisk plattform	104		
Digital plattform	105		
Strategisk kommunikation	106		
Internationell dimension	108		
Internationella nätverk	110		
Finansieringsmöjligheter	112		
Utvärdering	113		
Svar på uppdraget	114		

INTRODUKTION

I förslaget till arbetsplan har vi sammanställt både vad vi kommit fram till och hur processen såg ut. Vi beskriver också hur viktigt det är att arbetet fortsätter för att vi ska kunna göra Göteborg 2021 till mer än ett jubileum. Förhoppningen är att arbetsplanen inspirerar till fler idéer och nya inspel på vägen till 2021. Det här är bara början.

VAD

Här hittar du beskrivningen av vad vi tillsammans vill åstadkomma med 400-årsjubileet. Vi visar det genom en vision, teman, symbolprojekt och idéer för Göteborg 2021.

Vision Göteborg 2021

Här kan du läsa visionen för Göteborg 2021. Den har vi byggt från grunden genom att lyssna till alla inblandade grupperingar. Den sammanlagda framtidsbilden blir ett riktmärke. Något att samlas kring, som visar vägen framåt.

Tre teman

Ur den rika skörd av tankar som samlats in har vi försökt urskilja riktningar och tydliga grupper

av idéer. Utifrån det har vi formulerat tre teman. De representerar idéarbetet samtidigt som de pekar mot visionen. De är konkreta, lätta att förstå och relevanta för bilden av Göteborg samtidigt som de kan tolkas bildligt och stimulera fantasin. De inbjuder också till fortsatt engagemang.

Symbolprojekt

För att göra våra tre teman konkreta lyfter vi fram några symbolprojekt ur idéskörden. Projekten är inbjudande och låter alla vara med. De lever upp till möjligheten att göra ett internationellt avtryck och att bidra till en hållbar utveckling.

Idéer som stärker

Symbolprojekten kompletteras med tio exempel inom varje tema.

NÄR

För alla presenterade projekt beskriver vi när de kan börja. Vissa projekt kan starta direkt, medan andra kan påbörjas först ett visst år. För många rekommenderar vi en förstudie för att komma vidare i arbetet. Här hittar du möjliga jubileumsprojekt i en tidslinje för åren 2012–2021 tillsammans med andra, redan pågående eller planerade, aktiviteter.

HUR

Många idéer handlar om förhållningssätt och förverkligande snarare än konkreta aktiviteter. I detta kapitel beskriver vi hur allt kan göras möjligt samt hur organisation, finansiering och utvärdering kan fungera.

SÅ HÄR HAR VI ARBETAT.

Vår arbetsmodell är så vitt vi vet unik. Efter en omfattande omvärldsanalys valdes en öppen process där alla som vill vara med har fått plats. Totalt handlar det om medverkan från tusentals personer från många olika områden. Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet har gått som en röd tråd genom planeringen och en huvudfråga ställdes: Hur kan 400-årsjubileet göra ett internationellt avtryck för framtiden?

RAPPORTER

Här hittar du de sju perspektivgruppernas kompletta rapporter.

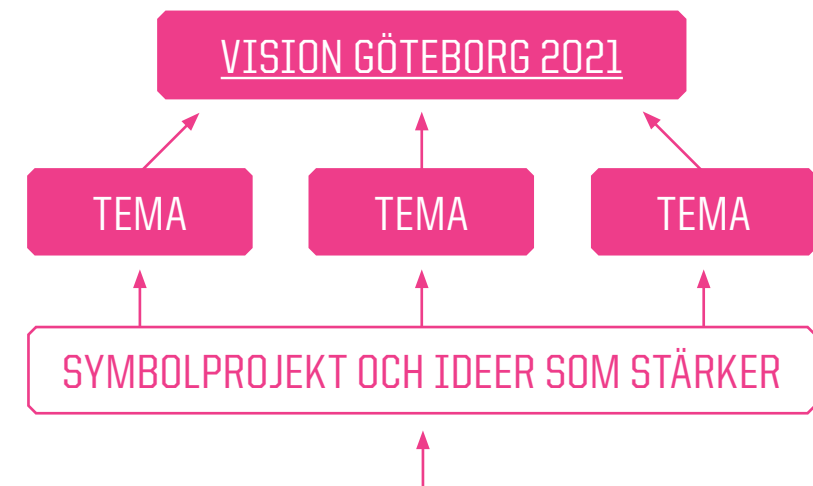
LÄS MER.

Vi har också tagit fram en separat bok, med alla idéer från allmänheten som lämnats in till vår dialogportal, *1680 idéer om Göteborgs 400-årsjubileum*.

Allt finns samlat på goteborg2021.com. Där kan du också fortsätta dialogen om Göteborg 2021. Välkommen dit!

Vår ambition är att arbetsmodellen skall kunna fortsätta att inspirera till ännu fler idéer från fler aktörer på vägen till 2021.

Idéer, koncept och förslag från stadens förvaltningar och bolag, sju perspektivgrupper, planerade och pågående projekt och allmänhet.

Här hittar du beskrivningen av vad vi tillsammans vill åstadkomma med 400-årsjubileet.

VISION GÖTEBORG 2021.

”År 2021 är Göteborg internationellt känd som en modig förebild för hållbar tillväxt. Vi är en innovativ, öppen och inkluderande stad där alla invånare känner mening och delaktighet.”

Med stadens 400-årsjubileum som katalysator samlas vi kring en gemensam viljeriktning.

Som hamnstad har Göteborg utvecklats med influenser, idéer och kunskap från hela världen. Här har alltid funnits människor och företag som inte kopierar det andra gjort, utan som söker sin egen väg. Vi ska ta vara på det vi har och det som särskiljer oss i form av historia och identitet. I den hårda konkurrensen med andra städer och platser om etableringar, invånare och besökare ska vi våga tänka annorlunda, vara oväntade och modiga.

Dagens och framtidens samhälle kommer att behöva de många idéerna, de många människorna och de olika människorna, mer

än någonsin. Det är i mötet som nya möjligheter skapas. Mellan kulturer. Vetenskaper. Näringsliv. Möten mellan människor ger ökad förståelse, utveckling och bidrar till ett gott liv. Därför behöver vi smartare infrastruktur, fler mötesplatser, och framför allt, fler anledningar att mötas.

Frågan om hållbarhet, ekonomisk, social och ekologisk, är central för vår framtid. Det hållbara samhället ska tillgodose dagens behov, och överlämna en bättre värld till kommande generationer. Ytterst handlar alltsammans om att bygga en stad där drömmar tas på allvar, där alla vi som bor och verkar känner delaktighet och sammanhang. Och som lockar hit fler. Det är så vi vill fira vår stad och göra vårt avtryck i världen.

NÄRA VATTEN.

Ett naturligt tema eftersom Göteborg är en stad präglad av vatten och för att många idéer har det gemensamt. Vi vill komma nära stadens vatten. Vattnet har flera delar. Dels kontakten med havet, skärgården, hamnen, sjöarna, älven och kanalerna. Dels regnet. Det regnar en hel del i vår stad. Och det är inget problem. Det är en fantastisk resurs.

STORA HAMNKANALEN.

Ett levande kanalstråk mitt i stan, med plats för människor, upplevelser, båtar och handel. Det är nytt och historiskt på samma gång.

Längs Stora Hamnkanalens norra sida puttrar det av liv sedan trafiken lyftes bort. Med de vackra byggnaderna som fond har vi fått ett trivsamt vardagsrum. Vi strosar, fikar, handlar och umgås. I kanalen ligger båtar och pråmar precis som förr. Intill ligger Göteborgs Gamla Stan med stadens äldsta byggnad, Kronhuset. Ostindiefararen, med stark anknytning till Ostindiska huset, har lagt till vid Stenpiren. Öppningsbara broar återförenar kanalen med älven. Kanalen kopplas ihop med det sammanhängande hamnstråk som skapats hela vägen från Röda Sten i väster via Skeppsbron, Operan och Kanalorget till Gullbergs Strandgata i öster.

Längs kajen frodas livet. Här möts människor för att umgås, äta en bit mat eller ta en båttur.

Stora Hamnkanalen idag.

Start: Förstudie rekommenderas tillsammans med Kulturförvaltningen och Higab. Studie redan påbörjad och första båten kan sjösättas 2013.

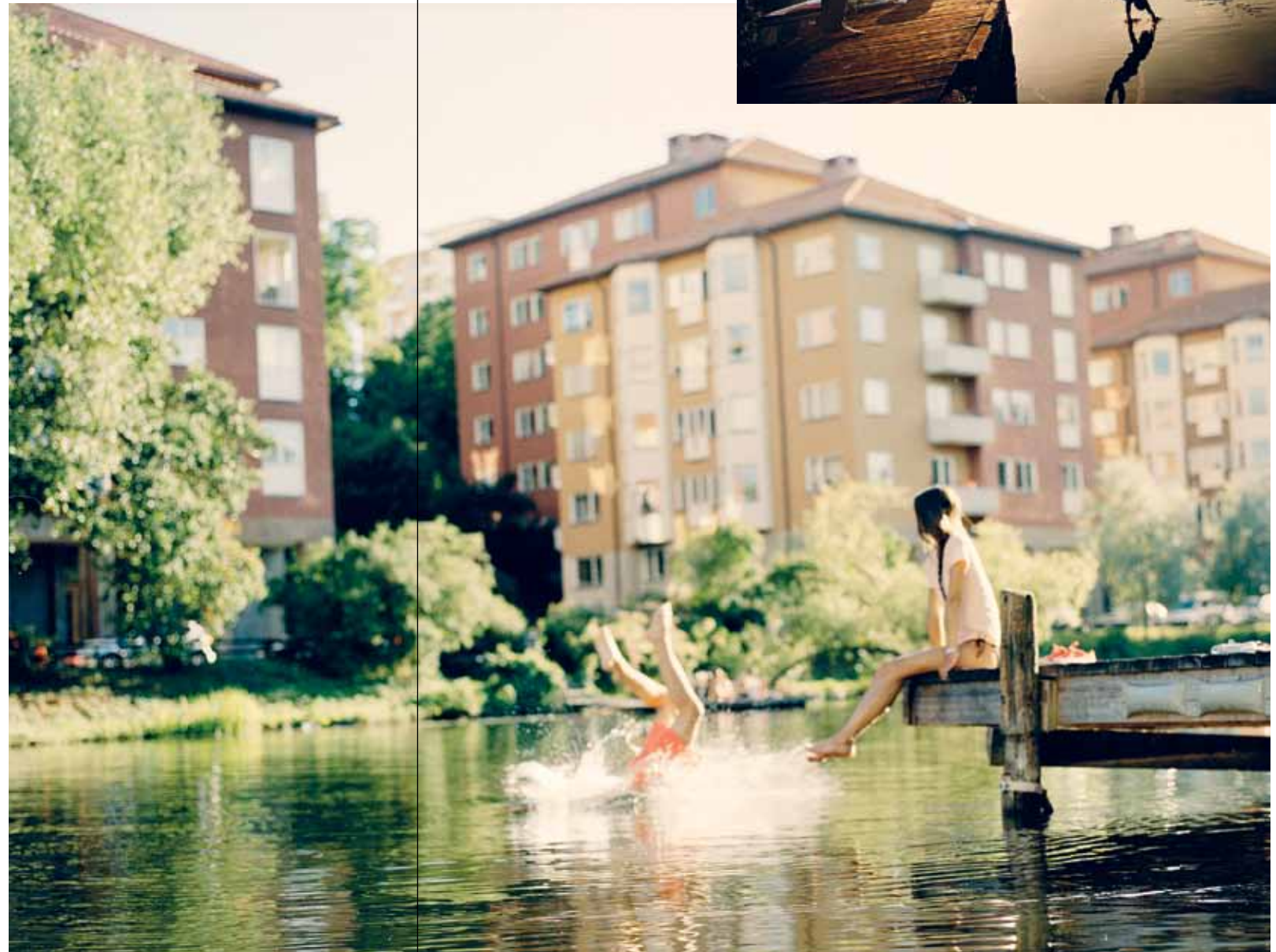
BADA MITT I STAN.

Äntligen kan vi bada i älven. Vid Skeppsbrons badplats samlas människor från alla stadsdelar, i alla åldrar och från alla kulturer.

Badplatsen är öppen från tidig morgon till sen kväll. Självklart är det fri entré och tillgängligt för alla. Här finns utrymme för såväl vild lek som stillsamma dopp. Arkitektur och belysning gör det till en vacker plats mitt i staden. Ett kafé, picknickytor och grillplatser ligger i anslutning till badet och gör att du gärna stannar länge. Fler badplatser längs älven, vid hamnen – och till och med i en renad kanal – gör att vi kommer så nära vattnet vi bara kan.

Start: Förstudie för fler bad rekommenderas. Första badplats möjlig 2014. Badplats ingår i planer för Skeppsbron 2017.

Längs älven ryms badplatser som bjuder in till kvällsdopp på vägen hem.

VÄRLDENS BÄSTA STAD NÄR DET REGNAR.

I Kunsthofpassage i Dresden pryds fasaden av färgglada rör och trattar som när regnet faller förvandlas till musik.

En regnig dag i Göteborg är något alldeles extra. Vi gör regnet till något som förhöjer och förgyller. En helt ny attraktion som är synlig i staden.

Vi ser till att ta tillvara på regnet genom gröna tak och konstverk som aktiveras av regn. Vi minskar obehaget med hjälp av regnskyddade låncyklar, paraplyautomater och glastak över vissa stråk. Vi tar på oss våra röda gummistövlar och ser till att det händer spännande saker. 2021 är regnfest ett känt begrepp. Regn är en del av vår kultur och något vi måste förhålla oss till med tanke på klimatförändringar. Världens bästa stad när det regnar är ett unikt koncept som visar hur vi gör saker på vårt eget sätt.

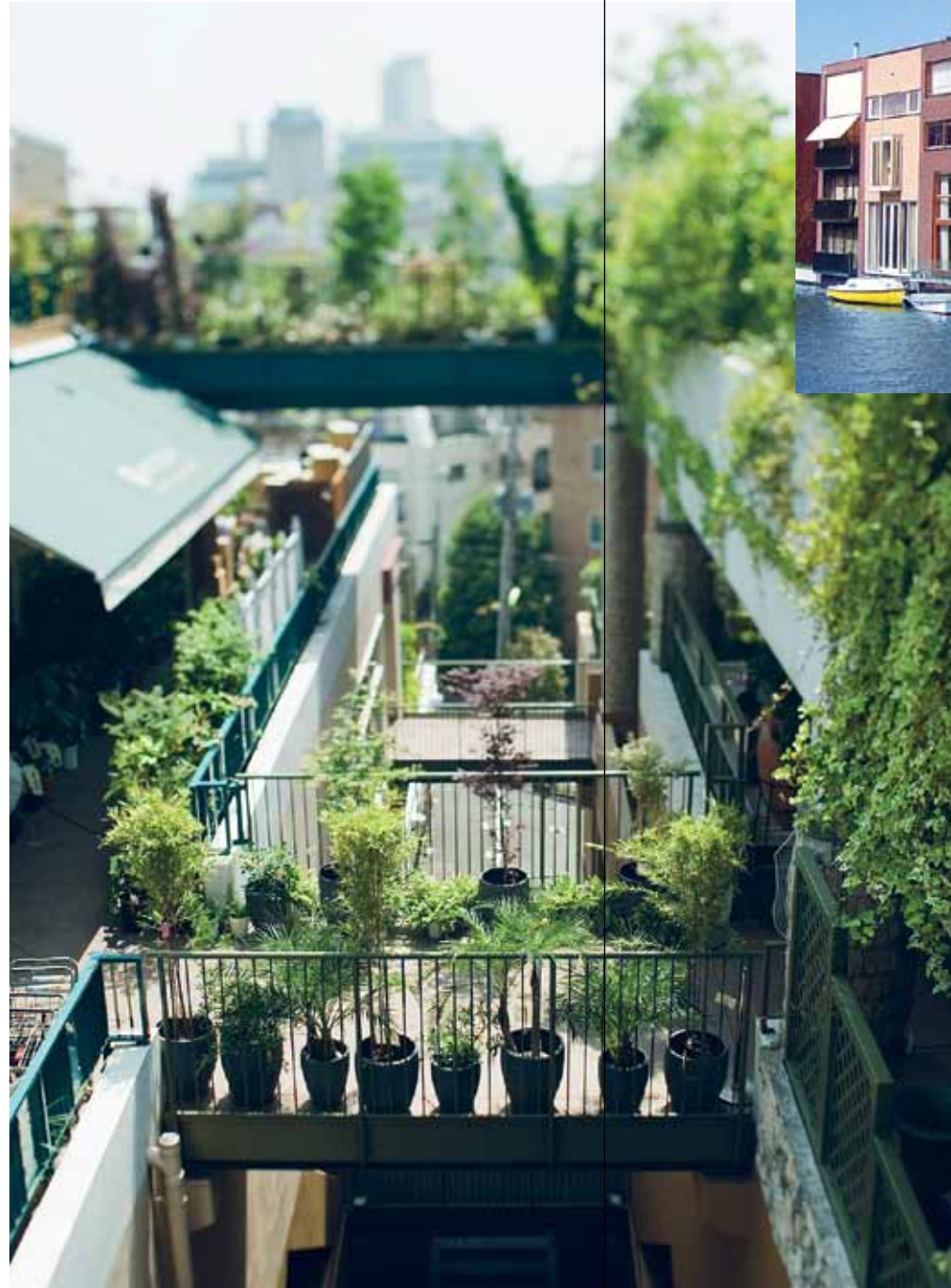
Med paraplyautomater runt om i staden blir regnet en fröjd och gör det möjligt att mötas.

NYA ÄLVSTADEN.

Välkommen till River City 2021, den gröna vattenstaden. Här ligger husen både vid och på vattnet.

Med centrala stadsmiljöer nära älven har Göteborgs nya stadsdel snabbt blivit populär. Även internationella forskare inom hållbar stadsutveckling kommer gärna hit. Gatorna tål översvämningar och regn. De små och smarta bostäderna har vunnit pris för bästa energieffektivitet och omges av odlingslotter. De båda älvstränderna binds samman genom nya gång- och cykelbroar. Göteborg växer men avstånden krymper.

Smarta och gröna bostäder med vattnet precis utanför dörren.

Här ryms odlingslotter med plats för både gräslök och rödbetor.

PRÅMEN

Längs älven rör sig en pråm lastad med upplevelser. Skenet från lamporna speglar sig i vattenytan och toner av musik sprider sig längs med kajen.

Pråmen är en flytande scen som lägger till från väster till nordost. Kan du inte komma till kulturen kommer kulturen till dig. På så sätt blir den tillgänglig för många fler. Och dessutom utan kostnad. Nu lanseras den nya repertoaren för stadens kulturinstitutioner på pråmen. Alla stadsdelar i Göteborg har möjlighet att bestämma programmet vilket förnyar kulturutbudet i hela staden. Nyskapande litteratur, konst, teater och musik presenteras. I kanaler och trånga passager kompletteras pråmen av en jolle.

En flytande scen bjuder på spännande upplevelser och låter alla vara med och bestämma programmet.

Start: Förstudie rekommenderas.

10 idéer som stärker tema Nära vatten:

FLER KANALER SOM VATTENVÄGAR.

En viktig del av kollektivtrafiken går nu i stadens kanaler. Vattnet används aktivt. Ekor, kanoter, snabba trampbåtar och gondoler finns att hyra. När isen ligger hyrs skridskor ut. Längs vattnet etableras tillfälliga installationer, butiker och caféer. Älven förgylls varje år av en båtparad runt Hisingen.

» Start: Kan börja nu.

TILLGÄNGLIG SKÄRGÅRD.

Det är enkelt att nå hav och skärgård. Skärgårdsbåtar går från Lilla Bommen och Skeppsbron med täta avgångar. Tvärförbindelser rör sig regelbundet mellan öarna i norra och södra skärgården. Tillgängligheten skapar möjligheter och tillväxt inom såväl turism som andra näringar.

» Start: Kan börja nu.

FLYTANDE STADSDEL.

Vattnet är en del av stadens tomtmark. En stadsdel byggs på vattnet vid Södra Älvstranden med flytande trädgårdar, bostäder, restauranger och teaterscener. Vid strandkanten och under vattnet ligger en unik, social och informell mötesplats.

» Start: Förstudie rekommenderas som en del av Leva 2021 och Nya Älvstaden.

VATTNET SOM HÅLLBAR RESURS.

Den marina sektorn utvecklas ständigt. Intensiv forskning pågår inom vattenförsörjning, klimatförändringar, vattenkvalitet och regnvatten. I Fiskhamnen finns områden för fiskodling. Biologisk energi utvinns genom odling av alger och kraften i strömmar och vågor tas tillvara. Göteborg är ett internationellt nav för nya lösningar och innovationer inom detta styrkeområde.

» **Start: Förstudie rekommenderas. Manifestation 2019.**

VATTENKONST

Med spektakulära ljud- och ljusshower visas konst på vatten. Konstverk av spännande konstnärer med internationell status placeras i älven och i skärgården. Byggnader ändrar färg när det regnar. Fontäner, vattenkonstverk och vatteninstallationer pryder alla stadsdelar.

» **Start: Förstudie för långsiktig planering rekommenderas. Kan börja med konstverk i varje stadsdel 2014.**

HAVETS HISTORIER.

Historier från havet berättas med hjälp av de monument och attraktioner som kopplar till vattnet. Poseidon, Sjömanstornet, Ostindiefararen, Maritiman, båtbyggare i Masthugget, fyror, fiskelägen, skärgården bär alla på en levande historia. Skyltar och digitala lösningar ökar vår kunskap om staden vid vattnet.

» **Start: Maritiman kan bli skyltfönster 2014.**

PADDLING OCH EKOTURISM I VÄTTLEFJÄLL.

I Vättlefjäll ligger stadens centrum för ekoturism. På gångavstånd från Angered, enkelt tillgänglig med kollektivtrafik finns vildmarken, såväl sommar som vinter. Vandra längs utmärkta leder, paddla i sjösystemet och övernatta i vindskydd eller tält.

» **Start: Möjlig nylansering 2017.**

INDUSTRI- OCH VARVSHISTORISKT CENTRUM.

På Polstjärnegatan har Volvomuseet förenats med ett industri- och varvshistoriskt centrum. Det är en del av kulturstråket längs Norra Älvstranden. I närheten ligger Lindholmen Science Park, ett forskningsnav med utbildning av sjöfartspersonal samt forskning inom transporter och säkerhet. Tillsammans bildar de ett starkt kunskapskluster som kopplar vår industri- och varvshistoria till framtiden.

» **Start: Utredning påbörjad av Kulturförvaltningen.**

HAVETS FRUKTER.

Fisk- och skaldjursentusiaster lockas till matstaden Göteborg. Längs hamnstråket ligger fiskebodas som serverar närfångad fisk och ekologiska råvaror från havet. Fiskhamnen har omvandlats till ett attraktivt besöksmål. Stjärnkockar och forskare förmedlar kunskap och bjuder på gastronomiska upplevelser under den årliga internationella fisk- och skaldjursfestivalen.

» **Start: Förstudie om fisk- och skaldjursfestival påbörjad av flera aktörer.**

RESTAURANG PÅ ERIKSBERGS BOCKKRAN.

Bockkranen på Eriksberg ger en restaurangupplevelse utöver det vanliga. Landmärket mitt i hamninloppet har tagit höjd, och fått en vackert belyst tillbyggnad. Där ryms en fisk- och skaldjursrestaurang med en stjärna i Guide Michelin. Redan under färden upp i glashissen har du en hisnande utsikt över hamnen.

» **Start: Drömprojekt för restaurangutvecklare och finansier.**

Handwriting practice area with 15 horizontal dashed lines.

Handwriting practice area with 15 horizontal dashed lines.

BYGGA BROAR.

Likt alla platser vid älvar och kanaler är broar centrala i staden. Även den bildliga tolkningen av att bygga broar mellan människor är viktiga delar i många av idéerna. Broarna minskar både fysiska och mentala avstånd och är starka symboler för den inbjudande och öppna staden Göteborg.

MER ÄN EN BRO.

Broar länkar samman staden, minskar avståndet över älven, och ger plats för människor och upplevelser. Broarna är nya mötesplatser i staden.

Den nya Götaälvsbron är Europas häftigaste och mänskligaste stadsbro, utformad av vinnarna i en internationell arkitekttävling. Bron invigs vid jubileumsårets start 2021.

Den gamla Götaälvsbron omvandlades till "Den gröna kulturbron". Träd växer där trafiken en gång gick; ytorna används för odlingar, kultur och möten.

Flera gång- och cykelbroar gör det enkelt att komma över älven. En av dem går från GöteborgsOperan via Frihamnen över till Hisingen.

I New York har den övergivna tågbanan High Line gjorts om till en grön park. Här möts människor för att strosa bland träden med utsikt över staden.

Start: Förstudier rekommenderas inför planeringen av den Nya Götaälvsbron, den Gröna kulturbron samt gång- och cykelbro.

BLÅ OCH GRÖNA STRÅK.

Staden binds ihop och mellanrummen fylls med hjälp av blå och gröna stråk. Längs vägarna berikas vi av kultur, kunskap och handel.

Vi rör oss enkelt från Bergsjön till havet längs älvens södra strand. Gröna korridorer tar oss från Mölndal till Hisingen, genom Botaniska trädgården som numera hänger ihop med Slottsskogen. Vi väljer oftare att ta oss fram på cykel eller till fots. Mellanrummen fyller vi gemensamt genom att odla, plantera, bygga piler och bryggor. Det blir nya platser för möten, lek och vila. De blå och gröna stråken lockar oss att upptäcka andra delar av staden. Nu rör vi oss mer, andas friskare luft och mår bättre.

Det blå stråken låter oss gå och cykla längs med vattnet. Och när benen bli trötta finns platser att stanna för en paus.

Start: Förstudie rekommenderas för kartläggning och planering inför 2017. Kan börja med att binda samman Botaniska Trädgården och Slottsskogen.

MUSIKENS OCH KUNSKAPENS GOTHIA CUP.

Göteborg är världsledande inom evenemang för unga. Stark kompetens har byggts upp genom att arrangera världens största ungdomsturneringar, Gothia Cup och Partille Cup. Den kompetensen överförs till andra områden.

Ungdomar från hela världen bjuds in till evenemang och möten inom kunskap, musik och kultur. Vår unika position stärks av att unga är med i utformningen. En global kunskapsfestival är ett första projekt. Göteborg står värd för en internationell konferens om FN:s barnkonvention 2021.

Ungdomar från hela världen möts i kunskaps- och musikfestivaler. Evenemang som sätter Göteborg på kartan.

Start: Förstudie rekommenderas för start av pilotprojekt 2015.

SMART TRAFIK.

Hållbara och sammanhängande lösningar binder samman staden. Nu väljer allt fler att resa kollektivt.

Kollektivtrafiken är kraftigt utbyggd, välkommande och smidig. Tydliga skyltar informerar på olika språk och det finns inget hinder för personer med funktionsnedsättning. Nya inbjudande lösningar som gondolbanan över älven och linbanan mellan Angered och Bergsjön gör det roligt att resa kollektivt. Och dessutom gratis eller tillräckligt billigt för alla.

Den egna bilen har blivit alltmer onödig. Nu kan du gå direkt från bilpoolsbilen till låncykeln, för att sedan byta till elbussen som tar dig till skärgårdsbåten i ett sammanhållet system. Du kan även åka tåg till Landvetter flygplats och vidare österut. Snart är det lika smidigt att resa till Köpenhamn och Oslo som till Stockholm tack vare de nya höghastighetstågen. Centralstationen är en regional knutpunkt och Jubileumstornet, som invigs 2021, är ett landmärke vid det grönskande Drottningtorget. 2021 kommer forskare och stadsplanerare hit för att se hur Göteborg genom en unik samverkan mellan företag, akademi och samhällsaktörer lyckats skapa smarta och hållbara trafiklösningar. Här omsätts forskning i praktik.

Med tåget tar du dig smidigt från Göteborg till Landvetter. Snart växer regionen med de nya höghastighetstågen till Oslo och Köpenhamn.

Start: Förstudier rekommenderas för inbjudande och självklar kollektivtrafik. Utredning av samhällsekonomiska konsekvenser för fri kollektivtrafik rekommenderas. Utveckla existerande test- och demonstrationsprojekt vid Lindholmen Science Park och använd pågående infrastruktuursatsningar för samverkan.

KUNSKAP GÖTEBORG.

Ett omfattande projekt samlar ny forskning om Göteborg från framför allt yngre forskare.

Kunskap Göteborg är ett bokverk, vars innehåll sprids även muntligt och digitalt. Det leder till satsningar inom skolan i "stadskunskap". Göteborgs historia, samtid och framtid lärs ut och diskuteras – både på den plats där skolorna finns och genom besök och utbyten med andra stadsdelar.

Göteborgs historia, samtid och framtid lärs ut och diskuteras i skolorna. Besök och utbyten mellan stadsdelarna leder till nya möten och kontakter.

Start: Förstudie påbörjad i samverkan mellan stiftelser, Göteborgs universitet, Chalmers med flera.

10 idéer som stärker tema Bygga broar:

VÄRLDSKONGRESSER OCH EVENEMANG.

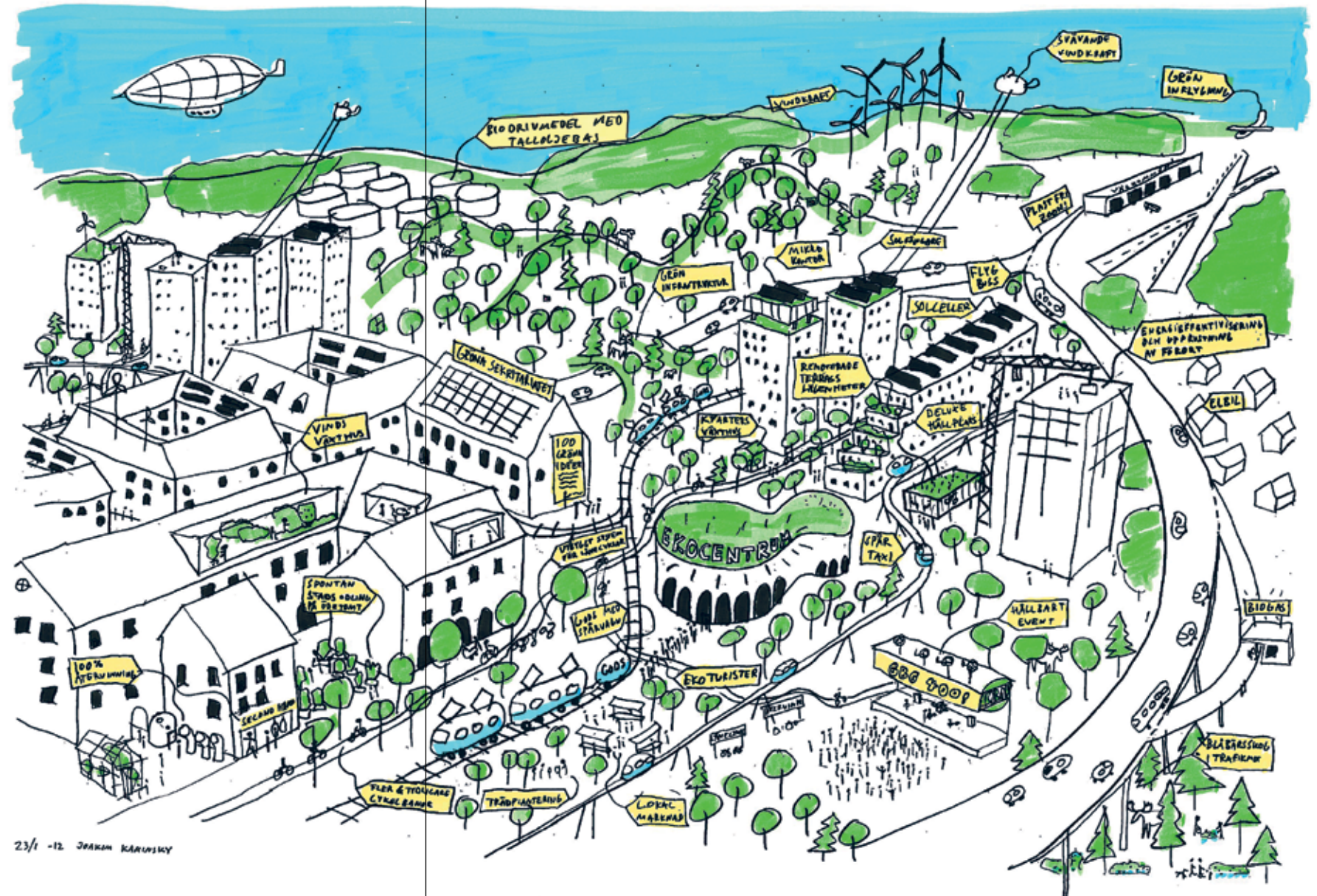
Världsmästerskapet i friidrott hålls i Göteborg 2021. Det stärker stadens framgångar inom möten och evenemang som byggts på sedan 300-årsjubileet. VM blir mer än ett idrotts-evenemang eftersom hela staden är arena för den stora folkfesten. Världsmästerskapet blir det mest hållbara någonsin. Internationella kongresser arrangeras löpande och positionerar staden inom styrkeområden som biomedicin, hållbara transporter, den marina sektorn, hållbar stadsutveckling och grön kemi. Volvo Ocean Race 2018 har åter satt hamnstaden Göteborg på världskartan.

» Start: Förstudier påbörjade av flera aktörer för kongress inom biomedicin (go:LIFE), Volvo Ocean Race och VM i friidrott.

MER ÄN EN ARENA.

Göteborgs nya arena lämnar ett positivt ekologiskt fotavtryck. Genom att använda grön design och teknik producerar den mer energi än den förbrukar. På så vis stärker staden sin position inom hållbara evenemang. Samtidigt sticker den ut. Arkitekturen är både estetisk och experimentell. Arenans museum med en multimediautställning visar stadens idrotts- och evenemangshistoria och skapar ett unikt innehåll. Det är mer än en arena.

» Start: Arenautredning pågår.

SUSTAINABLE GOTHENBURG.

Göteborg är föregångare inom hållbara evenemang och möten. Så gott som alla hotell och aktörer inom besöksnäringen är miljödiplomerade. En ny standard utvecklas genom det internationella nätverket Green Meeting Industry Council. För bästa möjliga utfall sker också samverkan med de gröna studiebesöken inom projektet Green Gothenburg.

» Start: Redan påbörjat projekt, utvecklas och förädlas på väg till 2021.

FRÅN INSTITUTION TILL MÖTESPLATS.

Stadens museer har omvandlats till inbjudande mötesplatser. Det ekologiska museikafét på Götaplatsen omges av doftande kryddträdgårdar. Konstmuseet bjuder på de stora mästarna. Och på Hasselblads Fotografiska Museum, i den tidigare Konsthallen, sätts de internationella fotokonstnärerna i fokus. Den nya konsthallen i de gamla artilleristallarna på Magasinsgatan fylls med samtidskonst. Kulturstråken binder samman platser och byggnader. Kulturhuset på Backaplan invigs 2021. Pop-up-utställningar turnerar i alla stadsdelar.

» **Start: Förstudie påbörjad av Kulturförvaltningen, projektet beräknas färdigt år 2021.**

GÖTEBORG BERÄTTAR.

Vi möts och delar våra berättelser på en digital jubileumsportal. 400 års erfarenhet av mångkultur ger influenser från hela världen. Historien är inte en, utan flera. De tar sitt avstamp i dåtiden, förmedlar samtids tankar och målar upp framtidsdrömmar. Även historier om uppfinnare och innovatörer görs levande. Berättelserna visas också fysiskt i staden genom skyltar och minnesmärken. Vi lär oss om varandra och om staden. De skapar förståelse, stolthet och framtidstro. Vi håller historien levande samtidigt som vi skapar den på nytt.

» **Start: Som en del av den föreslagna digitala Jubileumsportalen.**

GÖTEBORGSAMBASSADÖRER

Det mänskliga mötet präglar Göteborg. Vi tar hand om nyanlända oavsett om de är turister, eller nyinflyttade. Särskild information finns enkelt tillgänglig för alla som är nya i staden. Göteborg har ett välkomnande och tydligt skyltprogram. I stadens alla delar träffar du Göteborgsambassadörer, i olika åldrar och med bred språkkompetens. Ambassadörerna kan nyttjas på många olika sätt, exempelvis utvecklas de på sikt till guider för barn och äldre för att erbjuda dem en meningsfull fritid. Ambassadörerna är starka resurser för stadens utveckling.

» **Start: Förstudie rekommenderas om skyltprogram i staden. Förstudie rekommenderas för långsiktig utveckling och rekrytering av Göteborgsambassadörer.**

LINBANOR

En linbana tar oss över älven och förbinder Ramberget på Hisingen med fastlandet. Ytterligare en linbana binder samman stadsdelarna Bergsjön och Angered. Linbanorna kopplas till kollektivtrafiken, är smidiga och gör resan till en upplevelse.

» **Start: Förstudie rekommenderas som en del av Smart trafik.**

ROLIGARE KOLLEKTIVTRAFIK.

Med enkla medel blir resan till en upplevelse. Musik spelas mellan hållplatser där en artist inspirerats av miljön eller där en kompositör har bott eller verkat. Skolklasser dekorerar vagnar och skapar rullande konstverk. Berättelser som passar en viss linje kan laddas digitalt och skapar levande guideturer, vilket ökar kunskapen om Göteborg.

» **Start: Kan börja nu.**

DEN GRÖNA BERÄTTELSEN.

Den gröna berättelsen förmedlar kunskap om gröna framgångar och inspirerar till nya. En webbportal samlar en lista av gröna idéer som sprids i staden av flera aktörer. Den gröna berättelsen kommuniceras muntligt och visuellt. Den skapar medvetenhet och bidrar till förändring. Göteborgspriset för hållbar utveckling används som ett konkret verktyg och kompletteras med ett lokalt pris.

» **Start: Låt Göteborgspriset för hållbar utveckling bli verktyg under 2013. Sprid den gröna berättelsen genom aktörer som Västsvenska Handelskammaren, Miljöförvaltningen med flera.**

FIRA ALLA KULTURERS HÖGTIDER.

Alla kulturers högtider firas varje år på Götaplatsen. Staden följer den mångkulturella almanackan. Året runt får vi alla möjlighet att ta del av fler högtider, såsom den persiska eldfesten, den thailändska regnfesten och FN:s internationella vattendag. Det gör att kunskapen om olika kulturer och traditioner görs levande.

» **Start: Kan börja nu.**

Handwriting practice area on page 48, featuring 15 horizontal dashed lines for text entry.

Handwriting practice area on page 49, featuring 15 horizontal dashed lines for text entry.

ÖPPNA RUM.

Många förslag handlar om en öppen och tillåtande atmosfär med kreativa mötesplatser. Vi utvecklar, provar och testar nytt – mitt inne bland det befintliga. Öppna rum ger utrymme för nya grupper och nya utmaningar. Vi börjar i det lilla för att sedan kunna blomma ut helt och fullt. Göteborg är den modiga testarenan – öppen för världen.

LABB FÖR FRAMTIDENS SAMHÄLLE.

Göteborg är en modig testarena. Forskare och andra aktörer möts över ämnesgränserna för att anta de stora samhällsutmaningarna.

Här testas lösningar för fler jobb, en bättre skola och nya boendeformer. Olika grupper tittar särskilt på social hållbarhet och grön stadsutveckling. Göteborg är staden där nya rön direkt kopplas till handling. Vi vågar testa. Misslyckas vi provar vi igen.

Ett tillåtande och kreativt klimat lockar internationella gästforskare och unga experter. Stora satsningar görs inom innovation och entreprenörskap. Labbet präglas av samarbeten mellan akademi, näringsliv och organisationer, såväl lokala som internationella. Mötesplatser skapas på stadens campus och science parks. Även skolor används för aktiviteter och möten. Initiativtagare är bland andra Chalmers, Göteborgs universitet, Västsvenska Handelskammaren, institut och organisationer.

Kuggen på Lindholmen ger plats för innovation och entreprenörskap. En kreativ miljö med nya mötesplatser för studenter, lärare, forskare och näringsliv.

Start: Förstudie rekommenderas tillsammans med möjliga samarbetspartners för att hitta form och funktion.

RUM FÖR UNGT INFLYTANDE.

Ungt inflytande på riktigt är en självklarhet i Göteborg. 2021 är Göteborg världens första barn- och ungdomscertifierade stad.

Rum för ungt inflytande (RUI) har uppdraget att stötta det som intresserar och engagerar unga. RUI har möjlighet att påverka och ett uttalat mandat i beslut som rör stadens utveckling, i dialog med ansvariga politiker. Det kan handla om skola, arbete, bostad och andra viktiga frågor. Gruppen består av experter på unga och delaktighet, varav hälften själva är unga. En digital arena kopplad till RUI finns också, där unga kan dela sina idéer och åsikter samt få tillgång till information om stadens beslut, utvecklingsplaner, aktiviteter och evenemang. Vilka frågor RUI driver hålls öppet – nya unga och nya initiativ tillkommer ständigt. European Youth Capital har varit ett viktigt steg på vägen.

En digital arena där unga kan dela sina idéer och åsikter, öppnar upp för nya initiativ.

Start: Förstudie rekommenderas. Konkret erbjudande om uppdrag inom Centrala Älvstaden 2015. Ansökan för European Youth Capital 2015 har gjorts.

LEVA 2021.

Leva 2021 är en internationell utställning som visar olika boendeformer runt om i Göteborg. Hela staden används som utställningsområde.

Göteborg tar position som förebild i hållbar stadsutveckling. Inflyttningen till Göteborg ökar, eftersom det är lättare att få tag på en bostad. Instegebostäder för ungdomar, studenter, invandrare, nybildade familjer är en av anledningarna. En annan är att förnyelsen i bostadsområden i våra ytterområden skapat fler attraktiva lägen. Energiomställning och social utveckling har genomförts med Gårdsten som förebild. Nya lösningar har tagits fram genom forskning och samverkan med olika aktörer. Miljonprogram har blivit miljöprogram i till exempel Backa-Brunnsbo, Hammarkullen, Bergsjön och Angered.

Helt nya bostadsområden har skapats inom Centrala Älvstaden, inklusive flytande bostäder på älven. På utställningen presenteras även olika former av ägande och finansiering. Leva 2021 visar upp boendet i en grön, inbjudande och dynamisk stad.

Inflyttningen till Göteborg ökar när helt nya boendeformer skapas. Här erbjuds boenden i en grön och välkomnande stad.

I Gårdsten har tio bostadshus renoverats med stark tonvikt på energibesparing, kretsloppsanpassning och förnybar energi. Taken har försetts med solfångarelement som förvärmer tappvarmvatten till kvarterets lägenheter. Hyresgästerna har på ett aktivt sätt deltagit i och påverkat hela ombyggnadsprocessen.

Start: Förstudie rekommenderas i samverkan med Bergsjön 2021, Chalmers, Centrala Älvstaden, Delegationen för hållbara städer, EU-projekt, Göteborgs universitet, Mistra Urban Futures, Utveckling i Nordost, Vision Angered med flera. Grönt etappmål 2017.

TILLÅTANDE OASER.

På en tillåtande testarena ges förutsättningar för ett kreativt klimat. Med undantag från strikta detaljplaner och krångliga regelverk ger vi utrymme till fritt skapande.

Inspiration har hämtats från tidigare lyckade satsningar i området Bellevue. Tre områden, Ringön, Hammarkullen samt Gullbergsvass har fått en tillåtande prägel med små, kreativa frizoner. Ytor och lokaler hyrs ut billigt. De används som arbetslokaler, ateljéer och öppna rum som visas för allmänheten. Kreatörer verkar sida vid sida med redan existerande verksamheter. Subkulturer värderas högt. Oaserna utvecklas organiskt och den ena är inte den andra lik.

Kreatörer verkar sida vid sida i välkomnande frizoner runt om i staden.

Start: Förstudie rekommenderas för långsiktig planering.
Första projekt är möjligt på Ringön 2013.

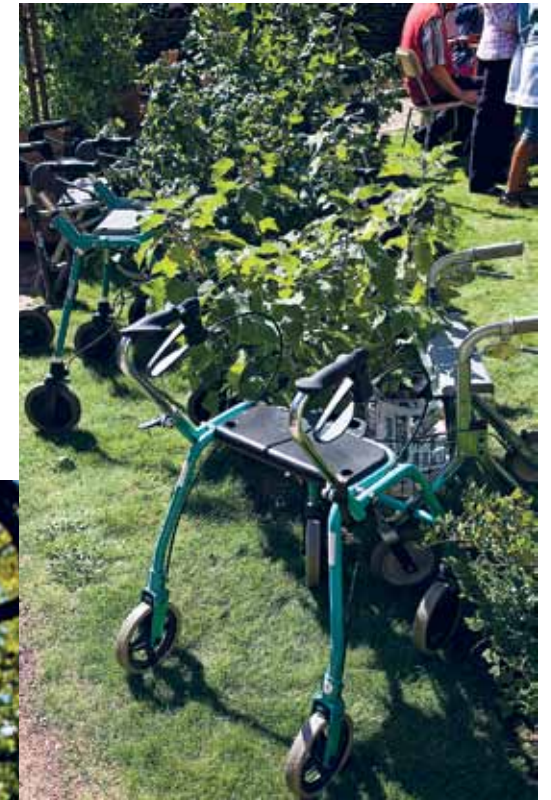
JUBILEUMSPARK I FRIHAMNEN.

På 400-årsdagen, den 4 juni 2021, invigs jubileumsparken i Frihamnen.

Det är en av många nya gröna "allmötesplatser", präglad av biologisk mångfald och med närhet till vattnet. Parken är i ständig utveckling och skapar ett bestående avtryck för framtiden. Grönskan förbättrar lokalklimatet. Jubileumsparken formas i en öppen dialog som Rum för ungt inflytande, RUI, erbjuds att driva tillsammans med Centrala Älvstaden.

En ny grön mötesplats att träffas och umgås på mitt i staden. Här möts stora och små.

10 idéer som stärker tema Öppna rum:

DET FRIA ORDETS TORG.

Gustaf Adolfs torg har utnämnts till Det fria ordets torg. Det är en levande mötesplats och ett forum för viktiga samhällsfrågor. En dag i veckan diskuteras en aktuell fråga tillsammans med allmänhet, forskare och politiker. Alla är välkomna att delta. Du som vill kan när som helst tala fritt på torgets "Speaker's Corner" med inspiration från Hyde Park i London.

» Start: Kan börja nu. Kopplas till stadens planer att göra torget mer levande.

BAZAR

Vi vet sedan länge att handel, mångkultur och utbildning skapar tillväxt. Genom våra bazarer har det blivit extra tydligt. Många kommer hit för att köpa varor som varit svåra att hitta tidigare. Bazarerna är naturliga mötesplatser i vardagen och lockar även turister. För oss med invandrabakgrund har kunskap om kultur, språk och varor visat sig vara en konkurrensfördel. Låga hyror, mindre krångel och utbildningsprojekt ökar företaget och skapar fler jobb. Mötesplatsen erbjuder även interkulturella möten inom mat, specialkunskap och hantverk.

» Start: Förstudie rekommenderas. Första bazaren möjlig 2016.

VÄSTLÄNKEN SOM ARENA.

Det grävs, sprängs och byggs en hel del i samband med stadens stora infrastrukturprojekt. De tillfälliga hinder som skapas används i Göteborg som resurs. Ytorna blir till kreativa projekt bland konstnärer och skolor. Ett byggplank har förvandlats till en muralmålning. Olika installationer kommer och går. Här finns ständigt nya möjligheter till experiment och skapande.

» Start: Lägg in i planering för Västlänken.

DEMOKRATICENTER

Även demokratin jubilerar 2021. Den 12 september 2021 är det 100 år sedan vi fick allmän rösträtt i Sverige. Vi firar genom att inviga ett nytt center med plats för forskning, utbildning, innovation och kommunikation kring demokrati och opinion. Det är sedan länge ett styrkeområde för Göteborgs universitet. Democraticentret lockar gästforskare från hela världen.

» Start: Förstudie rekommenderas för form och funktion. Öppnar senast 2021.

DE GRÖNA OASERNAS GÖTEBORG.

Kvartersväxthus och odling finns på mängder av ställen i staden. Den urbana allemansrätten och en tillåtande attityd har gjort engagemanget större. Skolgårdar, bostadsområden, rivningstomter och älvens broar är grönare nu. Här växer det till och med på taken. Ekologisk akupunktur har förändrat stadslandskap och sänkt koldioxidnivåerna. Bilden av Göteborg som grön stad är ett faktum.

» Start: Förstudie rekommenderas.

ETT TRÄD PER DAG.

Vi började plantera ett träd om dagen år 2013 som en uppräknig inför jubileet. Nu har det blivit en hel skog. Nära 3 285 nya träd är utspridda över hela staden. Varje träd har sin egen värd. Dagens träd presenteras tillsammans med sin värd i lokalmedia och projektet har lyfts på flera håll runt om i världen.

» Start: Kan börja nu.

ONE TONNE LIFE – KLIMATSMARTA HUS.

Det går att leva klimatsmart i ett One Tonne Life-hus. Det bevisade en testfamilj redan 2011. Nu byggs hus på flera platser i Göteborg som också visas i den stora boutställningen Leva 2021. Husen ger direkt återkoppling på hur vi betar oss och hjälper oss att minska koldioxidutsläppen så att vi kan komma nära nivån ett ton per person och år.

» Start: Kan börja nu. Kopplas till förstudie för boutställningen Leva 2021.

CAMPUS NÄCKROSEN.

Akademi, kultur och stad möts i ett samlat centrum för konst och humaniora vid Göteborgs universitet. Området från Korsvägen till Götaplatsen är ett inbjudande stråk som fortsätter längs stadens pulsåder Avenyn ner till vattnet. Här finns plats för kunskap, kultur, kreativitet och möten. Inspiration och utbyten med andra kunskapsstäder sker. Austin, Melbourne, Cambridge, Barcelona är några exempel.

» Start: Utredning pågår av Göteborgs universitet.

ENTREPRENÖRSCENTRUM

Göteborg har en plats för framtidens idéer. Här visas projekt från stadens många innovationsmiljöer. Det går även att följa vad som händer i olika science parks virtuellt. Det är ett minst sagt kreativt rum. Både forskningsresultat och produkter visas och diskuteras. Centret kopplas också till skolvärlden. Där uppmuntras entreprenörskap och innovation och dialogen hålls levande genom tidig kontakt från förskolan och uppåt.

» Start: Förstudie rekommenderas för form och funktion. Öppnar senast 2019.

GÖTEBORG EXTENSION.

En internationell utmärkelse inom konst, design och arkitektur väcker uppseende och sätter Göteborg på världskartan. Ceremonin äger rum vid en funktionell skulptur, som byggs till varje år inför prisutdelningen. För invånarna skapar det en unik, hållbar och förnybar mötesplats centralt i staden.

» Start: Förstudie påbörjad av flera aktörer.

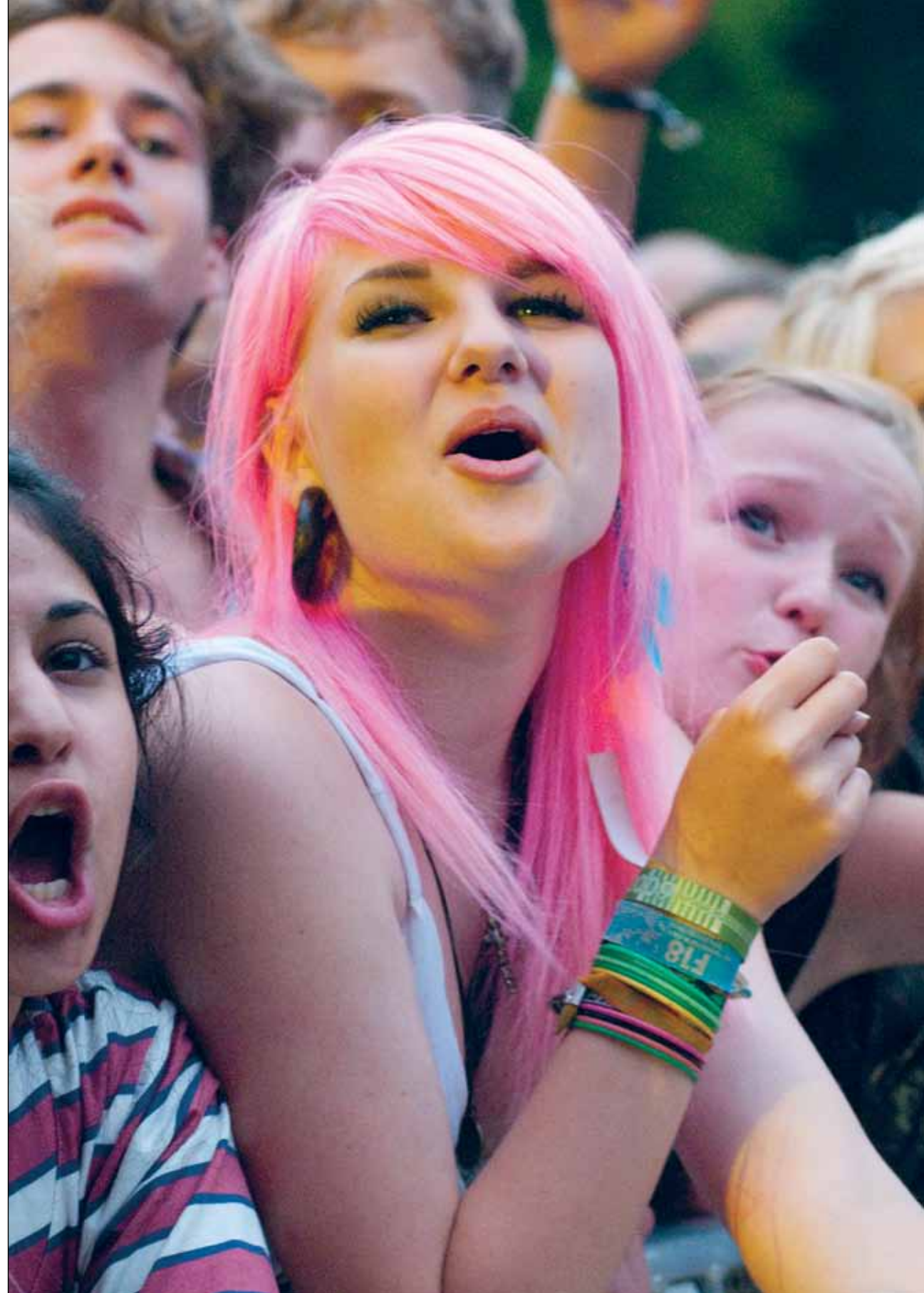
PARAPLYPROJEKT: JUBILEUMSUTSTÄLLNING GÖTEBORG 2021.

Göteborg fyller 400 år och jubileumsutställningen Göteborg 2021 välkomnar hela världen till hela Göteborg under hela året. Här visar vi vad som kan hända när en stad bestämmer sig för att samla kraft mot ett gemensamt mål.

- Boutställning "Leva 2021" med Nya Älvstaden
- Demokratins 100 år, Demokratiscener invigs
- Den Gröna kulturbron
- Den nya Götaålvbron
- Jubileumspark i Frihamnen, invigs den 4 juni 2021 på staden Göteborgs födelsedag
- Kulturhus på Backaplan
- Linbana över älven
- Ny arena – mer än en arena
- Trädplanteringar och gröna ytor
- Vattenkonst och vatteninstallationer
- VM i friidrott och VM-by på Heden
- Världskongress om Barnkonventionen

Start: Förstudie rekommenderas i samband med att programkommitté bildas för jubileumsåret.

Här ser du flera av de möjliga jubileumsprojekten i en tidslinje tillsammans med redan pågående och planerade aktiviteter.

FRÅN OCH MED NU.

Vägen till 2021 är lika viktig som själva jubileumsåret. Här presenteras en tidslinje som ger exempel på vad som skulle kunna hända i hela staden varje år. Den ger en samlad bild av såväl planerade projekt som möjliga jubileumsprojekt.

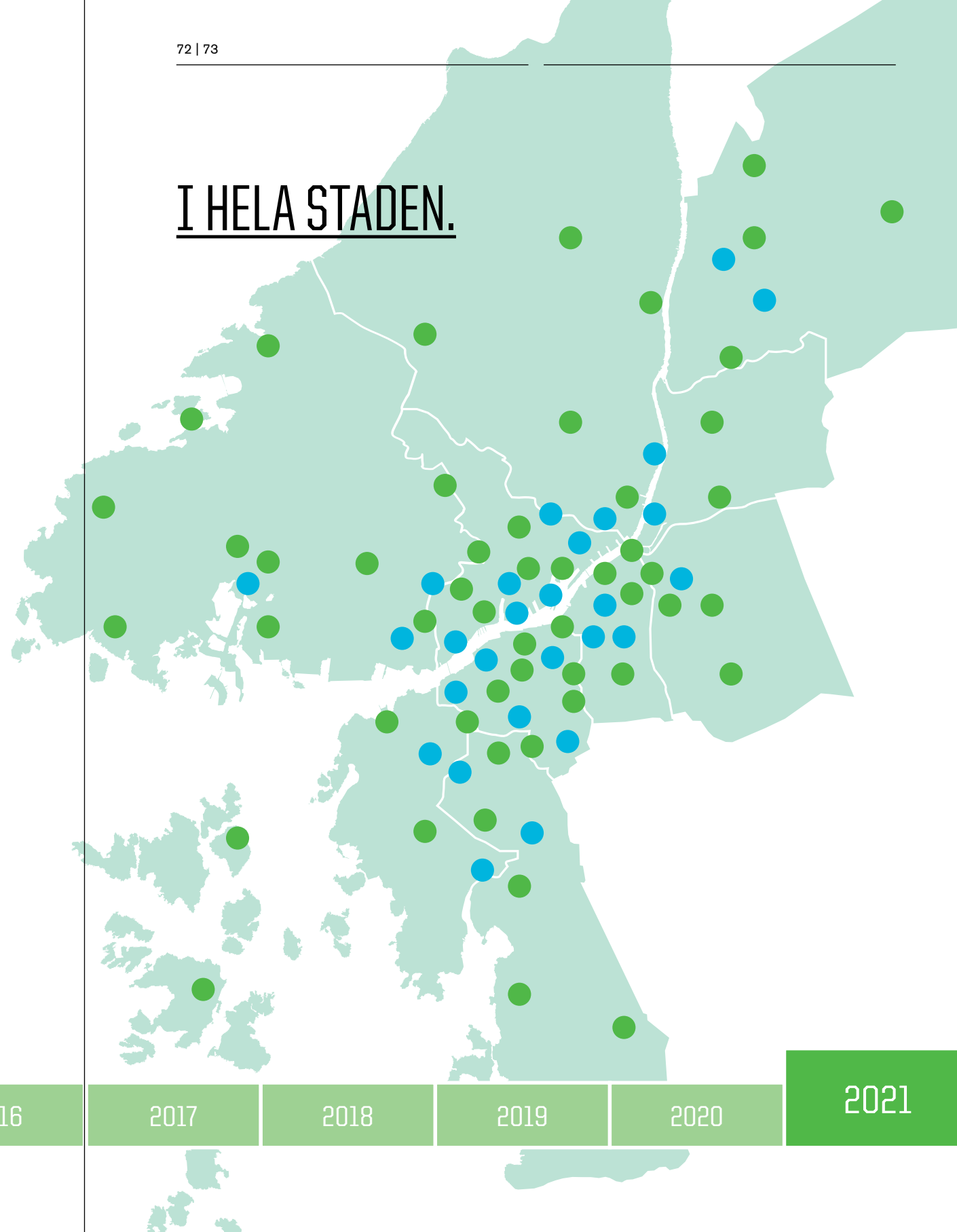
Varje år fram till 2021 har ett tema. Det skapar något att samlas kring. Något att visa upp och berätta om. Tematiseringen kan vara ett startskott för områden som sedan utvecklas hela vägen fram till 2021 och långt därefter. Vissa projekt återkommer år efter år för att kunna växa med tiden. Det gäller till exempel trädplanteringar och vattenkonst. På så sätt kan processen hållas levande. Det kan också stärka planerna och göra att Göteborg 2021 blir mer än ett jubileum.

De förändringar som infrastrukturprojekteten innebär kan användas aktivt under årens gång. Tillfälliga hinder kan vändas till något positivt. Här finns möjlighet att skapa temporära utsmyckningar och installationer. Det är ett exempel på hur tidslinjen kan inspirera till samverkan mellan pågående projekt i staden och tänkbara jubileumsprojekt.

Tidslinjen är preliminär och mycket kan hända på vägen.

- Exempel på planerade projekt
- Möjliga jubileumsprojekt

I HELA STADEN.

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2012

ÖPPNA STADEN

– VISIONSÅRET.

Exempel på planerade projekt

- 500 bostäder klara, Kvibergs ängar
- Öppning av Clarion Hotel Post, Drottningtorget
- Kulturhus för unga i Lagerhuset invigs
- Big Glenn, Sveriges största vindkraftverk, Arendal
- Visual Arena Lindholmen, öppnar på Lindholmen Science Park
- Gamlestaden, ny knutpunkt, pendelstation
- Ny spårvagnslänk, Munkebäck
- Kollektivtrafik byggs ut inför trängselskatten
- Barnkulturår i Göteborg
- Göteborg – Sveriges mat(landet)huvudstad
- Europas maritima dag med hamnfestival
- MTV World Stage, Götaplatsen
- IFHP World Congress i hållbar stadsutveckling
- Mänskliga rättighetsdagarna
- Hisingen får egen Picknickfestival
- Pilotprojekt för FN:s barnkonvention, Önneredsskolan och Kannebäcksskolan
- Visionen för Centrala Älvstaden presenteras

Möjliga jubileumsprojekt

- Första trädet planteras som symbolisk start för Göteborg 2021
- Konstmuseet öppnar kafé på Götaplatsen, ett steg i riktningen från institution till mötesplats

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2013 STARTSKOTT

Exempel på planerade projekt

- 2000 lägenheter klara, Kvillebäcken, Backaplan
- Bad och ishall i Angered
- Radisson Blu Riverside Hotel, Lindholmospiren
- Kvillebäckens saluhall öppnar
- Angereds kulturhus Blå Stället ombyggt
- Utställningshall öppnar under jord vid Hammarkullens hållplats
- Kollektivtrafiken byggs ut, trängselskatt införs
- Inomhus EM i friidrott
- Dam EM i fotboll
- International Year of Water Cooperation (FN)
- Marseille/Frankrike och Kosice/Slovakien, kulturhuvudstäder

Möjliga jubileumsprojekt

- Fira alla kulturers högtider på Götaplatsen
- Första båtarna i Stora Hamnkanalen
- Förstudier på jubileumsprojekt startar
- Göteborgspriset för hållbar utveckling som bärare av den Gröna berättelsen.
- Jubileumsorganisation etableras
- Jubileumspaviljong med rum för dialog och förverkligande
- Kommunikationsplattform för Göteborg 2021 skapas
- Konsthallen flyttar till de gamla artilleristallarna på Magasinsgatan
- Tillåtande oas etableras på Ringön
- Trädplanteringar och gröna ytor

2014

VATTEN OCH SKÄRGÅRD.

Exempel på planerade projekt

- Opaltorget förnyas, 400 nya bostäder
- Strandpark bygger ihop Östra och Västra Sannegårdshamnen
- Hotell Gothias tredje torn invigs
- Kvibergs Park – idrottsområde
- Stadsbiblioteket nyrenoverat
- GöteborgsOperan fyller 20 år
- go:Life, start för en serie kongresser inom Life Science
- Umeå/Sverige och Riga/Lettland kulturhuvudstäder
- FN:s internationella vattendag, 22 mars
- Gothia Cup 40 år

Möjliga jubileumsprojekt

- Badplats mitt i stan vid Sannegårdshamnen eller Färjenäsparken
- Fler kanaler som vattenvägar
- Första havshistorien invigs vid Maritiman
- Ostindiefararen lägger till vid Stenpiren
- Skärgårdsbåtar från Lilla Bommen
- Stora Hamnkanalen blir levande stråk med shopping och restauranger
- Vattenkonst och vatteninstallationer i varje stadsdel
- Trädplanteringar och gröna ytor

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2015

AV OCH MED UNGA.

Exempel på planerade projekt

- Den nya Götaälvbron börjar byggas (2015–2020)
- Knutpunkt för spårvagnar vid Skeppsbron
- Ansöker om European Youth Capital
- Världskongress, Sensory Science Symposium
- 2015 Mons/Belgien och Plzen/Tjeckien, kulturhuvudstäder

Möjliga jubileumsprojekt

- Musikens och Kunskapens Gothia Cup, Global kunskapsfestival
- Roligare kollektivtrafik, av och med unga
- Rum för ungt inflytande, RUI, digital arena
- Uppdrag Jubileumspark på Frihamnen erbjuds RUI
- Trädplanteringar och gröna ytor
- Vattenkonst och vatteninstallation, skapade av och med unga
- Unga skapar själva...
- Unga skapar själva...

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2016

KULTUR

Exempel på planerade projekt

- Selma Lagerlöfs Torg förnyas
- 750 bostäder i Kortedala
- Röhsska museet fyller 100 år
- Positive Footprint Housing, nära det kommande Johanneberg Science Park
- EuroSkills – Europas största yrkestävling
- Den 20:e Vetenskapsfestivalen
- Kulturkalaset fyller 10 år
- Ansöker om WOMEX
- Ansöker om Matematikbiennalen
- San Sebastián/ Spanien och Wrocław/ Polen kulturhuvustäder

Möjliga jubileumsprojekt

- Den första bazaren öppnar
- Göteborg Extension etableras – internationell prisceremoni
- Hasselblads fotografiska museum flyttas till Konsthallens lokaler
- Konst- och kulturpräm i älven
- Kungssportsavenyn upprustas
- Stadsmuseet uppfräschat
- Kulturstråk från Campus Näckrosen till Backateatern tar form
- Trädplanteringar och gröna ytor
- Vattenkonst och vatteninstallationer längs de blå och gröna stråken

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2017 GRÖN OCH SKÖN STAD.

Exempel på planerade projekt

- Nytt stadsrum, Skeppsbron
- Biltunnel, Marieholmstunneln
- 100% miljötaxi
- 100% miljödiplomerade hotell
- SKF fyller 110 år
- Volvos första personbil Jacob fyller 90 år
- Danmark och Cypern utser kulturhuvudstäder

Möjliga jubileumsprojekt

- Badplats vid Skeppsbron
- Blå och gröna stråk från Bergsjön längs södra älvstråket till havet
- Grön korridor från Mölndal till Hisingen
- Grönt etappmål "Leva 2021"
- Gång- och cykelbro över älven
- Kvartersväxthus och takodlingar
- Odlingsprojekt startar för den gröna Kulturbron
- Tillåtande oas etableras i Gullbergsvass
- Trädplanteringar
- Vattenkonst och vatteninstallationer i stadens parker
- Vättelejäll centrum för paddling och ekoturism

2018

GO GLOBAL.

Exempel på planerade projekt

- Västlänken börjar byggas
- 100 år sedan Sveriges första mässa arrangerades i Göteborg
- Volvo Ocean Race
- Nederländerna och Malta utser kulturhuvudstäder

Möjliga jubileumsprojekt

- Göteborg på världsturné
- Programkommitté för jubileumsåret bildas
- Rekrytering av Göteborgsambassadörer
- Samverkan med ambassader, näringsliv och internationella nätverk
- Satsning på släkt- och vänturism
- Kina – samverkan med Svenska Ostindiska Companiet
- Trädplanteringar och gröna ytor
- USA – inbjudan till svenskättlingar
- Vattenkonst och vatteninstallationer vid stadens infarter

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2019

KUNSKAP & UPPLYSNING.

Exempel på planerade projekt

- FN:s konvention om barns rättigheter fyller 30 år
- Italien och Bulgarien utser kulturhuvudstäder

Möjliga jubileumsprojekt

- Entreprenörscentrum etableras
- Göteborgs konstmuseum utbyggt
- Industri- och varvshistoriskt centrum på Polstjärnegatan. Volvo Museum har flyttat dit
- Julstaden blir Ljusstaden
- Kunskap Göteborg – historiskt bokverk, skolprojekt "stadskunskap"
- Labb för framtidens samhälle lockar internationella gästforskare
- Lärandets torg i Hammarkullen tar form
- Tillåtande oas etableras i Nordost i anslutning till Lärandets torg i Hammarkullen
- Trädplanteringar och gröna ytor
- Vatten som hållbar resurs manifesteras
- Vattenkonst och vatteninstallationer vid campusområden

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2020 HÅLLBART VÄXANDE.

Exempel på planerade projekt

- Den nya Götaälvbron är klar
- Västlänken byggs
- Marieholmstunneln är klar
- Bangårdsförbindelsen vid Centralstationen klar
- Göteborgs Hamn fyller 400 år

Möjliga jubileumsprojekt

- Centralstationen – regional mötesplats med nytt jubileumstorn
- Flytande bostäder i kajområden, längs älven och runt Hisingen
- Första etappen för tåg till Landvetter Airport City och Borås
- Inbjudande evenemangsstråk
- Jubileumsparken på Frihamnen har smygpremiär och färdigställs gemensamt
- Liseberg fyller 97 år och expanderar söderut
- Trädplanteringar och gröna ytor
- Vattenkonst och vatteninstallationer längs de blå och gröna stråken

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

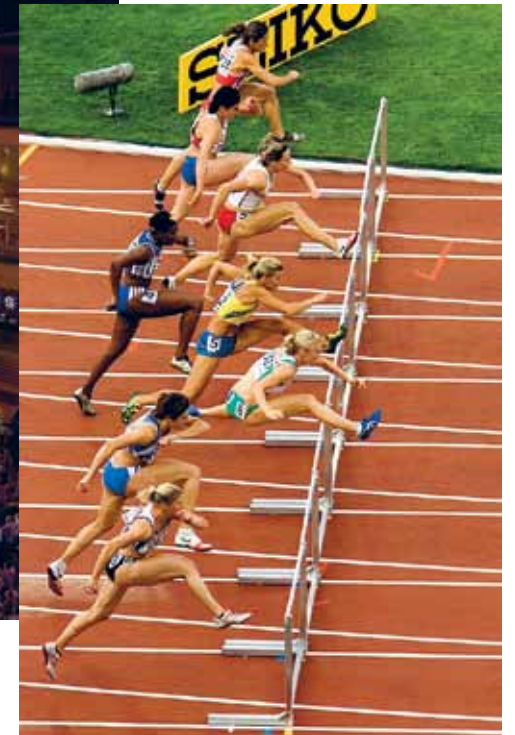
2020

2021

2021 GÖTEBORG 400 ÅR.

Göteborg fyller 400 år och jubileumsutställningen Göteborg 2021 välkomnar hela världen till hela Göteborg under hela året.

- Boutställning "Leva 2021" med Nya Älvstaden
- Demokratin 100 år, Democraticenter invigs
- Den Gröna kulturbron
- Den nya Götaälvbron
- Jubileumspark i Frihamnen, invigs den 4 juni 2021 då Göteborg har födelsedag
- Kulturhus på Backaplan
- Linbana över älven
- Ny arena – mer än en arena
- Trädplanteringar och gröna ytor
- Vattenkonst och vatteninstallationer
- VM i friidrott och VM-by på Heden
- Världskongress om Barnkonventionen

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

EFTER

2021.

Exempel på planerade projekt

- Hamnbanan förstärks (2013–2022)
- Ny tunnel för kollektivtrafik mellan Lindholmen och Stigberget
- Tvärförbindelse Bergsjön–Angered
- Liseberg 100 år 2023
- Höghastighetståg Oslo–Göteborg–Köpenhamn förbereds
- Västlänken med järnvägstunnel under Göteborg och stationer vid Hagaparken, Korsvägen och Centralstationen byggs 2027
- Älvstaden växer

Möjliga jubileumsprojekt

- Effekterna av 400-års jubileet dokumenteras och utvärderas
- Fortsatt öppen dialog för Göteborgs framtid

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021–

Här beskriver vi hur allt kan göras möjligt.

FRÅN VISION TILL VERKLIGHET.

Vägen till 2021 handlar om att gå från ord till handling. Detta förslag till arbetsplan kan ses som ett gemensamt avstamp med en gemensam riktning. Vägen framåt tar vi steg för steg.

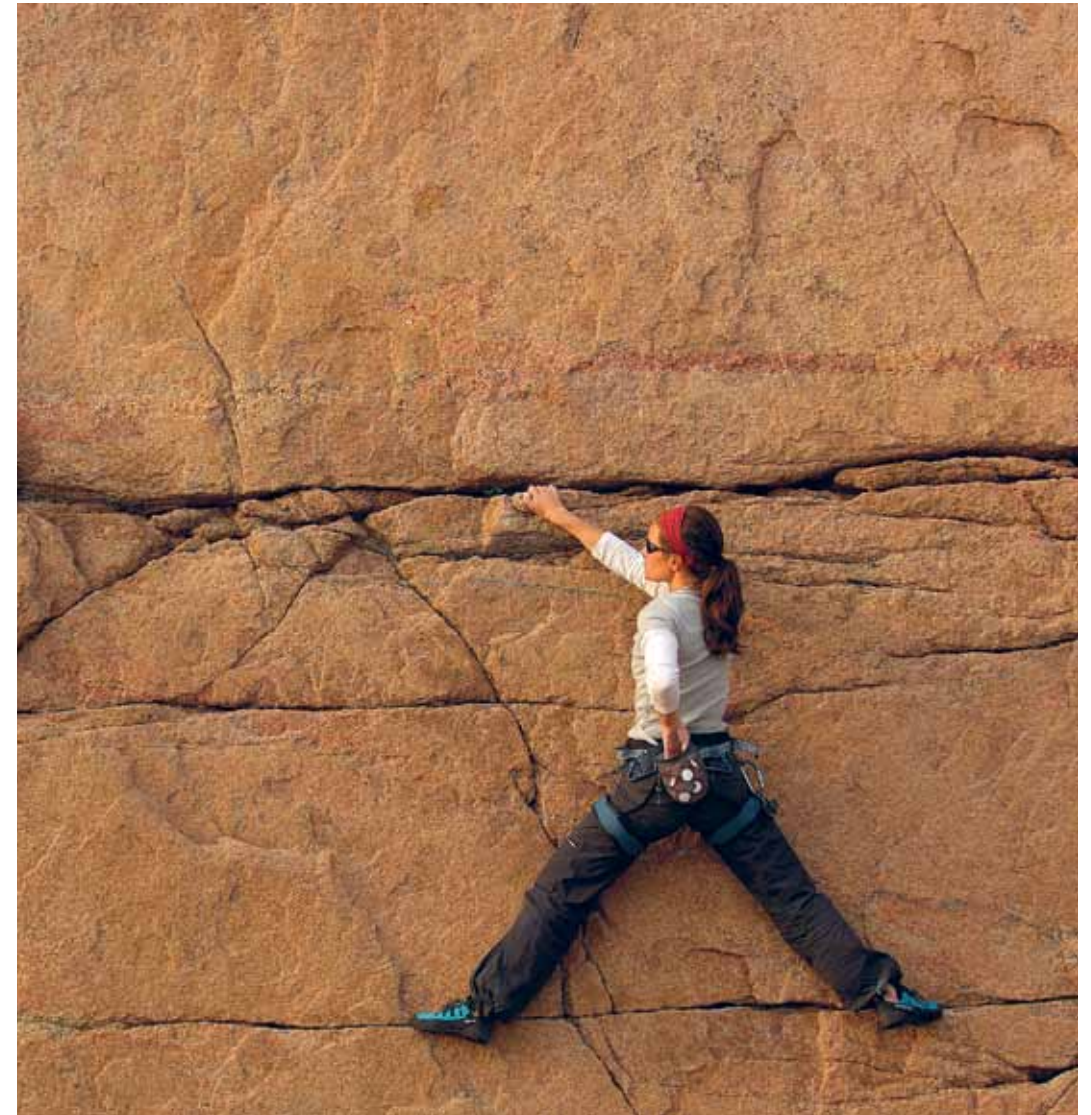
Många av inspelen från grupperna berör det fortsatta arbetet. Behovet av mod, tydliga politiska beslut och handlingskraft har särskilt lyfts fram. En mängd initiativ har redan påbörjats och visar att arbetet med 2021 fungerar som en katalysator. En tidsbestämd händelse gör det lättare att mobilisera nödvändig kraft och energi för att komma igång.

Det fortsatta arbetet bygger vidare på modellen som skapats för Göteborg 2021. Den präglas av bred samverkan och öppen dialog. Hållbarhet genomsyrar arbetet även framåt.

En stark och fristående fortsatt organisation är av stor vikt enligt flera grupper. I kombination med en fysisk plats, en gemensam kommunikation, och en digital plattform som synliggör vad som händer finns möjlighet till ett starkt genomslag. Genom att agera snabbt visar vi att Göteborg menar allvar. Vi kan börja nu.

Gemensamma verktyg:

- Vägledare för jubileumsdimensionen
- Organisation
- Fysisk plattform – jubileumspaviljong
- Digital plattform – jubileumsportal
- Kommunikation
- Internationell dimension
- Finansiering
- Utvärdering

***”Utan mod kan du inte
förändra någonting”***

– Maya Angelou

VÄGLEDARE FÖR JUBILEUMSDIMENSIONEN.

En mängd av förslagen handlar mer om förhållningssätt snarare än konkreta aktiviteter. Vi har valt att kalla dem vägledare.

Dessa vägledare kan ses som en hjälp på vägen inför planering och genomförande av idéer kopplade till jubileet. Genom att använda vägledarna tillförs en extra dimension. Det innebär att resultatet blir något mer än det planerade. Ambitionen är att Göteborg 2021 ska vara mer än ett jubileum. Den ambitionen ska också präglade varje enskilt projekt.

1. ÖPPEN DIALOG.

Använd stadens modell för dialogprocess och fråga gärna stadens experter om hjälp. Dialogens utformning avgörs av projektets natur. Gör en plan. Involvera tidigt de människor som berörs av satsningen. Tänk brett och inkludera grupper som riskerar att hamna vid sidan av, såsom personer med funktionsnedsättning, barn och unga. Prata med människor där de finns. Var tydlig. Berätta vad personer som deltar kan förvänta sig. Lyssna. Skapa engagemang och delaktighet. Använd resultatet och återkoppla.

2. TÄNK UNIKT.

Utgå från det som finns och som fungerar men lägg till något som sticker ut. Tänk unikt i idé och genomförande. Vi når framgång genom modet att gå vår egen väg. Det kan också ge internationell lyskraft. Tänk kreativt. Korsbefrukta. Kom ihåg det estetiska; det som triggat våra sinnen.

”Allt är möjligt. Det omöjliga tar bara lite längre tid”

– Winston Churchill

3. HÅLLBARHET I HANDLING.

Inkludera alla tre dimensioner av hållbarhet och se dem som en helhet. Stanna inte vid ord utan omsätt dem i handling. De checklistor som föreslagits av perspektivgrupperna för Öppna staden, Unga staden och Gröna staden är utmärkte hjälpmedel. Se perspektivgruppernas rapporter på sidan 145.

Social dimension:

Gör projektet inkluderande; tillgängligt, begripligt och välkomnande. Är det någon som utesluts? Hur undviker vi det? Närhet är ett förhållningssätt – ta bort barriärer, mentala såväl som fysiska. Gör det enkelt att hitta och ta sig till platsen för projektet.

Ekologisk dimension:

Försök göra satsningen så grön som möjligt. Går det att minska det ekologiska fotavtrycket? Återanvänd det som är bra. Välj de material och tjänster som är bäst för tillfället och tänk på vad projektet lämnar efter sig. Gör en grön upphandling.

Ekonomisk dimension:

Går det att utgå från något som redan finns? Hur kan vi få ekonomi i projektet? Kan vi hitta alternativa lösningar för finansiering? Vilka möjligheter finns till samverkanspartners?

4. BÖRJA NU.

Se Göteborg som en testarena för nya idéer. Använd en tillåtande attityd och uppmuntra alla inblandade. Vänta inte, börja i liten skala, testa vad som fungerar och gör det mer storskaligt allt eftersom. Allt är möjligt tills motsatsen är bevisad.

En öppen dialog kan bidra till nya idéer, ökat engagemang och fler delaktiga.

ORGANISATION

Att fortsätta arbetet och utveckla möjligheterna har lyfts fram som det allra viktigaste inför Göteborg 2021. En stark organisation med en tydlig roll och ett uttalat mandat är en framgångsfaktor.

Ekonomiska resurser är en annan nödvändig förutsättning. Även viljan till fortsatt bred samverkan mellan stad, akademi, näringsliv, organisationer och föreningsliv är central.

Jubileumsorganisation

Den operativa organisationen kan bestå av en stabil kärna med rätt kompetens och erfarenhet. Den verkar i en mer organisk omgivning, med utrymme för fria samverkansformer och med tentakler mot omvärlden. Det gör det möjligt att utveckla spännande projekt i mer eller mindre tillfälliga constellationer. Stor plats ges för unga, nytänkande och fria aktörer, kreatörer och entreprenörer.

Experter, från samhällets alla delar, kan anlitas för genomförande av förstudier och utredningar som inkluderar kostnadsberäkningar, konsekvensanalyser och finansieringslösningar för jubileumsprojekten. Dessa utgör sedan beslutsunderlag för kommunstyrelsen.

Den samlade kunskap som redan finns i 2021-projektet bör tas tillvara. Inom perspektivgrupperna, förvaltningar, bolag och övriga initiativ finns kompetens och en redan mobiliserad kraft. Det innebär att förverkligandet snabbt kan

ta fart. Bara inom perspektivgrupperna finns över hundra personer med bred kunskap, viktiga nätverk och ett starkt engagemang för Göteborgs utveckling. De utgör en enorm resurs.

Stadens nämnder och bolag kan använda arbetsplanen inför 2021 i sin ordinarie verksamhet. Då stärks de värden som 2021-arbetet lyfter fram för att utveckla Göteborg på lång sikt. Flera av de föreslagna projekten kan genomföras inom de strukturer som redan finns i staden. Här kan samverkan ske mellan nämnder, bolag och andra offentliga och privata aktörer.

En särskild programkommitté kan tillsättas 2018 för att påbörja detaljplaneringen av själva jubileumsåret.

Styrgrupp och strategiskt visionsråd

Den operativa organisationen bör rapportera till en styrgrupp som har ansvaret för planering, kontroll och styrning av resurser, finansieringslösningar samt utveckling av innehåll.

Organisationen bör dessutom stärkas av ett strategiskt visionsråd som kan leda och utveckla visionen för Göteborg 2021. Visionsrådet bör bestå av representanter från stad, akademi, näringsliv, stiftelser, organisationer och internationella aktörer.

Den politiska referensgrupp som tidigare följt uppdraget för Göteborg 2021 kan med fördel få en fortsatt roll i jubileumsarbetet.

Uppgifter för jubileumsorganisationen

Ledning, samordning och koordinering är viktiga ansvarsområden för den operativa organisationen. Ett annat övergripande uppdrag är att hålla processen levande genom att synliggöra initiativ, fira delsegrar och mäta effekter på vägen till 2021. Här ingår att initiera förstudier för såväl föreslagna som nya jubileumsprojekt. Förstudierna görs för att få en klar bild av kostnader och omfattning innan beslut om genomförande fattas. Vägledarna för jubileumsdimensionen är viktiga verktyg för genomförandet. En avgörande funktion är att driva och bevaka hållbarhetsdimensionerna. Kommunikation, öppen dialog och idéhantering är andra viktiga områden.

- Håller processen levande, kommunicerar, firar delsegrar och mäter effekter
- Initierar och driver arbetet med förstudier som beslutsunderlag
- Utvecklar och förklarar innehållet i bred samverkan med alla berörda aktörer
- Driver och bevakar hållbarhetsdimensionerna
- Använder öppen dialog för fortsatt brett deltagande och engagemang i alla stadsdelar
- Hanterar inkommande idéer

FYSISK PLATTFORM: JUBILEUMSPAVILJONG.

Det fortsatta arbetet med jubileet kan utgå från en fysisk plats. Ett levande hus som synliggör vägen, från nu och framåt.

Här prickar vi av det som förverkligats, diskuterar och planerar projekt, tar emot och hanterar nya idéer, visar vad som görs och inbjuder till bred samverkan. Jubileumspaviljongen delas med andra och erbjuder tillfälliga arbetsplatser och ett kafé. Det blir en plats för dialog, möten och samtal med en dörr som alltid är öppen.

Byggnaden kan ligga på ett tillgängligt ställe där människor rör sig. Det kan utgå från en plats som redan finns eller skapas som ett experimentbygge. En tanke är att stadens byggföretag finansierar ett hus med minsta möjliga ekologiska fotavtryck. Det skulle knyta an till Göteborgs tradition av demonstrationsbyggande för boende. I modern tappning kan det skapa ett starkt symbolvärde för hållbarhet i alla dess dimensioner. Här blir kopplingen mellan forskning och praktik tydlig. Goda exempel är Positive Footprint Housing och One Tonne Life-projektet.

Paviljongen för VM i skidor 2011 placerades mitt i centrala Oslo och sponsrades av den norske hotellkungen Arthur Buchard. Den 250 kvm stora byggnaden hade flera funktioner; kontor för VM-organisationen, plats för möten och aktiviteter, utställningslokal, samt biljett och informationscentral. Efter VM återanvändes paviljongen som fritidsgård.

DIGITAL PLATTFORM: JUBILEUMSPORTAL.

En levande webbportal kan förmedla kunskap och information om jubileumsarbetet. Och kanske allra viktigast: Inspirera och fortsätta dialogen om Göteborg.

Den befintliga webbsidan, goteborg2021.com, kan anpassas för framtiden. Den kan bli en plattform i den fortsatta idéhanteringen, med en samlad idébank. Idéer kan läggas till, vidareutvecklas, plockas ut och omsättas i praktisk handling. Att sidan görs tillgänglig och begriplig för alla är en självklarhet. Egenproducerat material kombineras med länkar till andra sidor som rör staden. Berättelsen om Göteborg används genomgående som ett kommunikativt grepp.

Digitala verktyg gör det lättare att dela idéer och planer.

STRATEGISK KOMMUNIKATION.

Ett av målen med 400-års jubileet är att göra ett internationellt avtryck för framtiden. Göteborg har förutsättningar att få uppmärksamhet året om. Läger vi till satsningarna inför jubileet har vi alla möjligheter att nå målet.

Naturligtvis ska vi stolt berätta vad vi gör. Vi behöver också lyssna och lära av omvärlden. Det handlar om att skapa delaktighet och samla kring tydliga budskap som kommuniceras både lokalt, regionalt, nationellt och globalt.

En tydlig identitet, som sticker ut och särskiljer oss från andra platser, kan både skapa stolthet hos oss själva och locka besökare, investerare och nya invånare till Göteborg. 400-årsjubileet ger oss en unik anledning att gå samman. Om vi håller ihop och tillsammans driver kommunikationen av Göteborg blir det ett starkt konkurrensmedel.

Med respekt för den snabba utvecklingen och framtida generationers kommunikationskanaler väljer vi att lyfta fram fyra övergripande rekommendationer som kan påbörjas redan nu.

1. SKAPA EN GEMENSAM KOMMUNIKATIONSPLATTFORM.

Nyttja kraften i jubileumsarbetet och skapa en plattform som bidrar till att stärka bilden av hela Göteborg. Definiera mål och målgrupper i en tydlig kommunikationsplan för Göteborg inför 400-årsjubileet. Samverka med offentliga och privata aktörer – exempelvis inom näringsliv, akademi, förvaltningar, bolag, föreningar, regeringskansli, departement, nationella och internationella organisationer.

2. ANVÄND BERÄTTELSENS KRAFT.

Ta fram ett berättande kommunikationskoncept för Göteborg 2021. Bygg på berättelsen om vad alla människor i staden bestämde sig för att göra, och det arv som vi vill lämna för framtiden. Konceptet stärker både destinationens och hela stadens perspektiv.

Uppmuntra fler röster att vara med för att stärka bilden av Göteborg.

3. VÄLJ STARKA BÄRARE.

Använd jubileet och vägen dit för att fira delsegrar och synliggöra vad som händer. Det gäller både redan pågående initiativ och nya jubileumsprojekt. Utgå från de befintliga plattformar Göteborg har inom forskning, evenemang och möten, priser och utmärkelser. Bygg vidare på framgångar och skapa nya bärare av viktiga frågor. Välj starka händelser som blir fönster mot världen. VM i friidrott 2021 och Leva 2021 kan vara dessa fönster som ger uppmärksamhet till stadens unika styrkor och hållbara framtidsutsikter. Ett möjligt kommunikativt grepp med uppräknings- och årlig tematisering finns i kapitlet När som börjar på sidan 71.

4. ENGAGERA ALLA.

Skapa förutsättningar och verktyg som inspirerar många att fungera som språkrör både för staden och för jubileet. Privat och offentligt, lokalt och globalt. Det gäller såväl konkreta budskap som grafiska manualer och en tydlig jubileumsmärkning som görs tillgängliga för alla. Uppmuntra fler röster att vara med. Det stärker bilden av Göteborg i ett längre perspektiv.

Genom att använda starka bärare kan budskapet spridas till fler. Låt stadens unika styrkor vara fönster mot världen.

INTERNATIONELL DIMENSION.

Göteborg är en liten stad i världen. Ensamma är det svårt att nå ut. I samverkan med andra kan vi göra storverk. Det visar historien. Det första steget är att samarbeta med regionala och nationella organisationer samt regeringskansli och departement.

För att kunna nå det önskade internationella avtrycket är vägen fram till 2021 lika viktig som själva året. Den föreslagna tematiseringen av åren fram till jubileet blir något att samlas kring och en anledning att ta kontakt för internationella samarbeten. Här används de starka bärare som identifieras på vägen till 2021. Stora kongresser och möten är viktiga steg i rätt riktning där finalen skulle kunna vara VM i friidrott under jubileumsåret.

En stor potential finns genom samverkan med näringslivsorganisationer som Västsvenska Handelskammaren, Business Region Göteborg, Göteborg & Co Näringslivsgruppen och Internationella enheten vid Göteborgs Stad. Det finns möjligheter att marknadsföra och kommunicera jubileet i samarbete med ambassader och konsulat över hela världen. Det går även att ta hjälp av Svenska Institutet, Visit Sweden och andra organisationer för Sverige i utlandet.

Det handlar också om att lyssna på och synliggöra internationella aktörer på plats i Göteborg. Detta kan göras i dialog med utländsk representation i Sverige, internationella kultur-

föreningar och den konsulära kåren. Det finns många utländska företag med kontor i Göteborg som kan samverka för att stärka jubileet.

Marknadsföring bland svenska företag med huvudkontor i regionen och deras utlandskontor är en annan strategi. Så gjordes även inför den stora jubileumsutställningen 1923. Konkreta exempel här är SKF och Volvo. Produktlanseringar och internationella företagsmöten kan förläggas i Göteborg. Det gäller att dra nytta av jubileet och hitta samordningsfordelar.

Fler direktflyg från utlandet och utbyggd infrastruktur med snabbtåg till Göteborg gör det möjligt att utveckla nya marknader.

För många av den miljon människor som utvandrade från Sverige till Amerika på 1800-talet var Göteborg den stora utresehamnen. Denna internationella historiska koppling kan nyttjas. Till exempel genom att bearbeta reseagenter i svenskbygder i USA några år innan 2021. Amerikaner med svenska eller skandinaviska rötter kan inspireras att resa till Göteborg för att återse den hamn som deras förfäder lämnade.

Genom Ostindiefararens besök har kontakter och kännedom om Göteborg byggts upp i Kina, bland annat i Shanghai. Det möjliggör en riktad kampanj till den kinesiska marknaden. I Göteborg finns även ett stort antal invånare med internationella kontakter bland släkt och vänner som kan stärka bilden av Göteborg och öka släkt- och vänskapsturismen.

Genom att synliggöra internationella aktörer på plats i Göteborg kan vi kommunicera jubileet.

Många svenska företag har kontor utomlands som kan samverka för att stärka jubileet.

Stora kongresser och möten är viktiga steg för att nå ut internationellt.

INTERNATIONELLA NÄTVERK.

Det gäller att börja nu och använda vägen till 2021 för att aktivera de nätverk som redan existerar samt utveckla nya som kan blomma ut för fullt i samband med jubileumsåret.

Kulturprojekt med världsomspännande kontaktnät finns redan i staden. Bok & Bibliotek, Clاندestino, Global Forum, Göteborgs kulturkalas, Göteborg Dans & Teaterfestival, Göteborg International Film Festival, Göteborgs Internationella Konstbiennial, Vetenskapsfestivalen och Way Out West är bara några exempel på återkommande aktiviteter som lockar besökare och medverkande från hela världen. Här finns en stor potential att utvecklas till världsklass med sikte på 2021.

Göteborg är också medlem i en lång rad viktiga internationella nätverk inom flera områden. Nätverken inspirerar till arrangemang av internationella möten och kongresser. Här följer några exempel:

Nätverk inom kultur

Eurocities, Rencontré, Pepinaire, International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA).

Nätverk inom besöksnäring

European Cities Marketing (ECM), Network of Goodfood Cities of the World – Délice, International Congress and Conference Association (ICCA), Sustainable Gothenburg och Green Meeting Industry Council.

Göteborgs Stad har flera samarbeten med städer och regioner runt om i världen. Här finns möjligheter till utbyten och kontakter. Nätverken inspirerar till möten och evenemang där Göteborg kan stå som värd.

Tre strategiska partnerstäder

Lyon, Frankrike
Nelson Mandela Bay Municipality (Port Elizabeth), Sydafrika
Shanghai, Kina

Partnerstäder

Chicago, USA
Kiel, Tyskland
Krakow, Polen
Newcastle, Storbritannien
Rostock, Tyskland
St. Petersburg, Ryssland
Tallinn, Estland
Xián, Kina

Vänorter

Bergen, Norge
Åbo, Finland
Århus, Danmark (kandiderar som europeisk kulturhuvudstad 2017)

Göteborg–Oslo-regionen

Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen arbetar tillsammans med Oslo, Akershus och Östfold för att stärka Göteborg–Oslo-regionen.

Perspektivgrupperna inom Göteborg 2021 föreslår också ett utbyte med gröna förebilder som Portland, Vancouver, Manchester, Hamburg, Köpenhamn och Stockholm.

Nätverk inom kunskap

European University Association, European Science Events Association, Nordic Centre Fudan i Shanghai, Kinarådet – en regional samverkansgrupp som stödjer Kinasamarbetet, Santandergruppen och flera andra samarbeten som Göteborgs universitet och Chalmers är engagerade i.

FINANSIERINGS- MÖJLIGHETER

En förutsättning för att kunna genomföra ett firande är tillräcklig finansiering. En inventering av alla tänkbara vägar till finansiering bör göras. Här följer några exempel.

Möjliga finansieringskällor är offentliga medel, stiftelser, fonder, företag, EU-fonder samt privata donationer. Idag finns den så kallade 350-årsstiftelsen inom Göteborgs Stad, som enkelt skulle kunna omformas till en 400-årsstiftelse. Det kan utgöra grundplåten till en jubileumsfond. Årliga insättningar kan göras, med medel från såväl offentliga som privata aktörer. Riktlinjer för fondens förvaltning och kriterier för ansökan kan utarbetas i samband med att en organisation för det fortsatta arbetet skapas.

För finansiering och samverkan på europeisk nivå bör lämpliga EU-projekt identifieras. Anlita de experter på ansökningar om EU-medel som finns inom stadsledningskontoret. Även Malmö har sedan den internationella boutställningen Bo01 använt extern finansiering som möjliggörare i hållbarhetsarbetet, nu senast i utvecklingen av Rosengård.

Inbjudan till näringslivet är central. Genomför exempelvis en kampanj riktad till de börsnoterade företag som har huvudkontor i Väst-sverige. Det kan handla om att avsätta medel till jubileumsfonden eller skänka pengar till specifika projekt. Att skapa incitament för näringslivet att

stödja konkreta idéer, eller ansvara fullt ut för ett projekt, stärker såväl resultat som engagemang.

Det är även viktigt att möjliggöra mindre donationer. En strategi kan vara att sälja en webbetikett, "Jag stödjer Göteborg 2021". En annan är så kallad "crowdfunding", vilket innebär att många går ihop och finansierar ett projekt. På så vis kan enskilda personer försöka få ekonomiskt stöd för att genomföra sin idé – eller andras. På webbportalen kan finansiärer komma i kontakt med idéer och medfinansiärer.

Öppna även upp för alternativa donationer, som att ge av sin tid eller låna ut en kontorsplats. Tänk kreativt och fundera på nya finansieringsformer, med inspiration från exempelvis Spotify. En idé är att sälja tid: sponsra en sekund av jubileumsåret för 21 kronor (eller en timme för 76 500 kronor).

Ett jubileumsprojekt som redan delvis finansierats är Kunskap Göteborg, ett historiskt bokverk och kommunikation av ny forskning om Göteborg. Runt 50 olika stiftelser har uttryckt intresse för att stödja initiativet, och flera har fattat beslut om att avsätta medel under några inledande år. Ledningarna för Göteborgs universitet, Chalmers och Handelshögskolan ställer sig också bakom satsningen.

En viktig uppgift för en fortsatt organisation är att upprätta en detaljerad budget och finansieringsplan för hela perioden fram till 2021.

UTVÄRDERING

Det är viktigt att kunna utvärdera jubileumsarbetets effekter. När det gäller att mäta och utvärdera ett firande kan paralleller dras till utvärdering av kulturhuvudstäder.

I väldigt få fall har städer utvärderat både de ekonomiska och sociala aspekterna av ett firande eller ett kulturhuvudstadsår. Ofta nämns nya byggnader, antal besökare, nya organisationer och projekt. Tyngdpunkten ligger på hårdfakta. Lika viktigt är att mäta mjuka faktorer som bilden av staden, nya idéer och värdet av själva arbetsprocessen. Det menar Palmer/Rae Associates som studerat och utvärderat en rad kulturhuvudstadsprojekt.

Några framgångsfaktorer för ett lyckat projekt enligt studien är:

- Att projektet finns i ett större sammanhang
- Lokal förankring
- Utvecklat partnerskap och samarbete
- Bra planering
- Politiskt oberoende och konstnärlig frihet
- Tydliga mål
- Starkt programinnehåll
- Ekonomiska resurser
- Starkt ledarskap och politisk vilja

Projektledningen för Göteborg 2021 har fört en dialog med SOM-institutet som kan göra regelbundna mätningar varje höst. Det är ett sätt att följa processen hela vägen från hösten 2012. En första mätning kan handla om kännedom om jubileet. Därefter utformas nya frågor som är relevanta för den fortsatta planeringsperioden, liksom för själva jubileumsåret och tiden därefter. Mätning kan ske både i Göteborgs stad, fördelat på tio stadsdelar, samt i hela regionen.

Den nya mätmetoden Triple Bottom Line är ytterligare en möjlighet. Den mäter de ekonomiska, sociokulturella och miljömässiga effekterna som uppstår i samband med exempelvis ett evenemang. Göteborg & Co medverkar i ett pilotprojekt som leds av Handelshögskolan i Göteborg, med syfte att utveckla metoden.

Nästa steg för den fortsatta jubileumsorganisationen är att sätta upp mätbara mål både för helheten och för varje projekt som beslutas genomföras på väg till 2021.

SVAR PÅ UPPDRAGET.

Vårt svar på kommunstyrelsens uppdrag om Göteborg 400-årsjubileum består av ett beslutsunderlag med bilagor.

Beslutsunderlag

Göteborgs 400-årsfirande angår oss alla men det är politikerna som skall fatta beslut om det fortsatta arbetet. Svaret på uppdraget lämnar vi till kommunstyrelsen för beredning och beslut. Det innehåller en sammanfattning av arbetet samt rekommendationer och budget.

Beslutsunderlaget har två bilagor:

Bilaga 1 – Förslag till arbetsplan

Ambitionen med förslaget till arbetsplan är att det skall fungera som inspiration och vägledning i det fortsatta arbetet.

Bilaga 2 – 1680 ideer från allmänheten

Boken *1680 idéer om Göteborgs 400-årsjubileum* med allmänhetens ideer. Dessa har lämnats in via dialogportalen

Allt material kommer att vara tillgängligt på goteborg2021.com

Här kan du läsa mer om bakgrunden
och vår arbetsmodell.

UPPDRAGET: STADEN BEHÖVER EN PLAN.

2021 fyller Göteborg 400 år. Det skapar frågor, funderingar och förväntningar. På vilket sätt skall vi fira?

Hos kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har frågan varit aktuell länge. Några utgångspunkter lämnades från deltagarna i den politiska beredningsgruppen. De skriver bland annat: "Att skapa någonting som kan ge avtryck under lång tid och som dessutom under en begränsad period är ett sätt för hela Sverige och framförallt för Göteborg att synas, kräver mycket samverkan inom staden och regionen." Göteborg & Co fick uppdraget i september 2009.

Ur uppdraget:

"Kommunstyrelsen hemställer till Göteborg & Co att tillsätta en utredning med uppgift att, i samverkan med Göteborgs stads nämnder och bolag, ta fram ett förslag till projekt- och tidplan samt budget för stadens 400-års jubileum år 2021. Utredningen skall resultera i en jubileumsplan med vision, mål och strategier, aktiviteter och projekt. Jubileumsplanen bör också innehålla en tydlig budget och en mer detaljerad tidplan för hela perioden fram till jubileet."

FÖR VEM OCH VARFÖR?

INRIKTNING OCH MÅL

Göteborg 2021 innebär en möjlighet att gemensamt samla kraft för att utveckla vår stad till en ännu bättre plats att leva och bo i. Något som inte stökas över på ett år, utan ger oss energi både före och efter 2021.

Övergripande mål för jubileet är att:

- Göra ett internationellt avtryck genom att arbeta för att Göteborg blir en stad där invånarna trivs och känner delaktighet, stolthet och framtidstro.
- Bli en modig förebild för hållbar tillväxt genom att uppfylla och överträffa stadens redan beslutade mål.
- Vidareutveckla Göteborg och den omgivande regionen genom bred samverkan med stadens nämnder och bolag samt lokala, regionala, nationella och internationella aktörer.
- Engagera hela staden i firandet genom att bjuda in till en fortsatt öppen dialog där alla generationer kan delta.
- Stärka bilden av Göteborg genom effektiv kommunikation och marknadsföring.

MÅLGRUPP

Den viktigaste målgruppen för Göteborg 2021 är göteborgarna, det vill säga alla vi som lever och verkar i staden.

Andra viktiga målgrupper är besökare, näringslivet, media, organisationer, föreningar och andra nationella och internationella aktörer.

UTVÄRDERING

Det är viktigt att kunna utvärdera jubileumsarbetets effekter. Både kvalitativa och kvantitativa mål bör formuleras, följas upp och mätas. Det handlar bland annat om att årligen mäta kännedom, kunskap och attityd. Läs mer i kapitlet Hur på sid 97.

OMVÄRLDS- ANALYS

En omfattande kunskapsinsamling och analys har lagt grunden till processen. Vi har sett oss om i världen för att utforska trender för stadsutveckling och hur andra städers jubileum har varit.

Först och främst har vi dragit lärdom av erfarenheter från andra jubileer som genomförts i Quebec, Trondheim och Stockholm. Mängder av inspiration har hämtats från Hong Kong, Vancouver, Bilbao samt europeiska kulturhuvudstäder som Liverpool, Stavanger och Åbo. Vi har även gjort en grundlig analys av Göteborgs styrkor, svagheter, möjligheter och hot för att skapa ett bra utgångsläge.

Förstudierna innefattade också stadens historia där vi särskilt tittade på våra tidigare jubileer. Pågående visionsprojekt studerades också. Sammanfattningsvis utgjorde allt detta ett kunskapspaket som fungerade som underlag för hela arbetet. Flera av arbetsgrupperna genomförde dessutom kompletterande studier och analyser.

UTDRAG UR
KUNSKAPS-
INSAMLINGEN:

Historik

Professor Emeritus Martin Fritz, Ekonomisk historia, Göteborgs universitet. Om likheter och skillnader med firandet 1923. Vad kan vi lära oss av historien?

Stadens tre hållbarhetsdimensioner

Göteborgs Stads syn på hållbarhet utifrån ekonomiska, ekologiska och sociala dimensioner.

SWOT-analys

Styrkor, svagheter, möjligheter och hot, framtaget av Claus Sager (Berlin) med ett utifrånperspektiv på Göteborg.

Rapport från Palmer/Rae Associates

European Cities and Capitals of Culture, Study prepared for the European Commission.

Benchmark studie

Turismens Utredningsinstituts analys av Liverpool som kulturhuvudstad 2008 och Québec 400 år 2008.

Trender

Omvärdstrender om samhällsutveckling av Diana Uppman, Beyond Tomorrow.

Hong Kong – Göteborg

Film framtagen av Göteborg & Co för att påvisa likheterna i utveckling oavsett storlek på region.

EN ÖPPEN HAMN FÖR VÄRLDEN.

Som hamnstad har Göteborg alltid utvecklats med influenser, idéer och kunskap från hela världen.

1600-tal

1621 fick Sverige en port mot väster. Gustav II Adolf grundade en ny stad med betydelse för sjöfart, handel och människor. Han insåg att en hamnstad skulle ge landet större internationellt inflytande. Göteborg, staden såsom vi känner den idag, fick sina stadsprivilegier den 4 juni 1621.

På en plats där det tidigare levtt uttrar och sjöfåglar började yrkesmän från Holland tillsammans med svenska arbetare att bygga gator och kanaler. Det dröjde länge innan staden blev en dräglig plats att bo på, men under 1600-talet växte Göteborg till en av Sveriges viktigaste hamnstäder. Skottar, holländare och tyskar bidrog till den utvecklingen. Bland de 2 000 personer som befolkade staden talades sju språk.

1700-tal

Vid tiden för Göteborgs 100-årsjubileum rådde äntligen fred i landet. Det förändrade stadens relation till omvärlden. 7 000 göteborgare blev snabbt fler. Göteborg utvecklades under 1700-talet inte bara till Sveriges näst största stad, utan även till en internationell smältdegel med invånare från alla möjliga delar av världen. Ostindiska kompaniet grundades 1731 och handeln med Kina och Östasien blev viktiga inkomstkällor för Göteborgs handelsmän och redare. Även

göteborgarnas levnadsvanor förändrades och blev mer internationella.

1800-tal

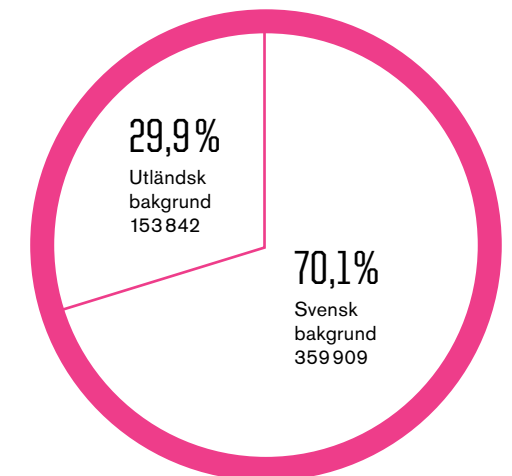
Även om staden fördubblats på hundra år bodde endast en av 200 svenskar i Göteborg under början av 1800-talet. Industrialismen och ångkraften gav Göteborg styrka att fortsätta växa. Befolkningen ökade närmast explosionsartat i takt med att de nya verkstäderna, varven och textilindustrierna behövde arbetskraft. Göteborg blev Sveriges viktigaste handelsstad. Men den nya ekonomin kom inte alla göteborgare till del. Många var fattiga och stadens arbetare fick slita hårt. 61 500 personer befolkade staden 1873 och antalet kom att fyrdubblas fram till 300-årsjubileet. Göteborg ändrade under denna period karaktär, från kluster av trähus till en kvartersstad i sten. Spårvägar, först med hästar och sedan elektriska spårvagnar, band ihop delar av staden.

1900-tal

Verkstadsgöteborg blomnade under början av 1900-talet, då både SKF och Volvo grundades. Industristaden blev ett begrepp intimt kopplat till Göteborg. Under efterkrigstiden, då Europa skulle byggas upp igen, fick Göteborgs hamn och varvsindustri en oerhörd betydelse. Allt sedan mitten av seklet bor en av tjugo svenskar i staden. Den fortsatta urbaniseringen gjorde behovet av bostäder ännu större. Ett nytt storskaligt bostadsbyggande satte fart från 1965 till

GÖTEBORGS INVÅNARE:

1975 och Göteborg växte även till ytan. Sveriges främsta sjöfartsstad fick ett bakslag i och med varvskrisen, som påverkade både tiotusentals anställda och staden i stort.

2000-tal

Göteborg har förändrats mot en ekonomi allt mer uppbyggd runt kunskap och tjänster. De kreativa näringarna tar mer och mer plats. Staden satsar mycket på evenemang och möten, och har fått en position inom idrott, musik och internationella kongresser. De senaste tjugo åren har turismen fördubblats. Samverkan har påverkat utvecklingen. Industrin är alltjämt en viktig bas. Hamnen och dess handel är efter närmare 400 år fortfarande det viktigaste navet i Göteborg.

Personer födda utomlands eller personer födda i Sverige med två utlandsfödda föräldrar.
Källa: SCB/Statistisk Årsbok Göteborg 2012.

Den välkomnande staden

Människor fortsätter att flytta in, både från närområdet och från andra länder. Dessutom kommer fler och fler tillfälliga besökare. 2011 har nästan alla vuxna svenskar (92 procent) någon gång besökt staden. Göteborg deltar i den globala konkurrensen för att attrahera näringsliv, handel, evenemang, studenter, turister och boende. Nio av tio invånare tycker idag att Göteborg är en bra stad att bo och leva i. Västsverige är ett av de områden i Europa som befolkningsmässigt vuxit mest de senaste 20 åren.

I och med dagens globalisering och digitalisering är vi allt starkare sammanlänkade med världen i stort. Den internationella utblicken har aldrig varit större. Och öppenheten är dubbelriktad. Dagens Göteborg uppfattas av landets befolkning (HUI 2011) som attraktiv, vänlig, mångkulturell, mänsklig – och framför allt välkomnande.

Karaktären på invånarna i staden förändras också. Den äldre generationen ställer nya krav, invånare med utländsk bakgrund ökar, familjekonstellationer ser annorlunda ut, singelhus-hållen är fler och även en del barnfamiljer vill bo i stadsmiljö. Det sätter press på bland annat bostäder och infrastruktur. Göteborg växer och kommer att fortsätta att växa. För att klara det står staden inför utmaningar som att koppla samman hela staden, regionen till Göteborg och omvärlden till regionen. Det handlar om att skapa tillgänglighet och attraktionskraft, att på ett hållbart sätt förtäta, effektivisera och utveckla staden.

Hållbar tillväxt för framtiden

När vi talar om framtiden är det nödvändigt att utgå från ett hållbarhetsperspektiv. Att det vi

gör idag inte äventyrar framtiden för våra barn och barnbarn. Den goda treklängen, det sociala, ekologiska och ekonomiska skall samspela.

I en allt snabbare, allt mer globaliserad värld där alla konkurrerar med alla har storleken betydelse. Det behövs en vilja att växa, men framför allt en vilja att växa hållbart. En hållbar ekonomisk tillväxt är grunden. På lång sikt är ett ekologiskt hållbart samhälle det enda som kan växa och skapa ett gott liv för sina invånare. Göteborg behöver fler människor med olika bakgrund och egenskaper. En annan förutsättning är att det växande samhället inkluderar alla sina invånare. I ett inkluderande samhälle har alla en roll att spela, och ingen känner sig icke-behövd eller utestängd.

Ambitionen att växa tar sitt avstamp i det som finns i dag. Göteborg har alltid haft en stark industriproduktion och varit ett nav för handel, vilket givit avtryck i världen. Det är styrkor som kan och bör byggas vidare på genom fortsatt utveckling av hamn, infrastruktur och forskning.

Utvecklingen i omvärlden visar att Göteborg som storstadsregion idag är för liten. Vi behöver bli fler göteborgare för att nå hållbar ekonomisk tillväxt och framgång i den nya globaliserade världen. Arbetsmarknadsregionens storlek blir avgörande vår gemensamma tillväxtkraft. Ökad tillgänglighet är vår möjlighet.

Göteborgs läge mellan tre nordiska huvudstäder gör det möjligt att bli ett logistiskt nav i Norden. Men alla ekrar måste finnas. Höghastighetståg till huvudstäderna och en tågförbindelse österut via Landvetter är viktiga steg på vägen, enligt flera pågående utredningar. Då kan den globalt konkurrenskraftiga "8-miljonersbyn" tillsammans med Oslo, Malmö och Köpenhamn skapas. Den ekonomiska tillväxten ger oss för-

utsättningar att anta utmaningar som lokal infrastruktur, bostäder, företagande och sysselsättning, skolor och utbildning, vård och äldreomsorg, ett socialt inkluderande och ekologiskt hållbart samhälle. Arbetet för ett mer hållbart Göteborg handlar i hög grad om att samla kraft och resurser för att komma vidare och se till att förändringstakten ökar.

Göteborg har en unik position som evenemangsstad vilket stärks av undersökningar som visar att Göteborg är starkt förknippad med attraktiva upplevelser. Det är också genom upplevelser inom kultur, kunskap, musik och idrott som staden historiskt har låtit tala om sig i världen. Ett rikt kulturliv och kreativa miljöer lockar. Också ur ett hållbarhetsperspektiv är upplevelser något att satsa på för framtiden. De kan skapa möten mellan människor, skapa stolthet och bidra till inkludering.

Ytterst handlar alltsammans om att bygga en stad där drömmar tas på allvar. En stad där alla vi som bor och verkar känner delaktighet och sammanhang. Och som lockar hit fler.

VAD BETYDER ETT JUBILEUM?

300-årsjubileet gjorde ett stort avtryck både i staden och utomlands.

Göteborgs 300-årsjubileum gjorde både ett lokalt och internationellt avtryck. Då anlades Götaplatsen, Konstmuseet, Liseberg, Botaniska trädgården, Slottsskogsvallen och Svenska Mässan samt Sveriges första civila flygplats.

Stora satsningar gjordes på arkitektur, gator, parker och stadsmiljö inför den något försenade jubileumsutställningen 1923. Firandet blev en nationell angelägenhet. 193 registrerade möten arrangerades under året. New York Times publicerade en hel bilaga om jubileet och 41 000 besökare kom från utlandet. Totalt var besöksiffran 4,2 miljoner under utställningens fem månader. Ett stort antal för en stad som då hade 230 000 invånare.

Det är svårt att tänka sig vad vår stad skulle vara idag utan dessa satsningar. Historien visar vad som går att göra om vi mobiliserar initiativ, resurser och politiska mandat. 2021 innebär ett nytt sådant tillfälle.

400-årsjubileet handlar inte om att mäta sig med Jubileumsutställningen 1923. Men vi kan använda erfarenheterna som grund för hur vi vill skapa Göteborg 2021. De visar tydligt att firandet kan vara mer än en fest. Staden har redan en etablerad position och tradition när det kommer till hur jubileer kan präglade en stad i ett längre perspektiv.

VAD KAN ETT JUBILEUM TILLFÖRA?

Jubileets inriktning, som det är formulerat från uppdragsgivarna, är att se 400-årsfirandet som en möjlighet att vidareutveckla Göteborg och den omgivande regionen. Hela arbetet med Göteborg 2021 kan inspirera till ett nytt verktyg för samhällsutveckling.

Alla städer har sina problem och utmaningar – även Göteborg. Många av dessa har lyfts fram under processens gång. Vi måste klara frågor som är grundförutsättningar för ett gott liv. Sjukvård och skola av hög kvalitet, som är likvärdiga oavsett vilken stadsdel du bor i, fler bostäder, bra möjligheter till utveckling för företagande, möjlighet till inflytande, särskilt för unga.

Göteborgs Stads utgångspunkt är att utvecklingen i staden skall vara långsiktigt hållbar, såväl ekologiskt som ekonomiskt och socialt. Då behöver alla göteborgare ges möjligheten att leva ett bra liv och bidra i samhället. Skillnader mellan områden och människor vad gäller sysselsättning, utbildning och hälsa får inte öka. Det gör de i många storstäder i Europa, även i Göteborg tyvärr.

Det finns en stark vilja att göra Göteborg 2021 till något mer än ett jubileum, att ta tillvara på jubileet som ett sätt att bidra till stadens hållbara utveckling. Många visioner och målbilder har redan formulerats av staden och viktiga projekt har redan påbörjats.

Ambitionen är att stärka det goda som redan görs, att omsätta den samlade viljan i handling. Att försöka anta stora samhällsutmaningar genom att prova och experimentera för att hitta nya lösningar. Att välkomna intryck och impulser, även utifrån. Att lyssna och inkludera. Det handlar också om att göra det banbrytande som inte setts tidigare i andra städer.

En stark potential finns inom kunskap, innovation och entreprenörskap. När näringsliv, akademi och organisationer möts över gränserna kan de stora samhällsutmaningarna antas.

Göteborg 2021 kan innebära ett nytt sätt att arbeta med samhällsutveckling, där diskussioner förs i nya grupperingar med handling i fokus. En ny form av samverkan för framtiden. Att visa att vi vill är den största tanken på vägen till jubileet 2021.

ARBETSMODELL

Utmaningen med uppdraget var att få med så många som möjligt. Och att lyfta in viktiga tankar och perspektiv. Göteborg 2021 angår hela staden och då är det självklart att alla ska kunna bidra.

En viktig utgångspunkt var att ta tillvara de initiativ som redan fanns och bygga vidare på dem. Att på så sätt synliggöra beslutade framtida projekt och dessutom fånga upp nya. En dialogprocess som bjuder in brett och skapar bästa möjliga förutsättningar att ta fram en gemensam vision.

Vi valde en öppen modell där projektledningen står för formen och andra står för innehållet. Processen delades in i tre huvudfaser; förstudie och omvärldsanalys, idégenerering och summering.

Arbetet mot 2021 vilar på en enkel grund. En huvudfråga om hur firandet skall göra ett internationellt avtryck. Tre dimensioner av hållbar utveckling. En dialogportal. Sju perspektiv.

Finalisterna i tävlingen Entreprenörsjakten inspirerade oss i valet av rapporteringsmodell till våra uppdragsgivare. Den innebar att politiker och övriga intressenter informerades stegvis om arbetsplanens utveckling.

UTGÅNGSPUNKTER

Hela staden ska involveras i arbetet. Den öppna processen har utgått från en huvudfråga: Hur kan jubileet göra ett internationellt avtryck för framtiden? Tre dimensioner av hållbar utveckling genomsyrar arbetet.

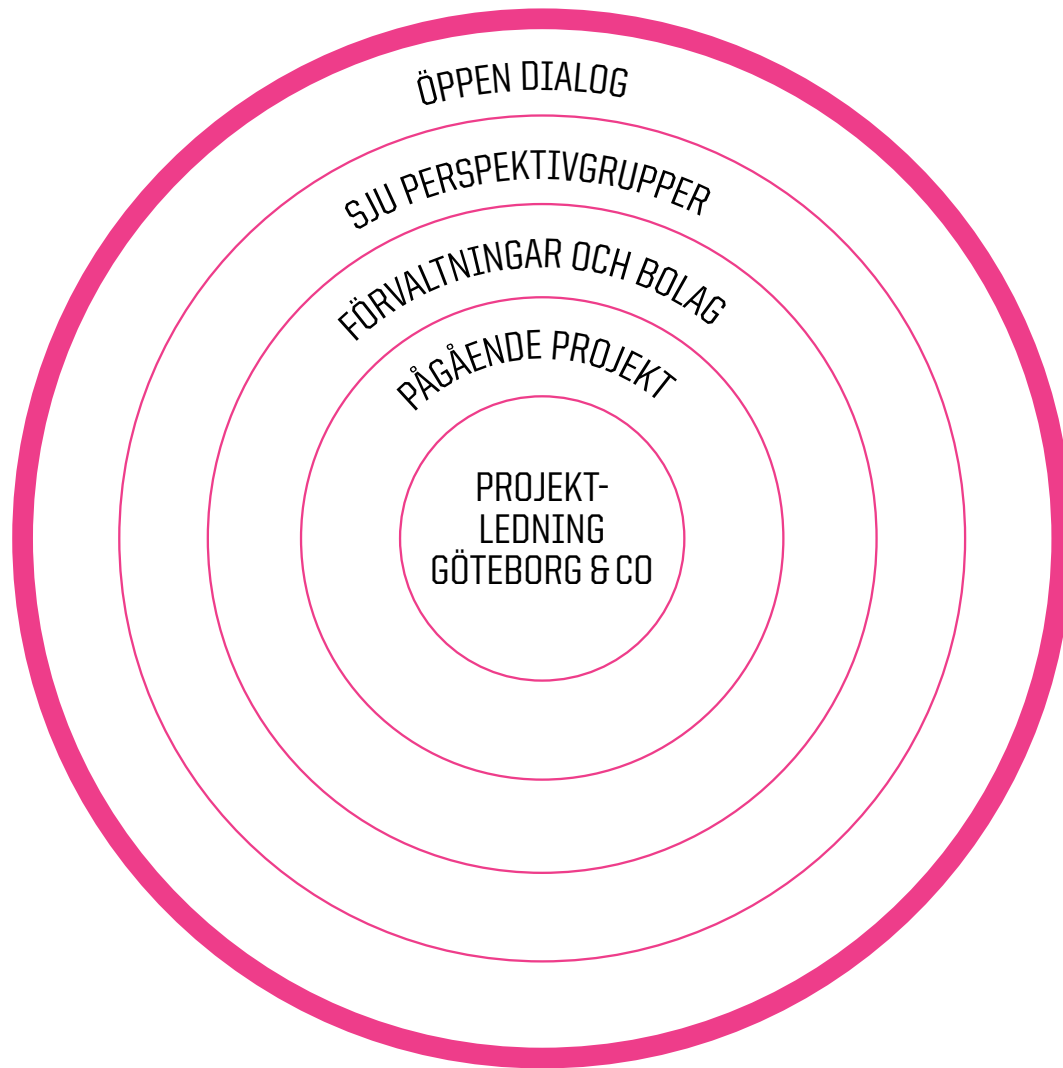
Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska prägla utvecklingen av Göteborg och arbetet mot 2021. Dimensionerna flätar på olika sätt i, och är beroende av, varandra. Var för sig är de nödvändiga men inte tillräckliga. Först tillsammans bildar de en helhet som är etablerad såväl lokalt som globalt.

Hållbar utveckling handlar, enligt Brundtlandskommissionens ursprungliga definition, om en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

"Arbetet för hållbar utveckling är en process utan färdig lösning. Det omfattar sociala, ekologiska och ekonomiska aspekter. Helhetssyn, dialog och kritiskt tänkande är grunden. Begreppet ger en bas för en ständigt pågående dialog och process för en positiv vision av världens utveckling. Hållbar utveckling är inte ett svar utan en dialog och process som kräver arbete, kompromisser och en vilja till förändring."

– Robert W. Kates et al.

2009 september	2010–2011	2011 21 mars	2011 24 maj	2011 hösten	2011 1 december	2011 31 december	2012 26 januari	2012 februari–mars	2012 april	2012 30 maj
Uppdraget tas emot.	Förstudie och strukturarbete påbörjas. Arbetsmodell skapas.	Arbetsmodellen lanseras. Idéinsamlingen startar. Sju ordförande presenteras.	Perspektivgrupperna startar.	Arbetsmöten för perspektivgrupperna. Summeringsarbetet påbörjas.	1.0 – scenario presenteras, ramverket för Arbetsplanen.	Idéinsamlingen från allmänheten avslutas.	Avslutande möte för perspektivgrupperna hålls.	2.0 – scenario presenteras.	3.0 – scenario presenteras.	Förslag till Arbetsplan levereras till kommunstyrelsen.

ÖPPEN PROCESS.

Flera grupper har bidragit till arbetet med Göteborg 2021. Innehållet i förslaget till arbetsplan har hämtats ur den samlade idéskörden.

ÖPPEN DIALOG - VILKEN ÄR DIN IDÉ?

Navet i arbetet har varit en webbsida där alla kan delta. Målet har varit att få med så många som möjligt.

På webbsidan har vem som helst kunnat lägga in sin idé. Oavsett om personen befinner sig i eller utanför Göteborg. Avsändare till idéerna är privatpersoner, organisationer, föreningar och nätverk. På portalen har idéerna kommenterats, gillats och vidareutvecklats.

Vi har också aktivt samlat in idéer i alla tio stadsdelar, i samverkan med Centrala Älvstaden. Dessutom har vi medverkat i arrangemang runt om i staden för att öka kunskapen om projektet Göteborg 2021 och för att ge fler möjlighet att delta. Det personliga mötet och samtalet har på så sätt kompletterat den digitala plattformen. Allt detta har skapat ett stort engagemang och ovärderliga diskussioner om framtiden. Den öppna dialogen har genererat 1680 idéer.

GT och TV4, uppmärksammade 400-årsjubileet genom uppropet Uppåt Framåt, i början av 2011. Ett hundratal av dessa idéer har lagts in på dialogportalen.

Under Gothia Cup samlades många idéer in, både från göteborgare och personer från andra delar av världen. Alla fick vara med och bidra.

goteborg2021.com

Här kan du läsa mer och se alla filmer som visar hur idéinsamlingen gick till.

VI ARBETAR FÖR 2021 – SJU PERSPEKTIVGRUPPER.

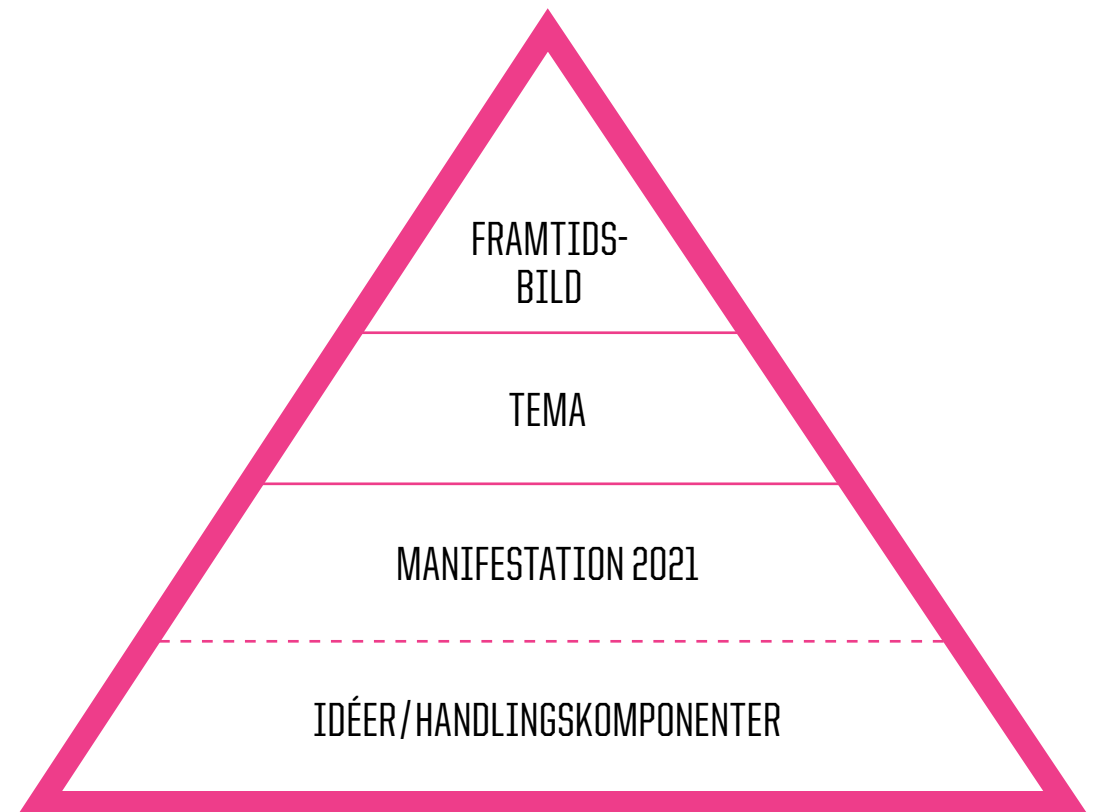
Sju arbetsgrupper har arbetat utifrån sju olika perspektiv. Perspektiven togs fram genom en kartläggning av angelägna frågor och områden som är relevanta för det framtida Göteborg.

Vår ambition var att spegla bredden i samhället när grupperna sattes ihop. Stad, region, akademi, näringsliv, offentlig sektor, organisationer och föreningar finns representerade i grupperna. Medlemmarna har olika ålder, kön, erfarenhet och bakgrund. Totalt har 139 deltagare, med en ordförande för varje grupp, varit engagerade. Alla har också sina egna kontaktnät, vilket skapar ringar på vattnet och en spridning runt om i staden. Nätverken inom och mellan grupperna har dessutom vuxit allteftersom.

Grupperna har under nästan ett år arbetat med att svara på frågan hur 400-årsjubileet kan göra ett internationellt avtryck för framtiden.

1. Gröna staden
2. Kulturstaden
3. Kunskapsstaden
4. Unga staden
5. Upplevelsestaden
6. Växande staden
7. Öppna staden

Grupperna har diskuterat, genererat idéer, värderat, sållat och rapporterat. De har lyft in redan tagna initiativ för att kunna knyta dem till 2021 – och kanske ge dem ett nytt sammanhang och en extra skjuts. Idéer från dialogportalen har också slussats in i grupperna för att ge ytterligare energi till diskussionerna. Läs perspektivgruppernas rapporter på sidan 145.

Varje grupp fick uppdraget att ta fram en framtidsbild med tema och konkreta idéer. Perspektivgrupperna träffades vid sex tillfällen. En beprövad arbetsmetod användes, som inbjuder alla i gruppen att aktivt delta oavsett tidigare erfarenhet.

VILKA HAR VARIT MED?

Medlemmarna i perspektivgrupperna har olika erfarenhet och bakgrund. Allt för att skapa en bra blandning och för att spegla bredden i samhället.

2Entertain
2GEN
6:e AP-fonden
ADA
Allégårdens pensionärsförening
AstraZeneca
Braganza
Business Region Göteborg
Camino Magazin
Center för skolutveckling
Centrala Älvstaden
Centrum för Turism, Handelshögskolan
Centrum för urbana studier,
Göteborgs universitet
Chalmers
Child Culture Design, HDK
CIP Professional Services
Clarion Hotel Post
Coacha unga Göteborg
ColorCode
Credendum
DB Schenker
De ungas Akademi, Konstpedemin
Double Happiness
Drivhuset
Ekocentrum
Fastighetsägarna
Forsman & Bodenfors
Framtidens kultur
Framtidsfrön
Fresh Fish
Fältbiologerna
Globala Gymnasiet
Google
GotEvent
Gothia Cup
Grunden
Göteborg Energi
Göteborg Film Studios

Göteborgs Förenade Studentkårer
Göteborgs Hamn
Göteborgs Stad
Göteborgs Stadsmuseum
Göteborgs Stadsteater
Göteborgs Symfoniker
Göteborgs universitet
Genusforskning, Göteborgs universitet
Göteborgs Operans Balett
HBTQ-festivalen
Higab
Istore
Jämställdhets- och mångfaldsgruppen
Göteborgs Stad
Karin Nyquist Arkitektkontor
Kock & Vin/Göteborgs Restaurang-
förening
KulturUngdom
Kulturförvaltningen Göteborgs Stad
Lindholmen Science Park
Liseberg
me&do
MiG, Marknadsföreningen i Göteborg
Mistra Urban Future
Mobile Art Production
Musikutbildningen Hvitfeldtska
Naturskyddsföreningen
Park- & Naturförvaltningen
Göteborgs Stad
Partille Cup
Peab
Prickig katt
Quadriceps
Renova
Riksbyggen
Rum för ung kultur
Röhsska Museet
S2020 Göteborgs Stad
Schlaich Bergermann und Partner

SGS Studentbostäder
Society for Organizational Learning
Sport & Evenemang
Stadsbyggnadskontoret
Göteborgs Stad
Stadsjord
Stena Line
Stena Recycling
Stenastiftelsen
Student HDK
Super Sustainable City
Swedavia
Svensk Handel
Sveriges Tekniska Forskningsinstitut
The Soundtrack of Our Lives
Trafikkontoret Göteborgs Stad
Trafikverket, Västsvenska paketet
Ungdomsfullmäktige Göteborgs Stad
Ungdomsstatsningen Göteborgs Stad
Utopia
Wallenstam
White Arkitekter
Wingårdh Arkitektkontor
Volvo
Volvo Car Corporation
Volvo Technology
Världskulturmuseet
Västra Götalandsregionen
Västsvenska Handelskammaren
Västsvenska Turistrådet
Älvstranden Utveckling
Änglagårdsskolan
Fria aktörer och egna företagare som
bloggare, entreprenör, ekonomie
doktor, expert, frilansjournalist,
författare, göteborgsprofil, inspi-
ratör, komiker, konsertarrangör,
musiker, tillgänglighetsrådgivare,
verksamhetsutvecklare

VI TAR SIKTE PÅ 2021.

Förvaltningar och bolag.

Arbetet i förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad – tar också sikte på 2021. Här finns stor kunskap, lång erfarenhet och många framtidsidéer.

Genom att involvera samtliga förvaltnings- och bolagschefer skapas ett brett engagemang i de frågor som rör staden inför 2021. I en workshop har sex arbetsgrupper tagit fram gemensamma målbilder, strategier och framgångsfaktorer. Varje grupp har bestått av representanter från stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och bolag. Resultatet har lyfts in i summeringen.

Angered stadsdelskontor
Askim-Frölunda-Högsbo stadsdelskontor
Boplatz Göteborg AB
Bostads AB Poseidon
Business Region Göteborg AB
Centrum stadsdelskontor
Familjebostäder i Göteborg AB
Fastighetskontoret
Färdtjänstförvaltningen
Försäkrings AB Göta Lejon
Förvaltnings AB Framtiden
Förvaltnings AB GöteborgsLokaler
GotEvent AB
GREFAB
Gryaab AB
Gårdstensbostäder AB
Göteborg & Co
Göteborg Energi AB
Göteborg Vatten

Göteborgs Egnahems AB
Göteborgs Gatu AB
Göteborgs Hamn AB
Göteborgs Spårvägar AB
Göteborgs Stad Bostads AB
Göteborgs Stads Upphandling AB
Göteborgs stads Parkerings AB
Göteborgs Stadsteater
Higabgruppen
HjällboBostaden
Idrotts- och föreningsförvaltningen
Intraservice
Kommunleasing AB
Konsument Göteborg
Kretsloppskontoret
Kulturförvaltningen
Lindholmen Science Park AB
Liseberg AB
Lokalförvaltningen
Lundby stadsdelskontor
Majorna-Linné stadsdelskontor
Miljöförvaltningen
Norra Hisingen stadsdelskontor
Park- och naturförvaltningen
Regionarkivet
Renova AB
Social resursförvaltning
Stadsbyggnadskontoret
Stadsledningskontoret
Stadsrevisionen
Störningsjouren
Trafikkontoret
Utbildningsförvaltningen
Vuxenutbildningsförvaltningen
Västra Göteborg stadsdelskontor
Västra Hisingen stadsdelskontor
Älvstranden Utveckling AB
Örgryte-Härlanda stadsdelskontor
Östra Göteborg stadsdelskontor
Överförmyndarförvaltningen

VI SAMVERKAR FÖR 2021.

Planerade och pågående projekt.

Att bygga på det befintliga är en grundtanke i hela arbetet. Ambitionen har varit att ta vara på redan planerade och pågående projekt som har betydelse för Göteborg 2021.

En löpande dialog har förts med en mängd aktörer runt om i staden, såsom Centrala Älvstaden, Västsvenska Handelskammaren, Vision Angered och kulturförvaltningens 400-årsuppdrag. Det handlar om att kunna stärka planer, tillföra kunskap och kanske framför allt att lyssna och dra nytta av varandras processer. Arbetsmodellens struktur gjorde att även nya initiativ och grupperingar kunde dockas in.

Arenautredningen
Bergsjön 2021
Besöksnäringen i Göteborg
Campus Näckrosen
Centrala Älvstaden
Entreprenörsjakten 2011
Familjevårdsstiftelsen
Global Forum
Green Gothenburg
Göteborgsstiftelserna
Hållbar tillväxtregion, Business Region Göteborg
Jernhusen – RegionCity
K2020
Kreativa Staden, House of Win-Win
Kulturinstitutionernas roll 2021,
Kulturförvaltningen

Kunskap Göteborg – Historiskt bokverk
Maritiman – Vision: Göteborg går till Sjöss
Näringslivsgruppen – Göteborg & Co
Ostindiefararen Gotheborg
Projektet Göteborg Shopping
Rådet för integration och samhällsgemenskap – Göteborgs Stad
Röda Sten – visionsarbete
S2020
Skanskas visionsarbete
Stora Hamnkanalgruppen
Student Göteborg 2011
Sustainable Gothenburg
Trygg vacker stad
Uppdrag medborgardialog – Göteborgs Stad
Utveckling i Nordost AB
Vakna Göteborg
Vision 2020 – Göteborgs universitet
Vision 2050
Vision Angered
Visionen från Västsveriges näringsliv
"Ett gränslöst Västsverige", VHK
Visionen för Avenyn
Västsvenska paketet
Vision VGR det goda livet

PROJEKTLEDNING GÖTEBORG & CO.

Göteborg & Co har drivit processen och hållit ihop helheten. Till de uppgifterna hör koordinering, dialog, sammanställning och kommunikation.

Projektledningen har löpande informerat allmänheten, perspektivgrupperna, övriga grupperingar, och politikerna i referensgruppen, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Det har gjorts både genom personliga möten och regelbundna rapporter på webbsidan. Parallellt har en dialog förts med professionella rådgivare inom olika sektorer.

Projektgrupp Göteborg 2021

Therese Brusberg	<i>Projektledare</i>
Marie Anfinset	<i>Redaktör dialogportalen</i>
Linn Enckell	<i>Marknadskoordinator</i>
Anders Fahl	<i>Webmaster</i>
Anna Forsgren	<i>Summeringsansvarig</i>
Lena Hamberger	<i>Struktur och idébok</i>
Anders Johansson	<i>Medieansvarig</i>
Birgitta L-Öfverholm	<i>Relationer och näringsliv</i>

Förutom projektgruppen har ett stort antal medarbetare på Göteborg & Co arbetat med uppdraget. 14 bolagsrepresentanter har medverkat i perspektivgrupperna. Joakim Albrektson, Niklas Delersjö, Anniela Forsell, Stefan Gadd, Annika Hallman, Eva Henricsson, Mathias Hultgren, Lennart Johansson, Henrik Jutbring, Sofia Lindberg, Mia Samuelsson, Anki Sande, Ossian Stiernstrand, Christian Westerberg.

Dessutom har fler medarbetare, externa rådgivare och konsulter anlitats, bland andra: Louise Brodin, Agneta Forshufvud, Anders Franck, Siw Franzén, Martin Fritz, Niklas Hellerstedt, Åke Magnusson, Martin Sande, Jenny Skånberg, Carina Thorsson, Diana Uppman.

POLITISK REFERENSGRUPP.

Den politiska referensgruppen består av en representant från varje parti i kommunstyrelsen. Tanken är att på så vis få en bred förankring för en långsiktig satsning.

I tjänsteutlåtandet där utredningsuppdraget ges till Göteborg & Co står att den dåvarande beredningsgruppen för jubileet övergår till en politisk referensgrupp. Uppgiften har varit att följa och lämna synpunkter på arbetet. Representanter i gruppen har bytts ut under arbetets gång.

Politisk referensgrupp Göteborg 2021

Mariya Voyvodova, <i>ordf</i>	(S)
Axel Darvik	(FP)
Birgitta Degerström	(V)
David Lega	(KD)
Mikael Malm	(MP)
Joakim Olinder	(M)

Övre raden: Anna Forsgren, Anders Fahl, Linn Enckell. Nedre raden: Anders Johansson, Birgitta L-Öfverholm, Therese Brusberg, Lena Hamberger, Marie Anfinset.

Från vänster: David Lega, Joakim Olinder, Mikael Malm, Mariya Voyvodova, Axel Darvik, Birgitta Degerström.

SÅ HÄR HAR VI TAGIT HAND OM ALLT.

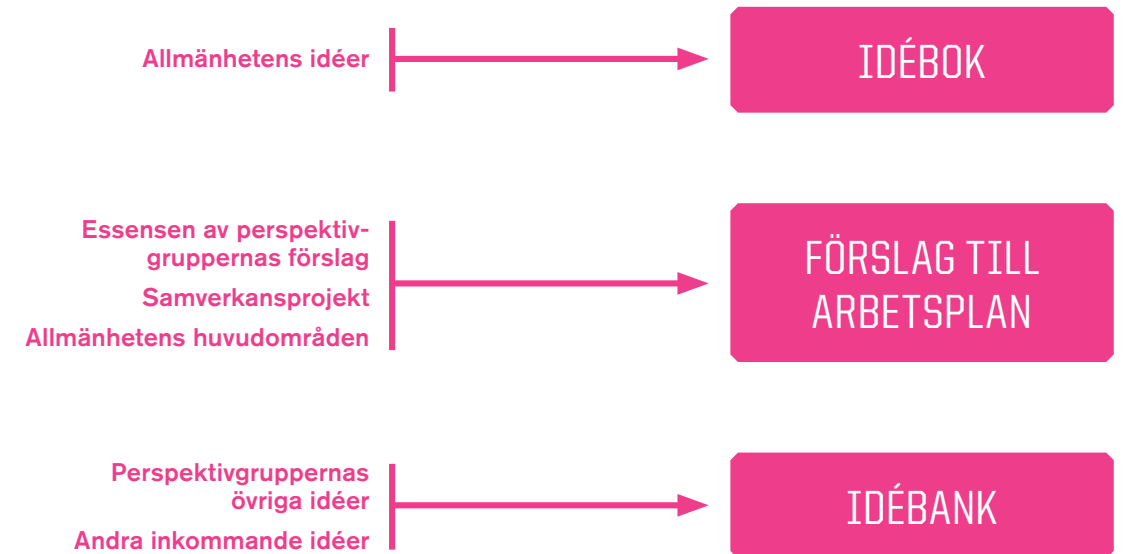
Tusentals spännande idéer, förslag och koncept har kommit fram genom processen för Göteborg 2021. Allt från konkreta områden och fysiska projekt till förhållningsätt och principer.

En viktig uppgift för projektledningen har varit att fånga helheten. Mycket har handlat om att lyssna och sammanställa med ambitionen att ge en rättvisande bild av de olika grupperingarnas förslag. Att urskilja gemensamma drag och mönster samt att presentera dem.

Allmänhetens förslag publiceras i en bok, *1680 idéer om Göteborgs 400-årsjubileum*. Här finns det underlag som samlats in genom den öppna dialogen och de förslag som skickats till dialogportalen. Idéerna har grupperats i kapitel, ibland kortats ner, eller sammanfogats med liknande förslag för att underlätta läsningen. I boken namnges alla idégivare. Boken finns i tryckt och digital form. Idéerna finns tillgängliga i sin helhet på webbsidan. Där kan de också översättas till många olika språk. Alla idéer från dialogportalen kommer att bevaras för framtiden av Göteborgs stadsmuseum.

Essensen i förslagen från de sju perspektivgrupperna, bolag och förvaltningar samt de områden som är tongivande i allmänhetens idéer, beskrivs i detta förslag till arbetsplan. Där har vi också lyssnat in och beaktat pågående visionsprojekt, övriga initiativ och samverkansprojekt. Perspektivgruppernas fullständiga rapporter hittar du längst bak i denna bok. Där går det att läsa mer om deras arbeten och förslag och alla deltagare presenteras.

På webbsidan finns hela förslaget till arbetsplan, inklusive rapporterna, digitalt. Där presenteras också bilagor till rapporterna. Andra inkomna idéer är sparade för att kunna utvecklas till en digital idébank i framtiden. Allt detta material är en rik källa att inspireras av för det fortsatta arbetet.

goteborg2021.com

Här kan du läsa mer och se alla filmer som visar hur arbetsprocessen gick till.

RAPPORTER

Här hittar du de sju perspektiv-
gruppernas kompletta rapporter.

GRÖNA STADEN

VÅR MÅLBILD

Göteborg ska år 2021 kunna firas som en internationellt erkänd grön stad.

GRÖNA STADEN – VÅR DEFINITION

Ordet grönt sammanfaller i denna rapport med det nu oftast använda begreppet hållbar utveckling, antaget som en ledande princip av världens länder på FN-konferensen i Rio de Janeiro 1992. Nationer, lokalsamhällen och företag måste präglas av en utveckling som är socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar. Den sociala hållbarheten är målet, miljön sätter gränserna och ekonomin är medlet.

Här fokuserar vi främst på den ekologiska dimensionen i begreppet hållbar utveckling, men knyter givetvis också an till den sociala och ekonomiska, eftersom de tre tillsammans formar en helhet.

GÖTEBORG PÅ VÄG MOT 2021

Vi har diskuterat kring nödvändiga målbilder för 2021, vi har inventerat pågående löftesrika initiativ som skulle kunna accelereras fram till jubileumsåret, och vi har frågat oss vad som krävs av styr- och ledningsprocesser för att Göteborg skall lyckas med en omställning till en grön stad med internationell lyskraft.

Fram till 2021 kan mycket fås att hända. Vi uppskattar tanken att inte festa bara då – utan betrakta de tio år som ligger framför oss som en spännande, ständigt pågående utveckling. 2021-initiativet rymmer stora möjligheter. 2021 är en fast, ej förhandlingsbar tidpunkt. Det skapar en unik arena för kreativitet. Och bäst av allt: Tio år är en tillräckligt lång tidsperiod för att omsätta idéerna i handling.

Goda resultat kan åstadkommas även på kort sikt om initiativ, resurser och politiska mandat mobiliseras. Det har hänt förr, till exempel vid stadens 300-årsjubileum. Och när det gäller de gröna frågorna såg vi att

löftesrika ting skedde under 80- och 90-talen. Göteborg har tidigare gått från "helvetets förgård" till gröna segrar¹, låt oss göra det igen.

Samtidigt är vissa av de nuvarande målen inte internationellt uppseendeväckande, och inom ett antal områden går utvecklingen i fel riktning.

Vad krävs då för att Göteborg år 2021 skall kunna firas som en internationellt erkänd grön stad? Vi konstaterar att många visioner och målbilder redan har formulerats, och att viktiga och genomgripande projekt satts igång. Dock efterlyser vi ett ännu bredare och djupare engagemang i stad och region. Vi är övertygade att det behövs för att skapa den nödvändiga omställnings- och genomförandekraften. Arbetet för ett grönare Göteborg handlar därför i hög grad om mobilisering och kraftsamling, om politikernas mod och näringslivets entreprenörskap, om pengar och viljan till gemensamt agerande. Om processer som går både nerifrån och upp och uppifrån och ned.

Dessutom krävs en uppdaterad grön utbildning över hela fältet, i företag och kommun, bland politiker och ideella organisationer. Inte minst måste stadens skolor ges tillräckligt med resurser så att de kan grundlägga och förstärka barns och ungdomars kunskaper och vilja till engagemang.

Vi är medvetna om att Göteborg är ett klivet samhälle, ekonomiskt och socialt. Människor har olika bilder av sin stad och sina liv och därmed också av de frågor som vi här diskuterar. Det påverkar självklart engagemang och vilja att bidra till stadens gröna utveckling. Alla våra förslag landar därför ytterst i behovet av genomgripande förändringar som på sikt gör Göteborg mera socialt hållbart.

Visions- och plandokument som redan finns

En mängd välgjorda och välformulerade visions- och plandokument har sammanställts de senaste fem till tio åren. De lokala miljö kvalitetsmålen, som pekar ut framtida önskvärda tillstånd, utgör därmed en bas att utgå från. Utmaningen nu är att skapa kraft i genomförandet. Vi vill se att exempelvis nedanstående visioner och planer levandegörs, snarare än att nya framtidsbilder skapas.

- Göteborg 2050 – Visioner av ett hållbart samhälle²
- Det goda livet – Vision Västra Götaland³
- Den energieffektiva staden – Borgmästaravtalet⁴
- Visionen om ett gränslöst Västsverige/100-listan⁵
- Översiktsplan för Göteborg⁶
- Lokala miljö kvalitetsmål för Göteborg⁷ som följs upp i den årliga Miljörapporten
- Prioriterade mål i Göteborgs Stads budget
- Miljöprogram för trafiken i Göteborg
- Parkeringspolicy för Göteborg
- Parkprogram för Göteborgs Stad

Gröna initiativ som redan sjösatts

Det finns en mängd löftesrika pågående initiativ med gröna ambitioner inför den kommande tioårsperioden. Nedanstående lista kan göras längre, men visar redan en bild av historiskt sett mycket stora satsningar och investeringar.

- Centrala Älvstaden⁸ – visionsprojekt
- Kvillebäcken/Lindholmskajen⁹ – stadsutvecklingsprojekt
- Västlänken¹⁰ – infrastrukturprojekt
- K2020¹¹ – målbild för kollektivtrafik
- Mistra Urban Futures¹² – centrumbildning och arena för kunskapsutveckling rörande hållbar stadsutveckling

Göran Carstedt
ordförande Gröna staden

Se Gröna staden
presentera sina förslag:
[goteborg2021.com/
presentationer/](http://goteborg2021.com/presentationer/)

- Kunskapsklustren¹³ – idébas för att samla styrkorna i Västsverige
- Göteborgs Hamn¹⁴ – aktör som driver progressivt miljöarbete relaterat till sin verksamhet
- A2020¹⁵ – mål för avfallshantering i Göteborgsregionen
- Landvetter Airport¹⁶ – flygplats med intressanta miljö satsningar
- Göteborgs miljövetenskapliga centrum (Göteborgs universitet och Chalmers)¹⁷ – centrumbildning som bas för nätverk för forskare inom miljöområdet
- GoBiGas¹⁸ – projekt för att testa och utveckla världsledande teknik för framställning av biogas
- Grönplan för Göteborgs Stad¹⁹
- Miljöprogram för Göteborgs Stad²⁰

VÅRA HUVUDFÖRSLAG

Profilprojekt

1. Miljonprogram Göteborg – social och ekologisk förnyelse
2. De gröna oaserna Göteborg
3. Den gröna Göteborgsresan
4. Fossilfria Göteborg – teknik och livsstil
5. Avfallsfria Göteborg
6. Ekodestination Göteborg
7. Grönare skola

Organisation och styrning

1. Gröna kansliet/"gröna stadsrådsberedningen"
2. Gröna principer för vägledning
3. Grön ekonomisk planering, styrning och revision
4. Klimatplan
5. Grön upphandling
6. Nationella och internationella kontakter och samarbeten
7. Berättelsen om det gröna Göteborg

PROFILPROJEKT

Vi föreslår att ett antal profilprojekt med nationell och internationell lyskraft startas och drivs i första hand fram till 2021. Det handlar om konkreta och realistiska projekt med stor katalysatoreffekt med djärva samarbetsformer som kan engagera göteborgarna. Några viktiga partners är redan vidtalade, med positiv respons.

Nedan beskrivs ett antal sådana projekt utifrån tre frågor

- Varför är detta viktigt?
- Vad skulle kunna göras?
- Hur få det att hända?

Kriterier för projekten

- Internationell lyskraft
- Katalysatoreffekt
- Konkret startpunkt – redan 2012
- Djärva arbets- och samarbetsformer
- Engagemang och delaktighet hos göteborgarna

1. Miljonprogram Göteborg – social och ekologisk förnyelse

Det råder inget tvivel om att miljonprogrammen i Göteborg är svårt eftersatta. Vill vi fira Göteborg som en grön stad med internationell lyskraft 2021 måste förnyelsen av miljonprogrammen påbörjas omgående. För att lyckas med detta krävs samordnad mobilisering, fysisk uppbyggnad, attitydpåverkan, energiomställning och social utveckling. Det finns goda erfarenheter från förnyelseprojekt som exempelvis Gårdsten, varför inte låta oss inspireras av dessa?

Varför?

Åtskilliga bostadsområden i stadens förorter präglas av hög arbetslöshet, segregation och utanförskap. Dessutom är de byggnadsmässigt nedslitna och förbrukar onödigt mycket energi – 150–220 kWh/m² där 50–80 kWh/m² är en möjlig och mer energieffektiv nivå. Detta är från mänskliga, miljömässiga och samhällsekonomiska aspekter en helt oacceptabel situation. Redan nu, och än mer framöver, skapar den ett uppdelat Göteborg.

Vad?

Erfarenheter från till exempel Gårdsten, visar att ett bredare anslag, med djupt deltagande av de boende, är en såväl finansiell som processmässig och organisatorisk förutsättning för framgångsrika uppbyggnadsprojekt. Förslaget går ut på att välja ut något eller några miljonprogramsområden och driva ett kraftfullt omställningsarbete fram till 2021.

Nyckelfaktorer utifrån tidigare erfarenheter²¹:

- Helhetsgrepp från början
- Kartlägg området väl i förväg
- Tydliga ägardirektiv
- Skapa ett utvecklingsbolag
- Okonventionell organisation
- Initieras av någon outsider

Möjligt område: Backa Brunnsbo.

Finansiering: Via skulden till stadsdelen och den framtida besparingspotentialen.

Hur?

Fokus måste flyttas från enbart energieffektivisering till en bredare social och fysisk uppbyggnad. Vi använder de kunskaper och erfarenheter som finns i Göteborg. Näringslivet/Västsvenska Handelskammaren tillsammans med staden skulle kunna vara initiativtagare. Vi föreslår att kommunstyrelsen samlar en bred grupp av intressenter för ett avstamp redan under 2012. En samhällsekonomisk kalkyl bör upprättas som visar på kostnaderna för Göteborgs stad om miljonområdena inte förnyas, jämfört med den kommunalekonomiska nyttan av att staden verkligen genomför de föreslagna investeringarna. Kalkylen är en nyckelfråga för att kunna genomföra de investeringar som krävs. Detta borde kunna vara ett av de övergripande, samlande initiativen inför 2021.

2. De gröna oasernas Göteborg

Göteborgs parker, vatten, naturområden och urbana mosaiklandskap har potential att kunna förädlas och nå högre ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Genom fler gröna rum och gröna stråk med ökad kvalitet, innehåll och variation kan attraktiva miljöer skapas för alla.

Varför?

Det saknas inte parker eller gräsbevuxna ytor i vår stad, men ökad kvalitet och mer varierat innehåll kan öka vår stads attraktivitet för alla. Ytterst få ytor nyttjas exempelvis för odling eller bete. Genom att förädla de befintliga

grönområdena, och på sina håll även utvidga och komplettera dem med nya vattensamlingar, bidrar vi till ökad skönhet och variation, biologisk mångfald samt nya platser, "oaser" för motion, vila och rekreation. Det skapar engagemang hos medborgarna och synliggör samtidigt Göteborgs ambitioner som en internationellt erkänd grön stad.

Vad?

Vi föreslår ett antal projekt som bygger på kretslopp, ekosystemtjänster, biologisk mångfald, hushållande med naturresurser samt skapande av förutsättningar för människor att välja ett mer hållbart liv:

- Ekologisk akupunktur.

Gröna mikroprojekt där asfaltsytor blir grönskande mötesplatser. Detta engagerar fastighetsägare, medborgare och kommunen samt skapar konkreta mervärden i sin närmiljö.

- Urban allemansrätt.

På outnyttjade platser runt om i staden uppmonteras initiativ till odling och kvartersväxthus. Projekten skapar mervärden, inte minst på platser som tidigare inte varit tillgängliga för allmänheten såsom rivningstomter.

- Ett träd om dagen.

Varje dag fram till 2021 planteras ett träd i Göteborg.

- Stadspark vid älven.

I utvecklingen av Frihamnen skapas en ny central, vatten nära stadspark där ekologisk mångfald och rekreationsmöjligheter prioriteras. Detta kombineras med utbyggnad och uppbyggnad av bostadsnära parker inom 300 meter från bostäder, där sådana saknas.

- Gröna korridorer.

Befintliga grönområden, till exempel Botaniska och Slottsskogen, länkas hop med gröna korridorer. Detta skapar förutsättningar för en rikare flora och fauna i staden. Även torg, skolgårdar, p-platser, tak och andra stadsmiljöer berikas med grönstruktur för att länka ihop Göteborg som ett fungerande ekologiskt kretslopp.

Hur?

Projektet drivs i samverkan mellan staden, privata fastighetsägare och enskilda medborgare. Projektet Ekologisk akupunktur, Urban allemansrätt och Ett träd om dagen kan påbörjas omgående. De kan presenteras för fastighetsägare som kan genomföra dem på sin mark med stöd av kommunen. Projektet Stadspark vid älven och Gröna korridorer kräver en mer komplex organisation och beslutsgång, men bör i princip påbörjas 2012 i samverkan med arbetet för Grönplan för Göteborgs Stad.

3. Den gröna Göteborgsresan

Tänk att Göteborg som var en sådan traditionell bilcentrerad stad kunde ställa om till ett modernt hållbart transportsystem! Göteborg 2021 har en stadsbild där bilen får mindre utrymme och gatulandskapet anpassats så att alla, även barn och gamla, känner sig välkomna och trygga.

Varför?

Transportsektorn står för cirka en tredjedel av våra utsläpp av koldioxid samt är den enskilt största källan till utsläpp av hälsoenkadliga ämnen. Transporter tar också mycket land i anspråk samtidigt som vägar och järnvägar stycker upp våra landskap. Att minska på transporternas miljöpåverkan är därför centralt. Ett hållbart transportsystem behöver begränsa ökningen av transporter samtidigt som fordonen måste bli mycket snålare och drivas med förnybar energi. Detta leder till konflikt då dagens ekonomiska system ofta bygger på en ständig ökning av vårt resande och behov av godstransporter. I Göteborg behöver vi ta extra krafttag, då vi i jämförelse med andra städer har en ohälsosamt hög bilandel i kombination med att den svenska personbils-parken är en av de törstigaste i Europa.

Den europeiska produktionen kan bli riktigt konkurrenskraftig först när det inomeuropeiska godset går sömlöst och smärtfritt mellan både transportslag och över gränser. För svensk produktion är Göteborg ett viktigt nav. För att det navet skall fungera, och Göteborg överhuvudtaget ska kunna hävda en grön profil, krävs samarbete och stora infrastrukturella investeringar.

Vad?

Göteborg 2021 erbjuder nya resmöjligheter. Cyklingen har fördubblats på tio år. Ett låncykelsystem är – tillsammans med de bilpooler där 15 procent av göteborgarna är medlemmar – en naturlig del av kollektivtrafiken med avseende på bokning, betalning och marknadsföring. 2021 ska Göteborg kunna visa upp hur resvanorna ändrades, från en bildominerad trafikstad till en grön stad där kollektivtrafiken, cyklarna och fotgängarna dominerar. Biltrafikens andel har minskat från hälften, som det är idag, till en tredjedel av de resor som sker. Även antalet körda bilkilometer har minskat med cirka 10 procent.

Ytprioriteringen av Göteborg har förändrats. Mer plats för gång, cykel och kollektivtrafik samt för stadens rum betyder att bilen får mindre utrymme. Staden håller samman avseende byggnation och transporter – det är nu slut på utglesningsbebyggelse på våra lerjordar och expansion av detaljhandel i externa köpcentra.

Citylogistiken blir effektiv genom kollektivtrafik för gods, tillgång till dedikerade filer och samordnade leveranser genom c/o-adresser. Moderna hybridfordon utrustade med modern it-teknik kan bidra till en mer hållbar miljö.

I samverkan med andra transportslag har Göteborg Landvetter Airport fortsatt att utvecklas som en knutpunkt mellan den lokala och globala kollektivtrafiken. Flygplatsen satsar på att minska flygets påverkan på miljön och behåller sin roll som världsledande vad gäller miljöarbete.

Hur?

- Ändrade resvanor

Förändringen av resvanor har varit driven lokalt med medvetna satsningar och styrmedel. Den har också fått hjälp av nationella och internationella incitament som ändrade reseavdrag och kraftigt ökat råoljepris. Viktiga satsningar och reformer för ändrade resvanor är trängsel-skatt, höjda parkeringsavgifter och tidsreglering av p-platser, transportplaner för alla större arbetsgivare och verksamheter samt prioritering av gatumark till förmån för gående, cyklister och kollektivtrafik.

Nybyggnationen i Göteborg koncentreras också till centrala områden med god kollektivtrafik. Självklart är också en snabbare, attraktivare och kapacitetsstarkare kollektivtrafik samt nya cykellösningar och tjänster viktiga delar i att erbjuda nya resmöjligheter.

Garanterad framkomlighet för busstrafiken ordnas med nya busskörfält inom och utanför Göteborg där vägyta i centrala områden tas från bilen. Snabbheten i kollektivtrafiken förbättras genom att buss- och spårvagnsförbindelser flyttas ut från Brunnsparken och centrala Göteborg²². En ny linje byggs exempelvis via Skånegatan, Allén, Järntorget och vidare västerut för att knytas ihop med kollektivtrafik på Älvstranden via en tunnel under älven vid Stigberget. Göteborg tar också tillfället att tydligt profilera sin satsning genom en ny automatisk högbana Korsvägen-Gårda-Centralen-Backaplan-Lindholmen. Detta för att fånga upp nya stråk med dålig kollektivtrafik, öka kapaciteten på norra Älvstranden och förbindelserna över älven. Högbanan kompletteras med linbana från Korsvägen till Chalmers samt Chalmers till Lindholmen. En linbana byggs även i nordost för att bättre knyta ihop utspridda stadsdelar. Ett synligt profilprojekt är den nya automatbanan mellan Korsvägen, Centralen, Backaplan och Lindholmen som invigs 2021. En ny tjänst är kollektivtrafikbiljetten som del i evenemangsbiljetten.

År 2021 har Göteborg också ett av världens vas-saste låncykelsystem baserat på flytande system utan fasta platser. I centrala Göteborg får cyklisterna en större del av gatuutrymmet genom nya cykelstråk och ombyggnad av gator med cykel- och gångfokus. De nya cykelanpassade skyttlarna över älven ger också cyklingen i centrum ett uppsving. Lagom till 2021 byggs också en båge över älven vid Stenpiren till Lindholmen med gondoler. Ett halvt Göteborgshjul som ytterligare knyter ihop älvstränderna för gående och cyklister utan att skapa hinder för sjöfarten.

- Ny teknik

Parallellt med ändrade vanor sker en fortsatt satsning på utveckling av nya tekniker och olika förnybara drivmedel. Störst genomslag har eldriften gjort gällande bussar och cyklar, tack vare bland annat upphandlingskrav. Nu finns exempelvis på de tyngsta linjerna 35 meter långa treledade elbussar med drivning på hjulen med samma kapacitet som spårvagnar – en världsnöhet från Göteborg. Biogas produceras lokalt i Göteborg²³ och används till delar av fordonsflottan.

- Grönare flyg

Göteborg Landvetter Airports strategier för att bidra till den gröna staden är miljösmarta flygvägar, en grönare flygplats och miljösmart resande. 2021 har det gett

resultat i form av moderna flygplan som förbrukar väsentligt mindre bränsle och fler miljösmarta flygvägar.

Minskad energianvändning, egen elproduktion med hjälp av solceller, nya fordon och bränslen samt en ökad kollektivtrafik är exempel på åtgärder som har lett till att flygplatsen har uppnått målet om 0-utsläpp från den egna verksamheten. Att förbättra den markbaserade kollektivtrafiken sker i två steg, i det korta perspektivet genom att förbättra kollektivtrafiken med buss och på längre sikt genom att möjliggöra att flygplatsen får en järnvägsanslutning.

- Förändrad godsdistribution

Containertrafiken till och från hamnen har 2021 ökat sin tågandel²⁴ genom miljöstyrande avgifter för lastbilstrafiken. Det innebär att tågpendlar nu finns på tio mil avstånd från Göteborg samt att kvarvarande lastbilar styrts mot de miljöbästa alternativen.

Nya möjligheter till reglering av lastbilstrafik har gjort att ny teknik som el- och hybriddrift kunnat premieras samtidigt som nya citydistributionsupplägg har skapats, bland annat genom reglering via upphandling. Godsdistributionen till privatpersoner har ökat markant och är nu effektiv och samordnad. Ökade bränslepriser och kraven på gröna transportplaner har gjort att e-handelssystem fått ett uppsving på bekostnad av externa köpcentra, samtidigt som nya bostadsområdets har byggts för att vara anpassade till mottagning av gods.

Varken kommunen eller transportörerna kan skapa den goda staden utan hjälp av invånarna, i det här fallet i deras roll som gods- och paketmottagare. Det är framförallt företagare i innerstan som kan göra en stor skillnad, genom att tillsammans med sina företagargrannar gå ihop och skaffa sig en c/o-adress.

4. Fossilfria Göteborg – teknik och livsstil

Göteborg måste påskynda utvecklingen mot en fossilfri energiförsörjning 2030. Målet är att under jubileumsåret 2021 kunna fira att vi kommit minst halvvägs. Lösningen ligger i varsammare livsstil kombinerat med ny teknik.

Varför?

Den globala uppvärmningen med dess negativa konsekvenser måste hejdas. Sverige har som nation lovat att minska sina utsläpp av växthusgaser med 40 procent

till 2020. Göteborgs kommun ska till år 2050 ha en rättvis och hållbar utsläppsnivå för koldioxid vilket kräver omfattande systemförändringar för att nås. Göteborgs stad och dess invånare kan och måste bidra genom att steg för steg ersätta olja, bensin, diesel och naturgas med förnybar energi och en totalt sett effektivare energianvändning – i bostäder, transportsystem, företag, livsmedelsförsörjning, offentlig sektor och privat konsumtion.

Vad?

Göteborg Energi, det kommunägda energibolaget, kan i ett preliminärt scenario visa att staden i princip skulle kunna vara oberoende av fossil energi år 2030. Detta kräver dock en betydande omställning av produktion och konsumtion av varor och tjänster.²⁵ Till jubileet 2021 bör vi nå minst halvvägs mot målet om den fossilfria staden. Kommunstyrelsen bör dock 2012 besluta om delmål som innebär att kommunorganisationens egen energianvändning kan vara fossilfri redan 2021.

Hur?

För att minska användningen av fossil energi – och därmed såväl klimatpåverkan som sårbarheten i energiförsörjningen – måste kommunen påskynda en rad åtgärder. Det handlar om allt ifrån energieffektivisering och förnybar energi i transport- och bostadssektorn till en varsammare livsstil med ökad andel icke-materiell konsumtion, såsom kultur och upplevelser, på bekostnad av prylar.

Här presenteras i huvudsak våra förslag vad gäller boende och konsumtion (för transporter, se punkt 3).

- Teknik: Effektivisering och ökad andel förnybar energi

Vi vill att staden ställer tydliga krav på de kommunala bostadsbolagen och Göteborg Energi att systematiskt och kostnadseffektivt minska den totala energianvändningen i bostadsbeståndet. Långsiktiga avtal med såväl bostadsbolag som industrier är ett effektivt sätt att nå målen med staden som pådrivare. Starten bör ske under 2012 med ett eller flera miljonprogramsområden där konkreta mål ställs upp. Detta kompletteras med förnybar elproduktion, till exempel genom solceller på fasader och tak samt vindkraftverk.

Elanvändningen skall effektiviseras så att den åtminstone kan ligga kvar på dagens nivå trots att antalet elfordon och elapparater ökar. Detta kan åstadkommas

genom att spara på elanvändningen inom hushålls- och servicesektorn och istället nyttja den i transportsektorn.²⁷ Det handlar bland annat om att konvertera hus med direktverkande el till annan uppvärmning.

Göteborg Energi räknar i sitt scenario med att kommunen själv till 2021 kan producera ca 2 TWh förnybar el. Det sker genom biokraftvärmeverket i Rya men förutsätter också en ökning av innehavet av vindkraftparker runt om i regionen. Därtill krävs också en satsning på solceller, till exempel installerade på tak och väggar i staden.²⁸ För att stimulera fastighetsägare till sådana investeringar krävs att kommunen inför ett system för nettodebitering (som är den enskilt viktigaste faktorn bakom solcellsuccén i Tyskland).

- Varsammare livsstil: One Tonne Life-projekt

Tillsammans lägger dessa tekniska lösningar en god grund för det fossilfria Göteborg. Dock räcker de inte utan måste kompletteras med stimulanser för att inspirera göteborgarna till ett mer varsamt och klimatsmart vardagsliv.

One Tonne Life skulle kunna vara en intressant sats. Detta bygger på klimatforskningens uppfattning att en hållbar framtid förutsätter att varje världsborgare på sikt inte bidrar med mer än i genomsnitt ca 1,5 ton koldioxid per år till de samlade globala utsläppen. För närvarande släpper varje svensk ut 7–10 ton per år, vilket alltså är ekologiskt ohållbart.

Under 2011 har ett One Tonne Life-projekt bedrivits i Sverige.²⁹ Målsättningen var att mäta³⁰ och steg för steg försöka minska en familjs koldioxidutsläpp till ett ton per person och år. Ett visningshus sattes upp vid Svenska Mässan i Göteborg, och i Stockholm bodde en familj en tid i en villa för att projektet skulle bli fullskaligt och realistiskt.

Vi föreslår att staden fram till 2021 driver ett antal One Tonne Life-projekt i lämpliga stadsdelar. Här skall teknik och lärande för en mer hållbar och klimatsmart konsumtion av livsmedel, transporter och boende kombineras till en mätbar helhet, baserad på människors delaktighet och engagemang. Metoden och resultaten kommuniceras sedan till andra medborgare. Som bonus för lyckosamt uppnådda mål kan de medverkande i projektet till exempel erhålla resekort i kollektivtrafiken eller rabattkort på en upplevelsebaserad, och därmed mindre resurs- och miljöstörande konsumtion, av typen konserter, teater och utbildning.

5. Avfallsfria Göteborg

I den gröna staden Göteborg finns det 2021 inget avfall. Allt tas då tillvara och nyttiggörs i kretsloppet. Utgångspunkten för avfallshanteringen i Göteborg är att aktivt bidra till en långsiktigt hållbar tillväxt.

Varför?

Kopplingen mellan tillväxt och avfallsökning måste brytas. Våra styrdokument är EU:s ramdirektiv, den nationella avfallsplanen, den regionala avfallsplanen A2020 samt de lokala miljökvalitetsmålen som berör avfallshandling som Giftfri miljö och God bebyggd miljö.³¹ Ledstjärnan i arbetet är avfallstrappan där det översta trappsteget är det yttersta målet – att förhindra uppkomsten av avfall.

Vad?

För att lyckas minimera avfallsmängderna måste alla kommuninvånare engagera sig och hjälpas åt. Kommunens renhållningsbolag Renova försöker aktivt bidra genom att utveckla stadens avfallshandling och skapa förutsättningar för att det avfall som trots allt uppstår nyttiggörs.

Avfall är en resurs. Det innebär att allt avfall återanvänds, materialåtervinns och att allt matavfall nyttiggörs i form av biogas. Det som inte kan återanvändas eller återvinnas på annat sätt kommer till nytta genom energiåtervinning och blir till grön el och klimatriktig fjärrvärme.

Den förbehandlingsanläggning för matavfall/biologiskt avfall som togs i drift i början av 2012 skapar förutsättningar för att stora volymer avfall kan flyttas ett steg uppåt i avfallstrappan. Genom att motivera invånarna till en ökad utsortering av det biologiska avfallet möjliggörs en ökad produktion av biogas.

- 2021 skall vi ha halverat mängden hushållsavfall jämfört med 2011, vilket gör oss till den stad i Europa som lyckats bäst med att minimera uppkomsten av hushållsavfall.
- 2021 skall vi ha utvecklat ett robust system för materialåtervinning.
- 2021 skall allt restavfall användas för att producera el, fjärrvärme och biogas.
- 2021 skall allt avfall samlas in med elhybridfordon eller biodrivmedel med hög klimatnytta, vilket Göteborg troligen kommer att bli först i världen med.

- År 2021 skall vi vara minst 20 procent effektivare vad gäller energiförbrukning i avfallshandling, jämfört med 2011.

Hur?

Vägen till en långsiktigt hållbar tillväxt i regionen går via ett nära samarbete mellan samhälle, näringsliv och akademi.³³ En viktig del i detta är kommunikationen; att motivera och sprida kunskap.

- Kommuninvånarna måste vara de som aktivt driver och efterfrågar möjligheterna till ökad utsortering och återvinning.³⁴
- Efterfrågan kommer via kunskap. Ansvariga beslutsfattare inom avfallskollektivet verkar för ökad kunskap och säkerställer användarvänliga lösningar för ökad återanvändning och återvinning.
- Tydliga målsättningar, uppföljning och målmedveten planering från såväl kommunen som beställarfunktioner.
- Beställare av avfallstjänster inom både transport och behandling är tydliga med att sätta miljön högt upp på listan av krav som entreprenörer ska säkerställa och förhålla sig till.
- Verksamhetsutövarna i vår region måste se nyttan av att vara goda miljöaktörer. Det innebär att de efterfrågar och ibland är beredda att betala en merkostnad för en miljöriktig hållbar avfallshandling. Detta kan de sedan marknadsföra och använda för att stärka deras konkurrenskraft.

Sedan länge försöker Renova dra sitt strå till stacken, dels genom samarbeten med kommunen och företag och dels genom en omfattande utbildningsverksamhet inkluderande en miljöskola för gymnasieelever.

Renova agerar också aktivt inom andra områden där möjlighet ges att påverka, även om de inte direkt berör själva avfallshandling. Ett exempel är utvecklingsarbetet inom sektorn för nya fordon och fordonsbränslen. Ett framgångsrikt samarbete med olika partners har drivit på utvecklingen av såväl nya helt miljöanpassade sopbilar som förnyelsebara bränslen.

6. Ekodestination Göteborg

Ett Göteborg med internationell lyskraft 2021 måste kunna bjuda sina besökare på upplevelser av den gröna stadens många möjligheter.

Varför?

För att Göteborg även i framtiden ska vara en framgångsrik mötes- och evenemangsstad krävs en kraftsamling kring hållbarhetsfrågorna. Presidiet i Göteborg Stads miljöförvaltning, Göteborg & Co samt Svenska Mässan har därför enats om att destinationen Göteborg skall vara en föregångare och ta ansvar i hållbarhetsfrågorna.

Vad?

Arbetet omfattar ett antal områden:

- Utveckling av ny standard, ISO 20121, för hållbara events.
- Miljöarbete/certifiering i Göteborg & Co.
- Samverkan inom Sustainable Gothenburg, ett projekt för alla berörda aktörer i mötes- och evenemangsindustrin, med att genomföra en satsning på hållbarhet.
- Utveckling av Green Meeting Industry Council, där Göteborg & Co är en av grundarna. Syftet är att skapa en plattform för mötesköpare, leverantörer och övriga intressenter inom mötesindustrin där man tillsammans arbetar för en hållbar utveckling och samtidigt befäster Sveriges ledarskap som hållbar mötesdestination.
- Skapa intressanta "upplevelseprodukter" kring naturen och den gröna staden. Ge andra typer av evenemang en grön prägel, som exempelvis har skett med Way Out West.
- Satsa på Green Gothenburg, ett redan befintligt projekt som skulle kunna skalas upp till att bli den kommunikations- och samverkansorganisation som Göteborg behöver inom de gröna frågorna.

Hur?

En process är igångsatt. Berörda aktörer inom besöksnäringen har samlats kring en gemensam strategi för att ta ett ansvar i hållbarhetsfrågorna. Göteborg & Co har fått uppdraget att leda detta arbete, vilket sker genom ett advisory board samt styrgrupper sammansatta av nyckelpersoner inom olika kluster. Härigenom främjas en positiv kedjeutveckling. Leverantörer till ett möte eller event måste kunna leva upp till specifika miljökrav.

Parallellt med implementeringen bör man också arbeta med utbildning och på annat sätt stötta branschaktörerna i omställningsarbetet. Ekocentrum skulle här kunna användas som resurs. Det samma gäller för utländska besöksgrupper som tidseffektivt kan få en pedagogisk och tematisk översikt över bredden av västsvenska framgångsexempel.

Genom att utvärdera Green Gothenburgs utvecklingsmöjligheter, och även inkludera akademi och näringsliv, skulle en organisation för strategisk kommunikation och samverkan kunna byggas under 2012.

Nycklarna till framgång är bland annat:

- Tydligt mandat och politisk förankring.
- Delat ägarskap mellan kommun, näringsliv och akademien.
- Tydlig affärsnytta.
- Mätbarhet, bland annat genom antal artiklar i världspressen, antal genomförda studiebesök, antal kongresser, placering på rankinglistor, lyckade exportaffärer, genomförda evenemang för göteborgare, antal besökare.

7. Grönare skola

Det gröna Göteborg behöver stärka skolans miljö- och hållbarhetsprofil och i dialog med den unga generationen skapa förnyat engagemang och framtidstro.

Varför?

Om Göteborg och regionen skall lyckas bli ett lysande grönt föredöme behöver vi satsa stort på att få med oss nästa generation av göteborgare. Vi måste bli lyhörda inför barns och ungdomars oro och lyssna till och ta vara de visioner, konkreta idéer och engagemang som många av dem bär på. De unga behöver bli sedda och ianspråktaga men också få möjligheter till goda kunskaper och insikter, inte minst genom skolan.

Vad?

Vi föreslår att kommunen under tioårsperioden fram till jubileet 2021 gör en systematisk satsning på att lyfta de göteborgska skolornas kompetens och pedagogiska kvalitet i ämnen som rör hållbar utveckling.

Det handlar om att göra de lokala skolplanerna grönare, att stärka och fokusera på hållbar utveckling

i lärarfortbildningen och att efter behov förse skolor med relevant utrustning som kan fördjupa och levandegöra undervisningen. Undervisningen bör också knyta an till den spännande utveckling som pågår i den gröna staden Göteborg, bland annat med studiebesök på anläggningar och i olika miljöer samt genom information om projekt inför 2021.

Ett långsiktigt samarbete med stadens akademier – i deras tredje uppgift – och det lokala näringslivet bör också ske. På så sätt kan vi erbjuda lärare och elever senaste nytt inom till exempel energi- och miljöforskning och visa på lokala praktiska exempel på hur en hållbar utveckling kan uppnås.

Skolornas tekniska personal bör i tillämplig omfattning utbildas och ges resurser att energieffektivisera och miljöanpassa skolbyggnaderna. Skolgårdar bör också på många håll kunna förse med träd, buskar och odlingsbara ytor, en ambition som lämpligen blir en del av skolans gröna pedagogik.

Hur?

Det gröna kansliet/"gröna stadsrådsberedningen" (se nedan) bör kunna vara samordnande kraft i detta projekt som lämpligen genomförs i nära samverkan mellan berörda nämnder, skolor, lärare och elever. Kanske kan några profilprojekt initieras för att testa och kommunicera goda idéer.

Exempelvis kan Lokalförvaltningens arbete med skolfastigheter, energifrågor och upprustning kopplas till det lokala pedagogiska arbetet i de skolor som berörs. Utnyttja detta på ett nyskapande, gränsöverskridande sätt!

ORGANISATION OCH STYRNING

Som redan nämnts ser vi utmaningen inför 2021 främst som att skapa den nödvändiga omställnings- och genomförandekraften. Att kunna gå från ord till handling. Det handlar om mobilisering och kraftsamling, om delaktighet och engagemang. Vi tror att en förutsättning för detta är en förbättrad organisation och styrning av de gröna frågorna. Vi har därför sju förslag även här.

1. Gröna kansliet/ "gröna stadsrådsberedningen"

Göteborgs kommun bör inrätta ett grönt kansli/"grön stadsrådsberedning" direkt underställd kommunstyrelsen med främsta syfte att skapa överblick, samordna, kommunicera och driva det processledda miljöarbetet i Göteborg. Den gröna stadsrådsberedningen ska ses som ett komplement till stadens redan lagda uppdrag på olika förvaltningar och bolag. Den kan utgöras av en mindre grupp på 4–5 personer och med fördel hantera hållbarhetsfrågor i ett såväl bredare som snävare perspektiv.

Kommunen bedriver sedan ett antal år tillbaks ett i många stycken progressivt miljöarbete kännetecknat av engagemang, förändringsvilja och samarbete. Problemet är dock att arbetet inte är koordinerat, vilket leder till att gjorda insatser inte får full utväxling. Göteborg har också ibland haft svårt att nå ut med sina satsningar, då ingen har ett uttalat "helikopteransvar". Ur ett styrnings- och ledningsperspektiv är det också oklart vem eller vilken enhet som har ansvaret för att driva utvecklingen och föreslå åtgärder så att politiskt beslutade mål kan nås.

Mot bakgrund av den något splittrade ansvars-bilden³⁵ har gruppen identifierat detta övergripande behov och föreslår bland annat följande centrala arbetsuppgifter för det gröna kansliet/"gröna stadsrådsberedningen":

- Samordna, följa upp och kommunicera kommunens miljöinsatser. Säkerställa att status på processer och projekt löpande uppdateras, kvalitetssäkra och se till att synergier tas till vara utanför berörda förvaltningar.
- Ta fram underlag för klimatplan, framtidsvisioner och hållbarhetspolicys för staden.
- Utveckla den fortlöpande berättelsen om den gröna staden Göteborg.
- Ansvara för omvärldsbevakning och internationella kontakter.
- Bedriva lobbyarbete – gärna i samverkan med andra städer – för att förbättra det nationella och internationella miljö- och hållbarhetsarbetet, inklusive regelverk och standarder.
- Utgöra kansli för Göteborgspriset för hållbar utveckling.
- Följa upp de miljörelaterade förslagen från Göteborg 2021 och andra liknande framtidsprojekt.
- Utarbeta den gröna samhällskalkylen,³⁶ inklusive ett lokalt hållbarhetsindex.
- Mottaga, sammanställa och vidareförmedla gröna idéer från bland annat invånarna.

2. Gröna principer för vägledning

Vi föreslår att det fastställs ett antal gröna principer som vägledning för all verksamhet fram till 2021. Omställning till ett grönt Göteborg kräver långsiktigt process-tänkande mot hållbara principer och inte enbart enstaka åtgärder. Det viktiga är att få med de gröna dimensionerna oavsett vilka projekt man väljer att satsa på framåt.

Projektet "Göteborg 2050" drevs under 2001–2004. Syftet var att ta fram långsiktiga hållbara framtidsbilder och scenarier som ska kunna utgöra en del av ett underlag för planering och strategiutveckling på kommunal och regional nivå och inom näringslivet". Man arbetade med bra metoder och engagerade en mängd kompetenta personer och viktiga organisationer för att ta fram en vision om ett hållbart samhälle. Detta arbete låg till grund för de tolv omfattande rapporter som gjordes i samband med formuleringen av de lokala miljökvalitetsmålen. Här finns mycket kunskap och erfarenhet som kan återvinnas och utgöra plattform för det gröna arbetet inför 2021.

Inspiration och vägledning kan även hämtas från nationella ("Naturliga Steget" med flera) och internationella modeller ("Living Building Challenge" med flera). Kretsloppsanpassning är ett annat exempel på en grön princip. I vår arbetsgrupp har dokument med förslag på planeringsprinciper för kretsloppsanpassat hållbart stadsbyggande presenterats.³⁷

3. Grön ekonomisk planering, styrning och revision

Vi föreslår att exempelvis det gröna kansliet/"gröna stadsrådsberedningen" upprättar kalkyler som analyserar effekten av offentliga/privata gröna investeringar avseende bland annat miljö tillståndet, tillväxten av gröna företag och gröna jobb. Bedömningarna görs lämpligen i nära samverkan med relevanta grupper i det göteborgska näringslivet.

Kommunen behöver även utforma och pröva lokala ekonomiska incitament, till exempel avgifts- och bonus-system som främjar investeringar och "hållbara beteenden".

Ett system för miljörevision utvecklas. Det är en viktig del i arbetet för att systematiskt följa upp fattade beslut. I en omställningsperiod är detta extra viktigt

då det lätt uppstår oklarheter gällande omfattning och ansvar för viktiga åtgärder.

Kommunen bör även, i samverkan med akademierna, utforma ett gröna staden-index, som även inkluderar hälsa och socialt välbefinnande (jämför Happy Planet Index eller IESW-index).

4. Klimatplan

Vi föreslår att kommunen upprättar en samlad och genomarbetad klimatplan med internationell trovärdighet. Trots globala överenskommelser och en mångfald goda initiativ runt om i världen fortsätter utsläppen av växthusgaser att öka, både globalt och i Göteborg. Vi representerar alltså alltjämt en del av problemet, inte lösningen. Vi måste utarbeta en mycket ambitiös klimatplan redan nu, där målen vässas och ambitionerna höjs, för att 2021 kunna se tillbaka på tio års kraftfullt och fokuserat arbete.

Kommunens klimatplan bör i första hand omfatta perioden 2012–2020 och bygga på det så kallade 2-gradersmålet. Planen bör dock även ha sikten inställt på 2030 då Göteborg skall ha minskat sina utsläpp med 80 procent. Vi understryker vikten av att utsläppen skall minska utifrån en konsumtionsbaserad mätning i stället för, som nu, en produktionsbaserad.

Klimatplanen skall bestå av två delar:

- Utsläppsminskning. CO₂-utsläppsminskningar skall ske med hög internationell ambitionsnivå. Målen skall även kunna mätas och följas upp sektor för sektor, det vill säga för industrin, transporter, boende, konsumtion, mat, resor, kläder, prylar. Det skall ske i treårsperioder och också anges för olika områden av staden.
- Klimatanpassning. Det handlar bland annat om anpassningsåtgärder till havsnivåhöjningen och ökad frekvens av nederbörd och stormar.

Göteborg bör bli en förebild när det gäller öppenhet i att mäta och rapportera. Det skall vara enkelt att få en uppdatering och rapporter bör lämnas löpande.

Klimatplanen ägs av och drivs från det gröna kansliet/"gröna stadsrådsberedningen" och kan lämpligen även relateras till de redan antagna klimat- och energimålen i Borgmästaravtalet.

5. Grön upphandling

Ett viktigt verktyg är den offentliga upphandlingen. Här kan staden och regionen påverka utvecklingen i grön riktning, genom sin upphandling av sådant som kläder, datorer, varm mat till skolorna och färdtjänst med taxi. Miljökrav ställs idag inom många områden, men ofta är det upp till varje så kallad avropare att välja det miljöbästa miljöalternativet. Det kräver tid och relevanta kunskaper hos många personer. Ambitionsnivån behöver höjas ytterligare med målsättning att driva utvecklingen så att enbart marknadens för tillfället bästa produkter och tjänster upphandlas och används. Den offentliga upphandlingen banar också tydligt väg för inköp och upphandling i näringsliv och i privat sektor, vilket blir en stark förändringskraft i sammanhanget.

6. Nationella och internationella kontakter och samarbeten

Vi föreslår att Göteborg utvecklar och intensifierar samarbetet med andra ledande städer för att kunna jämföra, inspireras och lära, utmana och lära ut. Stadens framtid bestäms i växande grad av skeenden utanför vårt lands gränser. Det handlar om längre och djupare samarbeten och inte om att snegla på den stad som råkar vara det årets "snackis".

Redan nu har vi identifierat goda förebilder och potentiella samarbetspartners hos städer som Vancouver, Hamburg, Manchester, Portland, Köpenhamn och Stockholm. Vancouver har exempelvis bestämt sig för att bli världens grönaste stad 2020. Staden har antagit långsiktiga mål om att skapa en fossilfri stad och ett "Mecca of Green Enterprises" med världens renaste luft och dricksvatten, att minimera avfallet och öka tillgången till ren natur. Vi har tittat närmre på Vancouvers arbetsprocess och konstaterar att det finns mycket att lära från den.³⁸

Göteborg har unika möjligheter att de kommande tio åren bli en internationellt sett intressant samarbetspartner med projekt som Centrala Älvstaden, centrumbildningar som Mistra Urban Future, infrastruktursatsningar som Västsvenska paketet/Västlänken, utmärkelser som Göteborgspriset och visioner som Göteborg 2021. Därmed kommer staden att kunna attrahera intellektuella och finansiella resurser och påbörja sin "resa mot internationell lyskraft".

7. Berättelsen om det gröna Göteborg

Vi föreslår att det skapas en berättelse om det gröna Göteborg igår, idag och imorgon som engagerar och skapar delaktighet. Göteborg behöver utveckla en samlad, trovärdig och attraktiv berättelse om hur vi kan och vill vidareutveckla gröna koncept och projekt. Staden behöver också bli mer känd och omnämnd som en nationell och internationell grön förebild.

En god, väl förankrad grön berättelse föder och fördjupar engagemang och medvetenhet hos göteborgarna. Det skapar också nyfikenhet och good will i omvärlden, något som bland annat kan leda till nya affärsidéer och företag samt en växande export av gröna varor och tjänster från vår stad och region. Genom att inbjuda medborgare, företag och ideella organisationer att bidra med idéer kan vi steg för steg skapa en sådan gemensam berättelse – om vad som redan åstadkommit, vilka spännande saker som sker just nu och hur vi tillsammans önskar forma framtiden. I bilagan "Från helvetets förgård till gröna segrar" ges en kort återblick på de framgångar som uppnåtts de gångna tjugo åren.

Genom att hitta något som är meningsfullt att samlas kring kan vi hitta kraften för omställning. Den gröna dimensionen ska prägla berättelsen om staden. Genom att berätta om de gröna initiativen blir de verkliga. Om invånarna börjar identifiera sig med och känna stolthet över regionens hållbarhetsambitioner skapar det i sig en enorm förändringskraft. Den muntliga berättelsen i vardagen är central, men berättelsen skulle även kunna levandegöras såväl fysiskt som digitalt.

Konkreta idéer

- Ett levande flöde av gröna idéer. En påbörjad lista finns med som bilaga.³⁹
- Skapa en webbportal där alla som vill bidra med gröna idéer är välkomna. Det gröna kansliet/"gröna stadsrådsberedningen" analyserar och infogar dem i en helhet som successivt kommuniceras till omvärlden.
- Etablera en fysisk plats som visar vad som händer, kanske ett "Ekocentrum 2.0"?
- Göteborgspriset för hållbar utveckling är en viktig del i berättelsen. Här finns trovärdighet och resurser i världsklass i form av en lång rad välrenommerade pristagare. Varför inte komplettera med ett lokalt pris till personer och organisationer som visat ledarskap i regionen.

SLUTORD

Alla våra rekommendationer handlar egentligen om att utnyttja denna tioårsperiod till att samlas kring en meningsfull uppgift, ett grönt samhällsuppdrag som angår alla. Detta för att utmana och släppa loss innovationskrafterna och att hitta nya samarbetsformer där riktigt många kan känna sig delaktiga. Att ta ett ledarskap och bli förebild för andra. Många städer runt om i världen ser idag stora ekonomiska och miljömässiga möjligheter i den gröna omställningen. Det pågår en tävlan mot en grön framtid, där vill och bör vi vara med!

Det handlar om att skapa kunskap och lärande för en omställning mot en hållbar framtid. Att skapa nya produkter, processer, affärsmodeller, systemlösningar, samhällsplaner med mera som världen kommer att behöva och efterfråga de närmsta årtiondena. Att förbereda Göteborg för en meningsfull roll även i detta århundrade. Mobilisering av människor kan bara komma ur mening och framtidstro.

Ingen kan idag lägga Planen från nuet in i framtiden för ett samhälle eller en stad. Det är ett allt för mekaniskt synsätt på komplexa omställningsprocesser. Framtiden

skapas steg för steg i samspel med alla intressenter, vilket kräver ett tydligt ställningstagande för en långsiktig färdriktning, ett tydligt vägval i nuet för framtidens målbild. Det är ett vägval som bör göras nu under 2012, och där arbetet i alla sju perspektivgrupperna kan fungera som en prolog, en tändvätska.

Fram till jubileet 2021 kan vi tillsammans ta många spännande kliv för att göra vårt Göteborg till en hållbar boplatz, ekologiskt, socialt och ekonomiskt. En skön, grön och socialt bättre sammanhållen stad som väcker nyfikenhet hos många och blir till ett föredöme för andra städer och regioner. Vi tror på idéernas lyskraft och på göteborgarnas stolthet och äkta engagemang. Vi tror också på den starka och löftesrika kraft som frigörs i det nära och förtroendefulla samarbetet mellan stadens politiker, forskare och näringsliv.

Härmed överlämnar vi resultatet av vår tankemöda och utgår från att många av förslagen omsätts i praktisk handling med början redan 2012. Ett bättre sätt att hedra och fira fyrahundraåringen finns inte!

"Cities are containers of memory and storehouses of collective knowledge. Places are not just physical. They are relational. The relationship between places and identity is profoundly important. Meaning-making and future-making go hand in hand."

"You are going to have to figure out what it means to be a human being on earth at a time when every living system is declining, and the rate of decline is accelerating. Kind of a mind-boggling situation ... but not one peer-reviewed paper published in the last 30 years can refute that statement. Basically, civilization needs a new operating system; you are the programmers, and we need it within a few decades.

This planet came with a set of instructions, but we seem to have misplaced them. Important rules like don't poison the water, soil or air, don't let the earth get overcrowded and don't touch the thermostat have been broken. Buckminster Fuller said that Space-ship Earth was so ingeniously designed that no one has a clue that we are on one, flying through the universe at a million miles per hour, with no need for seat belts, lots of room in coach and really good food – but all that is changing.

There is invisible writing on the back of the diploma you will receive, and in case you didn't bring lemon juice to decode it, I can tell you what it says: You are Brilliant, and the Earth is Hiring. The earth couldn't afford to send recruiters or limos to your school. It sent you rain, sunsets, ripe cherries, night-blooming jasmine and that unbelievably cute person you are dating. Take the hint. And here's the deal: Forget that this task of planet-saving is not possible in the time required. Don't be put off by people who know what is not possible. Do what needs to be done, and check to see if it was impossible only after you are done ..."

– Paul Hawken till avgångsklass 2009.
Citerad av Göran Carstedt som utgångspunkt
för gröna staden-gruppens arbete.

DELTAGARE

Arbetet har i vissa fall skett i mindre arbetsgrupper, och denna rapport behöver inte nödvändigtvis vara en i alla stycken gemensam syn och uppfattning.

Göran Carstedt, ordförande	Ekonomie doktor
Anders Roth	Trafikkontoret, Göteborgs Stad
Ann Edberg	2GEN
Ann-Marie Lindell	Göteborg Energi
Caroline Petersson	Camino Magasin
Christer Owe	Ekocentrum
Christian Baarlid	Renova
Erica Bengtsson	Älvstranden Utveckling
Gustav Sjöblom	Naturskyddsföreningen
Helena Bjarnegård	Park- och naturförvaltningen, Göteborgs Stad
Helena Wiberg	Swedavia
Henriette Söderberg	Chalmers
Inge Horkeby	Volvo
Joakim Kaminsky	Super Sustainable City
Karin Nyquist	Karin Nyquist Arkitektkontor
Kristina Gabriell	Peab
Lars Reuterswärd	Mistra Urban Future
Maria Strömberg	Business Region Göteborg
Niklas Wennberg	Stadsjord
Nora Källström	DB Schenker
Peter Domini	Stena Recycle
Peter Carstedt	Credendum
Staffan Bolminger	Älvstranden Utveckling
Stefan Edman	Sakkunring, författare
Stina Fransson	Sakkunnig
Viveca Reimers	Västra Götalandsregionen
Lennart Johansson	Göteborg & Co
Mathias Hultgren	Göteborg & Co

FOTNOTER

1. Se bilaga: "Från helvetets förgård till gröna segrar. Miljöhistorik på tre minuter", goteborg2021.com
2. Göteborgs Stad, Chalmers, Göteborgs universitet och Göteborg Energi (2002–2005), goteborg2050.se
3. Västra Götalandsregionen (2005), <http://media1.vgregion.se/Informationsavdelningen/infomaterial/visionwebbversion.pdf>
4. Göteborgs Stad (2009)
5. Västsvenska Handelskammaren (2011), 100listan.se
6. Stadsbyggnadskontoret (2009), goteborg.se/wps/portal/oversiktsplan
7. goteborg.se/miljomal
8. goteborg.se/wps/portal/centralaalvstaden
9. kvillebacken.se
10. trafikverket.se/Privat/Projekt/Vastra-Gotaland/Vastlanken---smidigare-pendling-och-effektivare-trafik/
11. grkom.se/grinnehallsmeny/miljo_samhallsbyggnad/projekt/k2020.4.c2226e31133de9a9838000701.html
12. mistraurbanfutures.se
13. businessregion.se/download/18.746721d7133f64d11718000940/Broschyr_Five_Clusters.pdf
14. portgot.se/prod/hamnen/ghab/dalis2bs.nsf
15. grkom.se/download/18.31a99dbb12f97b aa5428000503/GR A2020.pdf
16. swedavia.se/sv/Goteborg/Miljoarbete/
17. chalmers.se/gmv
18. goteborgenergi.se/Privat/Projekt_och_etableringar/GoBiGas?gclid=CPIypeDRyq0CFXEWmAod434ihA
19. Park- och naturförvaltningen Göteborgs Stad
20. Miljöförvaltningen Göteborgs Stad
21. Se bilagor: "12 steg mot förnyelse" och "Miljonprogrammets förnyelse. Inspiration till en helhetssyn", goteborg2021.com
22. Enligt planerna för K2020.
23. Från både rötresten och skogsavfall genom för-gasning. Även dieselolja med 30 procent talloljebas utgör en viktig del i drivmedelsförsörjningen – inte minst för arbetsmaskiner.
24. Från 50 procent till 2/3.
25. Totalt kan energianvändningen till 2030 minska med 30 procent. Fjärrvärmerna kan effektiviseras och reduceras med 40 procent. Elförbrukningen blir dock troligen oförändrad jämfört med idag, eftersom effektiviseringar vägs upp av en ökad elanvändning i elfordon och elapparater. Fossilfria Göteborg 2030 kräver framförallt stora förändringar i transportsektorn. Genom K2020-projektet kommer kollektivtrafikandelen att växa till minst 40 procent av resandet. Detta i kombination med energieffektivare fordon och logistik samt en ökad andel cykel/fotgängare kan reducera den totala energianvändningen med 30 procent. Resterande behov av drivmedel kan tillgodoses till 45 procent med biogas, till 30 procent med förnybar el (0,7 TWh) och 25 procent med biodiesel.
26. Till exempel 60 procent besparing av värme och 40 procent besparing av el.
27. Till 2021 skulle vi exempelvis kunna producera 600 GWh el från vindkraftverk, ytterligare 400 GWh från storskaliga solceller och kanske 800 GWh genom biobränsleeldade kraftvärmeverk och till sist 200 GWh genom "egen elproduktion" – det vill säga totalt 2 TWh lokalt producerad "grön el" till 2021.
28. En aktuell inventering visar att den långsiktiga potentialen för detta ligger på ca 1 TWh, det vill säga en femtedel av elproduktionen i en av reaktorerna vid till exempel Ringhals kärnkraftstation.
29. På initiativ av och med stöd från Vattenfall, Volvo Personvagnar och A-hus.
30. I samverkan med bland annat Chalmers.
31. goteborg.se/miljomal
32. Redan 2014 skall allt drivmedel för alla tunga sopbilar vara förnyelsebart eller av HVO-typ, det vill säga låginblandning med tallolja.
33. Så kallad triple helix.
34. Några exempel: Miljö- och klimatanmännen har sedan årsskiftet 2010/2011 en ledande, stödjande och samordnande funktion i stadens strategiska arbete med miljö och klimatfrågor. Samtidigt har exempelvis Trafikkontoret processägarskapet för biltrafik, kollektivtrafik och cykelmålet samt minskad fossilbränsleanvändning medan Göteborgs Energi har processägaransvar för el-effektiviseringsmålet.
35. Stadsledningskontoret ansvarar för den internationella miljöbevakningen och såväl Business Region Göteborg som Göteborg & Co har hand om marknadsföringen av miljö-Göteborg. Dessutom pågår nu ett omfattande arbete med Göteborg 2021 och projekt Centrala Älvstaden vars miljöidéer behöver tas om hand. Även Göteborgspriset för hållbar utveckling behöver en stadig hemvist för framtiden.
36. Att vara ett centrum för samhällskalkylen innebär att man ansvarar för att implementera, synliggöra och följa upp hållbarhetskalkylen, det vill säga sociala och ekologiska parametrar utöver ekonomiska i såväl budget som uppföljning. Prognoser, resultat och balansrapporter som mäter kostnader och investeringar i ett helhetsperspektiv där även kostnader för uteblivna satsningar liksom uteblivna vinster beaktas. Man bevakar konsekvenser för till exempel luft- och vattenkvalitet, CO₂-utsläpp, segregation, ohälsotal och social utslagning. För detta krävs sannolikt tillgång till en ny form av "räknenissar" – såväl samhällsekonomer som sociala ingenjörer.
37. Se bilaga: "Policydokument för byggande av framtidens kretsloppsanpassade stad", goteborg2021.com
38. Se bilagor: "Greenest City Vancouver 2021" och "PM Göteborg – Vancouver", goteborg2021.com
39. Se bilaga: "Gröna idéer", goteborg2021.com

KULTURSTADEN

FYRA IDÉER INFÖR 2021

Alla fyra projekten rör sig i gränslandet mellan kultur och stadsplanering. Alla projekten utgår från något som redan idag är en del av stadens själ, Göteborgs DNA. Alla projekten bygger på att invånarna själva är med och skapar. Alla projekten utspelar sig i anslutning till vatten.

Det har varit gott om både diskussioner och idékraft i kulturgruppen. Från ett stort antal tidiga tankar har vi vaskat fram fyra starka idéer. Det handlar om konkreta projekt som alla, i princip, skulle kunna påbörjas det närmsta året för att sedan bära frukt på allvar senast 2021.

VARMT VÄLKOMMEN TILL

- Den gröna bron
- Oasen
- Pråmen
- Världens bästa stad när det regnar™

DEN GRÖNA BRON

TRE INSIKTER

1. Ekologi är den största megatrenden. Inte minst klimatfrågan tvingar oss att tänka nytt och annorlunda. När vi talar om framtiden är det nödvändigt att utgå från ett hållbarhetsperspektiv. Den goda treklängen, det ekologiska, sociala och ekonomiska, skall samspela. Hållbarhet kan även betyda att vi blir bättre på att ta tillvara på det vi har istället för att, som vi så ofta gör, bygger nytt.
2. Uppseendeväckande arkitektur är intressant och viktigt. Men kanske har det gått inflation i ikonbyggnader. Idag pågår en stadskamp om bästa byggnad. Malmö har fått en hit genom Turning Torso, Operan i Oslo fick många att tala om arkitektkontoret Snøhetta, Guggenheimmuseet i Bilbao. Listan kan göras lång men det är ändå inte en helt oproblematisk fråga. Kanske är det inte ett nytt Turning Torso vi behöver utan något som representerar ett modernare tankesätt, som ger ett mer unikt slutresultat och därför mer uppmärksamhet. Och mer glädje för oss som bor här.
3. Göta älv rinner rakt igenom Göteborgs centrum. En bit längre bort, på andra sidan älven, ligger Hisingen. Ett stopp ifrån varandra med spårvagnen men ett enormt mentalt avstånd. Det har talats om det flera gånger förut men vi får ändå anledningar att återkomma till frågan om att binda ihop vår stad på ett bättre sätt.

SÅ HÄR ÄR DEN GRÖNA BRON TÄNKTT ATT FUNGERA

Inom tio år räknar man med att Götaälvbron har gjort sitt och 2020 skall en ny bro vara på plats. Vi tycker att man skall behålla Götaälvbron som den är idag men göra om den till en gång- och cykelbro.

Men kanske ännu mer än det. En grön bro med planteringar. En park utöver det vanliga. En mänsklig, inbjudande och grön länk mellan två världar som tidigare aldrig riktigt hängt ihop känslomässigt – Centrum och Hisingen. Innerstad och förort.

Tänk om man såg trädtopparna från bron hela vägen till Sjöfartsmuseet. Och på lite närmare avstånd, vid operan, ser man kanske hur växter liksom ramar in bron. Och medborgarna skulle under en period kunna få sin alldeles egna odlingslott. Bara det! Det skulle kunna bli ett monument av odlingslotter – en ikonbyggnad skapad av oss själva. För att sedan kanske låta några av världens främsta trädgårdsmästare ta över ett år eller två. Föränderligheten kommer naturligt.

Självklart kräver det att man investerar i att rusta upp bron. Men det handlar om gång- och cykeltrafik. Inte tung trafik. Samtidigt ska bron givetvis inte hindra sjöfarten. Antingen behåller man funktionen att bron kan öppnas och stängas eller löser detta på annat sätt.

Vi tänker oss att bron även erbjuder scener och caféer och en allmän trevlig "häng"-kultur i god Göteborgsanda. Kanske kan bron också utformas så att den bildar en spännande grön symbol som kan beskådas från ovan via satellitbilder på internet – en modern och hållbar ikonbyggnad.

Catharina Bergil
ordförande Kulturstaden

Se Kulturstaden
presentera sina förslag:
[goteborg2021.com/
presentationer/](http://goteborg2021.com/presentationer/)

HÄR ÄR BRUKSANVISNINGEN

1. Idén handlar specifikt om Götaälvbron. Därför är den viktigaste förutsättningen för projektet tillgången till bron. Symbolisk plantering kan påbörjas redan under 2012.
2. Man kan tänka sig att man använder områdena runt brofästena på båda sidor om bron. Inga tvära slut alltså utan låt det som bron blir få sprida sig ut till båda sidorna av älven.
3. Föränderligheten på bron är viktig. Planteringarna, scenerna, barerna, installationerna – allt skall man kunna ta bort, lägga till, göra om.
4. Medborgarnas intresse och engagemang krävs för att bron skall få den tid som den behöver. Den kommer alltid att vara användbar eftersom det är vägen över vattnet med cykel och till fots. Men vill man få resten att blomstra så behöver man folkets engagemang.

OASEN

TRE INSIKTER

1. Levande och rik subkultur är en av de viktigaste ingredienserna om vi skall lyckas bygga en spännande och framgångsrik stad. Det är bara att titta på de städer vi helst reser till och oftast inspireras av. Ännu tydligare blir det om man ser på enskilda stadsdelar. De områden som driver utvecklingen framåt är nästan alltid platser som befinner sig precis på gränslinjen mellan subkultur och det etablerade. Det är en övergående fas, en flyktig tillgång, men den är extremt värdefull. Subkulturerna är helt avgörande för det kreativa klimatet i en stad (och för varumärket om man trivs med det ordet). Och det är en kritisk faktor när unga människor beskriver var de helst skulle vilja bo – och varför. Där subkulturer frodas finns den bördigaste jordmånen i en stad.
2. I Göteborg finns riktigt genuin subkultur, en känsla som är vår egen och inte bara ett försök att leka storstad. Kraften i det märks tydligt på exempelvis musiklivet. Eller på förvandlingen väster om Järntorget. Problemet är att subkultur i Göteborg inte tillmätts något större värde. De flesta tycker att Långgatorna utvecklats positivt på sistone. Men bara ett fåtal inser att det aldrig hade hänt utan den subkultur och de entreprenörer som verkat här under lång tid.
3. Subkultur låter sig, per definition, inte projekteras men det finns mängder av exempel på hur man kan underlätta och skapa rätt förutsättningar. Att på kort sikt förändra klimatet i en hel stad är svårt. På en begränsad yta kan man däremot åstadkomma fantastiska saker.

SÅ HÄR ÄR OASEN TÄNKTT ATT FUNGERA

- Syftet är att skapa en tydlig modell för hur man stimulerar kreativ subkultur inom ett begränsat område. Ett göteborgskt "patent".
- Vi tror på att snabbt sjösätta det första pilotprojektet och sedan ta med sig lärdomarna till två eller tre nya områden och sedan ännu fler. Hela tiden med insikten att oaserna kommer att gå mot det etablerade och att området så småningom kanske inte längre är en oas. Det får inte gå för fort men i längden är det ofrånkomligt. Det viktiga är att det alltid uppstår nya oaser.
- Man kan titta på vilken storstad som helst och se samma mönster. Greenwich Village i New York på sextiotalet, lite senare Soho som idag kanske är Williamsburg och East Village. Quartier Latin i Paris senare Marais, vidare till Bastille och nu kanske Belleville... Men det är egentligen inte relevant att jämföra med de stora städerna ute i världen. Vi skall göra något som utgår från Göteborg. Helt utan mindervärdeskomplex.
- Vi tror att oaserna kan fungera som kitt mellan olika delar i staden, mellan inner- och ytterområden. Några exempel på intressanta områden är Ringön, Slakthusområdet, Bellevue, Drömmarnas Kaj och Kungsten. Det finns fler. Vårt förslag är att Ringön görs till pilotprojekt.
- ### HÄR ÄR BRUKSANVISNINGEN
1. Den absolut viktigaste förutsättningen för oaserna är en positiv grundsyn. Att staden bejakar det nya och det udda istället för att se problem. En öppen, obyråkratisk och tillåtande attityd så långt som möjligt. Oasen måste få vara ett undantag. Det handlar om ett avgränsat område och en begränsad tidsperiod i stadens historia. Jajamensan är ett vackert ord i sammanhanget.
 2. Vattnet skall finna sin fåra. Det är omöjligt att helt förutsäga hur området utvecklas. Och så måste det vara. De allra flesta projekten sjösätts av människor som är eller vill vara en del av oasen. Resultatet blir summan av tusentals personliga initiativ. Ett levande lapptäcke. Staden skapar förutsättningar och står för helikopterperspektivet.

3. Varje område får 4–5 "injektioner" från start för att snabbt skapa en kritisk massa. Det är större projekt/byggnader som representerar fyra olika kulturområden. På Ringön, till exempel, skulle det kunna handla om musik, film, bildkonst, och kanske mode eller teater eller konsthantverk. I varje injektion ingår arbetslokaler (studios, replokaler, ateljéer, verkstäder etc.), gärna bostäder för de som verkar där och alltid minst ett "fönster" mot staden som kan vara ett galleri, en konsertlokal, en biograf, en butik, ett café, en teater, en klubb eller något annat. När injektionerna väl är på plats får oasen växa organiskt.
4. En grundsten är tillgången till billiga lokaler. Här krävs att kommunen spelar en mycket aktiv roll. Utgångspunkten är att hitta nya användningsområden för sådant som redan finns. Improvisation och uppfinningsrikedom är nyckelord. Människorna i oasen får i möjligaste mån själva definiera sin miljö, gärna med boende och arbete integrerat.
5. Inkludera den verksamhet som redan finns i området, det vill säga bygg på det befintliga. En blandning av kreativ verksamhet, småindustri, verkstäder och andra företag är en förutsättning för att oasen ska bli levande och intressant.
6. Oasen tillhör alla i Göteborg. Den skall vara öppen, tillgänglig och trygg.

PRÅMEN

TRE INSIKTER

1. För några år sedan byggde man en badplats i Köpenhamns hamninlopp. Mitt i stan, färdigt att användas av stans medborgare och besökare. I Nice ligger stranden ett stenkast från restaurangstråken. Vi söker oss till vattnet. Så är det bara. Även om man inte kan bada så vill man se och höra det. I Göteborg har också vattnet en historia. En tidigare hamnstad, livet på öarna. Och idag är vi båtfolket på flera håll i Sverige – "i Göteborg kan väl alla segla" är ofta en klassiker när jämförelserna mellan städerna kommer på tal. Sant eller falskt. Vår närhet till vattnet är fantastisk.
2. Vi vill se fler samarbeten mellan kulturinstitutioner.
3. Kultur skall vara tillgänglig för alla. Initiativ och institutioner i staden gör så gott de kan för att locka förstångsbesökare, men det är en svår nöt att knäcka. Förutom intresse handlar det kanske framförallt om tillgänglighet. Vi ser hur Göteborg blommar upp när exempelvis Way Out West, Filmfestivalen, Bokmässan och Kulturkalaset intar staden.

SÅ HÄR ÄR PRÅMEN TÄNKTT ATT FUNGERA

- Vi vill se (och höra!) en pråm med kultur flyta omkring på Göteborgs farvatten. Den ska kunna ta sig in på de mest omöjliga ställen och visa vad som finns på den göteborgska kulturkartan. Tänk om man kunde höra musik från vattnet på vägen hem från jobbet, se en utställning från någon bro i centrum, eller gå på teater längs med Göta älv. Kanske skulle olika stadsdelar kunna utmana varandra att fylla pråmen med liv. På så vis kan vi ta del av ett kulturutbud som vi inte ens visste fanns.

HÄR ÄR BRUKSANVISNINGEN

1. En redan existerande pråm byggs om och anpassas till scenyta med ljus, ljud och mobil landgradäng.
2. En jolle används för att kunna gå i kanaler och smalare passager.
3. Kulturinstitutioner engageras och får utmana varandra genom att turas om att fylla pråmen med aktivitet.

VÄRLDENS BÄSTA STAD NÄR DET REGNAR™

TRE INSIKTER

1. Det regnar mycket i Västsverige, mest i Sverige faktiskt. Forskning pekar på att det kommer att regna ännu mer här i framtiden. Trots detta marknadsförs Göteborg, precis som alla andra städer, som en destination där solen alltid skiner. Om Göteborg inför 2021 ska göra ett internationellt avtryck krävs det att vi är ärliga och vågar tänka annorlunda. Vi kanske kan börja genom att öppet erkänna att det regnar här ibland, och istället vända det till en möjlighet.
2. Vatten fascinerar. Det finns en stark medfödd vilja hos människor att interagera med vatten. Små barn vill instinktivt leka med vatten, men även vuxna dras till vatten, vilket inte minst de höga huspriserna vid kusten är ett bevis på. Att se och höra vatten skänker lugn till den grad att inspelade ljud av vatten säljs kommersiellt. Vatten är enligt forskare ett av de mest tilltalande elementen eftersom det upplevs ha både vackra och praktiska egenskaper. Trots denna vetenskap utnyttjar vi inte dessa egenskaper i vattnet som faller från himlen.
3. Regn är något vi alla delar och är därför en betydande del av vår kultur. Regn påverkar hur vi klär oss, hur vi rör oss och hur vi mår. Genom att förändra vårt förhållande till regn kan vi skapa en bättre stad för alla, såväl bofasta som turister. Samtidigt visar vi på ödmjukhet inför det faktum att vatten är en bristvara i andra delar av världen.

SÅ HÄR ÄR DET TÄNKT ATT FUNGERA

Göteborg ska bli världens bästa stad när det regnar. Syftet är först och främst att skapa positiva upplevelser kopplade till regn, men även att på olika sätt minska de obehag som skapas av regn och väta. Något som gynnar både medborgare, turister och staden som helhet.

Positiva upplevelser skapar vi genom att bättre ta tillvara på regnet och synliggöra det i staden. Det ska hända spännande saker i stan när det regnar. Tänk om regnvatten kunde ledas för att bilda porlande bäckar och små vattenfall nerför Avenyn, eller varför inte ner för hela Masthugget. Tänk om offentliga konstverk kunde aktiveras av regn. I Tyskland charmas man av Neustadt Kunsthofpassage, en fasad med en rad olika struprör som skapar musik när det regnar och i Sydkorea projiceras video på regnet för en spektakulär hologramliknande effekt.

Eftersom alla lever med regnet och det är lätt att ta till sig, fungerar konceptet som motor för olika samarbeten och innovationer. Kanske kan Göteborg bli först i världen med att regnsäkra sina lånecyklar eller införa ett pant-system för paraplyer. Samtidigt är det enkelt för olika aktörer att arbeta enligt konceptet. Liseberg kan bli världens bästa nöjespark när det regnar, Way Out West världens bästa festival när det regnar och Göteborgs universitet världsledande vad gäller forskning kring regn. Konceptet borde vara helt unikt, vilket bör utnyttjas i marknadsföringssammanhang. Som turistdestination blir Göteborg mer attraktivt eftersom semestern inte spolieras av dåligt väder, tvärtom.

HÄR ÄR BRUKSANVISNINGEN

1. Göteborg deklarerar officiellt att staden satsar på att bli Världens bästa stad när det regnar™. Ett vägledande visionsdokument tas fram som alla kan inspireras av och arbeta efter.
2. Regn blir en prioriterad fråga i stadsplaneringen. Det skapas både upplevelser kring regn och olika former av skydd från regn. Samtidigt ges utrymme för medborgarna att själva leka och experimentera med regnet.
3. Offentliga konstverk bör ha regn som tema och konstnärer får riktade uppdrag att nyttja regnvattnet.
4. Kommunen möjliggör och stöder initiativ som ligger i linje med konceptet. Kommunen arbetar aktivt med att underlätta för andra aktörer att arbeta enligt konceptet.
5. Turism- och besöksnäringen använder konceptet i marknadsföringen av Göteborg.

DELTAGARE

Catharina Bergil, ordförande	Världskulturmuseet
Anna Takanen	Göteborgs Stadsteater
Anna van der Vliet	Mobile Art Production
Filip Nilsson	Forsman & Bodenfors
Helena Wessman/Urban Ward	Göteborgs Symfoniker
Henrik Wallgren	Författare, bloggare
Jesper Larsson	Double Happiness
Johan Red Top Larsson	Konsertarrangör
Jonas Anderson	Framtidens kultur
Liselott Berg	GöteborgsOperans Balett
Matilda Lindvall	ADA/Business Region Göteborg
Navid Modiri	me&do, inspiratör och föreläsare
Ove Sernhede	Centrum för urbana studier, Göteborgs universitet
Per Alexanderson	Liseberg
Ted Hesselbom	Röhsska museet
Zana Muhammad	Verksamhetsutvecklare
Åsa Bernlo	Bok & Bibliotek/Mediedagarna i Göteborg
Joakim Albrektson	Göteborg & Co
Mia Samuelsson	Göteborg & Co

KUNSKAPSSTADEN

AVSTAMP!

Tillåtande, risktagande, inåt- och utåtblickande, överraskande, grön, entreprenöriell, innovativ, spets i utbildning, forskning och tillämpning. Dessa yviga och bitvis motsägelsefulla ord sammanfattar vad som enligt oss karakteriserar den stad som utmärker sig som en internationellt konkurrenskraftig och attraktiv kunskapsstad!

Om det är ord som ska associeras med Göteborg år 2021, innebär det utmaningar för oss alla – inom skola, lärosäten, företag och offentliga aktörer. Vi måste klara frågor som är grundförutsättningar för utvecklingen, exempelvis en högkvalitativ skola som utgår från barnens behov, bostäder för unga och bra utvecklingsförutsättningar för företagande. Men det handlar också om att göra det banbrytande som inte setts tidigare i andra städer.

Göteborg har dock ett utgångsläge att avundas. Här finns en industri som genom århundraden, tack vare innovationsförmåga och stora satsningar på forskning och utveckling, ständigt lyckats vidareutvecklas och erövra positioner på en internationell marknad. Det växer fram ett ökat entreprenörskap och nya näringsgrenar inom till exempel IT, kultur och mode. Staden har framstående lärosäten med både bredd och spets. Fler internationella samarbeten är igång än någonsin.

Många processer pågår dessutom som vi nu kan bygga vidare på och accelerera. Staden har nya nationella forskningscentra där forskning och praktik möts, till exempel forskningscentrat för hållbar stadsutveckling Mistra Urban Futures. Det har under åren även utvecklats en stark "innovationsinfrastruktur" genom science parks, drivhus och entreprenörutbildningar. Dessutom finns det tydligt formulerade agendor från näringsliv och akademi såsom Västsvenska Handelskammarens "Vision för ett gränslöst Västsverige" och Göteborgs universitets visionsarbete. Nu gäller det att Göteborg får en gemensam agenda så att staden på allvar kan göra ett internationellt avtryck.

Det som kan särskilja oss i framtiden handlar om att lyfta Göteborg som den stad där kunskap omsätts i praktik och där vi tar oss an svåra utmaningar som städer står inför på nya sätt. Det kan vara till exempel trafiklösningar, hälso-, sjukvårds- och energifrågor samt att staden tar tillvara på kompetens oavsett ålder och ursprung. Göteborg ska göra det i en ny form av samverkan mellan företag, skola, akademi och andra offentliga aktörer som karakteriseras av ett inkluderande och tillåtande arbetsätt. Målbild, teman och idéer tar avstamp i dessa utgångspunkter.

Vi vill även att vi ska granskas, utmanas och lära oss under vägen. Gruppen föreslår därför att vi kopplar ett internationellt "advisory board" till vår process, som hjälper oss att ta Göteborg till en ledande stad när det gäller grogrund och klimat för människor med idéer och drömmar.

Helena L Nilsson
ordförande
Kunskapsstaden

Se Kunskapsstaden
presentera sina förslag:
[goteborg2021.com/
presentationer/](http://goteborg2021.com/presentationer/)

FRAMTIDSBILD

År 2021 är Göteborg internationellt känt som idéernas och möjligheternas stad, "a city of opportunities". Göteborg är ett levande labb för utveckling av ny kunskap, där idéer bryts mot varandra och testas. Innovation genomsyrar vårt sätt att arbeta – oavsett om det handlar om offentliga aktörer, näringslivet eller akademien.

TRE TEMAN SOM TAR GÖTEBORG MOT MÅLBILDEN

Kunskap för framtiden

- Kunskapsarena Göteborg – världens ungdomar till Göteborg för kunskapsutbyte
- Program för att attrahera unga och seniora forskare
- Flexibla boendeformer

Klimat för innovation

- Go: for Innovation
- En fond för bredare värdeskapande – Go: Investments

Labb för framtidens samhälle

- Plats för innovation
- Test Site Göteborg – exemplet Hållbara transportlösningar
- Test Site Göteborg – exemplet Framtidens hälso- och sjukvård – föregångare inom klinisk forskning
- Demokratocenter

1. KUNSKAP FÖR FRAMTIDEN

En skola som laddar alla barn med framtidstro och universitet med internationell lyskraft – det är kärnan i en stad där kunskap är i fokus.

Först när vi själva upplever att vi har en attraktiv skola kan vi förmedla det till andra. Skolan utgör basen i en stad där kunskap är i fokus. Därför ska skolmiljön, utbildningskvaliteten samt tillgången till ny pedagogik och teknik vara likvärdig oavsett vilken stadsdel barnen växer upp i. Utvecklingen utgår från barnen där målet är att alla ska känna en framtidstro.

Staden erbjuder bostäder för alla som vill flytta hit för att studera, arbeta och starta företag. Det ska vara möjligt att "prova på" att bo och verka i Göteborg. Lärosätena har en global attraktionskraft, i kompletta akademiska miljöer som inkluderar forskning, utbildning och samverkan med det omgivande samhället.

Här följer tre idéer som vi hoppas kan bidra till att fylla staden med kunskap för framtiden.

Kunskapsarena Göteborg – världens ungdomar till Göteborg för kunskapsutbyte

Genom att: Världens ungdomar reser till Göteborg för att delta i en unik mötesplats för kunskapsutbyte. Här skapas interkulturella mötesplatser genom årliga kunskapsarenor. Deltagare ges en totalupplevelse inom olika ämnesområden, exempelvis matematik, med möjligheter till möten med entusiaster och ansvariga på alla nivåer i utbildningssystemet. Här ges beskrivningar av forsknings-, utvecklings- och vardagsarbete i föredrag, diskussioner samt idé-, informations- och läromedelsutställningar som har både bredd och djup.

Målet är att skapa världens största mötesplats för kunskapsutbyte. Ett internationellt kunskapskollo där välkända tävlingar arrangeras i kunskap, exempelvis "Gothia Cup i matematik" och "Gothia Cup i entreprenörskap" och Juniorpris i samma anda som Göteborgspriset.

Genom att bygga vidare på nätverk och arbetssätt kopplat till framgångsrika satsningar såsom exempelvis Gothia Cup, Vetenskapsfestivalen och Initize har staden en fördel. Stad och företag ska bidra med verkliga problem att lösa vid dessa kunskapskollon.

Tidsram: 2012 bildas arbetsgruppen för Kunskapsarena Göteborg. Arbetet påbörjas med ansökan om att Göteborg ska stå värd för Matematikbiennalen 2016. År 2021 har arrangemanget status internationellt.

Behov av resurser: En arbetsgrupp från Göteborgs universitet, Chalmers, Göteborgs Stad, Västsvenska Handelskammaren och Svenska Mässan bildas. Vad gäller praktikplatser är ett arbete igång, initierat av Västsvenska Handelskammaren inom ramen för vision och handlingsplan.

Program för att attrahera unga och seniora forskare

Genom att: För att bidra till ökad mobilitet i forskarsamhället och stärka Göteborgs attraktionskraft för såväl unga som mer erfarna toppforskare, föreslås särskilda rekryteringsfonder för att attrahera forskare med ambition och potential. En del av attraktionskraften i Göteborg handlar om närhet till verkliga problem att forska i och kombinationen praktik och forskning. Såväl grundforskning som tillämpad forskning prioriteras.

Exempel på aktiviteter inom ramen för insatsen är en global "road show" till internationella forskningsmiljöer där det finns intressanta kandidater.

Satsningar görs på den toppforskning som finns inom flera områden, samt gränsöverskridande nya områden med potential. Starka idag är till exempel forskning inom transport, energi, IT och life science. Imorgon lägger vi till tjänsteforskning, mode, design, hållbar utveckling och vad mer? Staden ansöker om att arrangera internationella vetenskapliga konferenser inom styrkeområdena. Staden kan också ansöka om att bli World Design Capital 2021.

Tidsram: Under 2012 kan förutsättningarna för ett program utvecklas i samråd med universitet, högskolor samt näringsliv.

Behov av resurser: Finansiering av rekryteringsprogram. Möjliga finansiärer av pilotprogram: VINNOVA, Tillväxtverket, Västra Götalandsregionen. Ökad mobilitet inför vetenskapliga världskongresser. Arbeta inledd med att förebereda ansökan om att bli World Design Capital 2021.

Flexibla boendeformer

Genom att: Till år 2021 behöver staden minst 4000 nya studentbostäder. Det är ett tillfälle att testa framtidens experimentbostäder med ny teknik och hållbart byggande. Studentbostäder byggs i miljöer såsom Kvillebäcken och Frihamnen. I området kombineras flytande studentbostäder på vattnet med bostäder på land. Integrerade bostadslösningar finns, såsom exempelvis studentbostäder i anslutning till äldreboenden. Kunskapsutbyte och välbefinnande genereras över generationsgränserna. Vid Valhallas parkeringsplats grävs parkeringarna ned och sjuhundra studentbostäder byggs för huvudsakligen utländska studenter. Studenterna bor på niomånaders kontrakt. Bostäderna blir under perioden juni till augusti normalt vandrarhem till glädje för sommarturister och Gothia Cup-besökare. Studentbostäderna kan med några års framförhållning även frigöras till evenemangsbostäder under större evenemang. Det ökar Göteborgs konkurrenskraft för att få hit attraktiva evenemang, till exempel vid ansökningar som friidrotts-EM eller friidrotts-VM på Ullevi.

Tidsram: 2013 bildas arbetsgruppen, invigning av Student City Älvstranden 2021. Fram till 2021 byggs 4000 studentbostäder.

Behov av resurser: Tillstånd behöver beviljas. En arbetsgrupp från kommun, akademi och näringsliv bildas för skapandet av ett "bostadspaket". Samverkan sker med redan pågående studentbostadsprojekt.

2. KLIMAT FÖR INNOVATION

Idag följer inte människorna jobben utan jobben följer människorna. Göteborg 2021 ska vara den stad där entreprenöriella och innovativa människor fortsatt vill bo och leva i.

Liksom Göteborgs tidigare företagare, Chalmers och Carlander, bryr sig nutidens innovatörer om Göteborg och dess utveckling. Ett göteborgskt innovationstänkande är därför alltid engagerat i platsen – i staden och dess framtid. Göteborg ska vara idéernas stad.

För att trovärdigt kunna förmedla attityden om det innovativa, entreprenöriella och kreativa Göteborg måste göteborgarna identifiera sig och uppleva sig som sådana. Det kreativa Göteborg ska byggas från grunden. En manifestation 2021 som ger internationellt genomslag behöver därför föregås av en uppbyggnad av medvetenhet och intresse hos göteborgarna. Ett första steg är att skapa ett brett attityd- och kommunikationsprojekt kring innovation och entreprenörskap; Go: for Innovation.

Go: for Innovation

BRETT ATTITYD-, UTBILDNINGS- OCH KOMMUNIKATIONSPROJEKT: INNOVATIONSRÖRELSEN

Genom att: Förse göteborgarna med inspirerande och intressanta exempel på vad innovation har inneburit för våra företag, vår region, vårt land och vår värld. Visa på vad innovation har inneburit för samhällen, historiskt och idag, och hur innovation skapar konkurrensfördelar inte bara för företag utan för regionen. Ett exempel är Bråne-marks forskning som låg till grund för att Göteborgs universitet i dag är världsledande inom odontologi. Det har haft stor betydelse för den forskning som genererats i företag som är etablerade i staden, för arbetstillfällena och varumärkesetablering.

Formatet för detta kan vara lekar och övningar för för- och grundskola, case och utbildningsmoment för lärare att använda på alla utbildningsnivåer, samt videoklipp på en webbsida. Lokal media kan också förse med återkommande underlag för inslag, och idealt har de stående inslag relaterat till innovation, eller rubriker som "visste du att?". Insamling av information och sammanställning av case kan göras centraliserat av ett par personer eller distribueras av forskare och lärare inom innovation och entreprenörskap. Lärdom kan dras av projektet Innovation Journalism som drivits på Stanford University, där VINNOVA varit svensk part.

Tidsram: Kan inledas idag.

Behov av resurser: Troligen finns kommersiella och offentliga aktörer i regionen som är intresserade av att vara med och bidra.

INNOVATIONSINTEGRERA BEFINTLIGA PROJEKT I GÖTEBORG FÖR GÖTEBORG – INNOVATE FOR GO:

Genom att: Inleda diskussion med olika intressenter och projektägare för att integrera ett explicit innovationstänk i befintliga projekt i Göteborg. Låt alla som deltar i Gothia Cup, Way Out West eller andra händelser få möjlighet att lämna idéer på exempelvis vad som kan göras bättre i Göteborg eller utrymme att utveckla en företagsidé. Ha en tävling om det mest innovativa fordonet i Chalmers cortège och ha en virtuell cortège där hela världen kan delta. Utse mest innovativa produkt på båt-, bil- och andra mässor. Göteborg ska även arrangera ett årligt internationellt entreprenörs- och innovationsevenemang där näringslivet är en integrerad del. Detta kan göras genom att samla och vidareutveckla befintliga entreprenörs- och innovationsarrangemang. Det kan exempelvis ske i samband med ett befintligt evenemang som attraherar en del av målgruppen, såsom Way Out West.

Tidsram: Diskussioner pågår idag.

Behov av resurser: Kan använda befintliga nätverk inom projektet.

INNOVATION HOUR

Genom att: Göteborg genomför den största innovationsaktiviteten i världen, en Earth Hour för idéer, där världen bjuds in till ett enormt "innovation jam" inom ett antal utvalda teman. Detta görs i samband med den nu etablerade innovationsmässan till vilken internationella investerare bjuds in. Fonden för bredare värdeskapande, se nedan, står tillsammans med olika finansiärer, såsom Bill Gates Foundation, för möjlig finansiering av idéer som väljs fram. Direktsändning sker från innovationshubbarna i Göteborg. Dessa är samlingsplatser för några av världens mest kända innovatörer som har bjudits in för att tillsammans lösa svåra utmaningar.

Tidsram: 2021.

Behov av resurser: Beror på format. Troligen finns det kommersiella och offentliga aktörer inom området som kan vara intresserade av att vara med och bidra.

En fond för bredare värdeskapande – Go: Investments

Genom att: En fond som kompletterar befintligt riskkapital genom att tillhandahålla resurser till projekt och organisationer med stor potential att förbättra samhället utan att nödvändigtvis ha en stor potential till finansiell avkastning. Samhällskrav styr och utvecklar fonden. Stiftelser, näringsliv, offentliga aktörer med flera har byggt upp fonden tillsammans. Fonden ska uppvisa ett positivt samhälleligt resultat och det ska vara status att donera till fonden.

Tidsram: Fonden skulle kunna öppna 2013 och vara färdig 2014.

Behov av resurser: Det behöver utredas om det finns ett intresse hos stiftelser, näringsliv och offentliga aktörer.

3. LABB FÖR FRAMTIDENS SAMHÄLLE

Göteborg ska vara staden man vänder sig till när man vill se exempel på hur effektiv samverkan mellan företag, lärosäten och offentliga aktörer bidrar till att lösa utmaningar vi står inför i vårt samhälle.

Det kan handla om framtidens hälso- och sjukvård, nya transportlösningar, grön kemi, energieffektivitet i bygandet eller havsmiljö och vattenkvalitet, men även om områden såsom demokrati och samhällsutveckling. Göteborg bygger här vidare på förmågan till industriell omställning och kapacitet att förnya, samt den kunskap och det engagemang som finns för frågor kopplat till hållbar utveckling. Vi behöver en storskalig innovationssatsning med uttalade, offensiva mål, där vi koordinerar och stimulerar den innovationskraft som krävs för att klara dessa ambitioner. Infrastrukturen i form av science parks och innovationshubbar har en viktig roll i att driva dessa processer framåt och att utgöra mötesplats för människor från olika sektorer med innovativa idéer.

Plats för innovation

Genom att: Vidareutveckla "hubbar" för innovation i olika delar av staden och ett innovationscentrum centralt i Göteborg. Utgångspunkten är att bygga vidare på de innovationsmiljöer som finns i dag i form av till exempel science parks som bygger såväl virtuella som reella platser för innovation i alla delar av staden. De kan vara ansvariga för att driva samverkan och "test sites" för olika områden. De kan visualiseras från luften, på internet och ljusmässigt genom att tillsammans bilda ett mönster av "kuggar" som påvisar samverkan mellan akademi, industri och samhälle i världsklass. Den första kunskapskuggen är redan byggd på Lindholmen. I "hubbarna" finns utöver utställningar och information möjligheter för entreprenörer att jobba med idéer på området. Arbetet som sker i de olika "hubbarna" kan följas både på plats och virtuellt så att det blir en visualisering av hur forskning kan tillämpas. Ett innovationscentrum skapas där de mest publika projekten visas upp, samtidigt som det

är möjligt att virtuellt följa vad som pågår runt om i de olika "hubbarna". Det blir ett center för storytelling, ett show-room för framtida idéer – ett framtidslabb och visionärt kreativt rum. Här presenteras framtidens idéer inom exempelvis livsstil, bostäder och miljöarbete. Till innovationscentrat kopplas kända varumärken som exempelvis Volvo och SKF. Volvomuséet flyttar dit och blir ett modernt bildesignmuseum där produkter/innovation kopplas till säkerhet, design och smarta textilier. Besökarna ska ha möjlighet att ge synpunkter på produkterna på plats så att det blir ett "living lab".

Tidsram: Bygg vidare på de science parks som redan finns etablerade. På Sahlgrenska kan arbetet med byggnaden Magneteten accelereras under 2012. Utvecklingen av Lindolmen Science Parks Visual Arena invigs under 2012 och kan vara starten på lanseringen av en innovationskultur och infrastruktur i Göteborg. Det centralt belägna innovationscentrat kan invigas 2021.

Behov av resurser: Beror på format. Vid nybygge blir behovet förstas större. Troligen finns det kommersiella och offentliga aktörer i området runt respektive "hubb" som kan vara intresserade av att vara med och bidra.

Test site Göteborg – exemplet hållbara transportlösningar

Genom att: Smarta, gröna och effektiva transportlösningar är något som idag prioriteras i de flesta städer. Göteborg utmärker sig på detta område genom politiskt mod att sätta tydliga och offensiva mål. Göteborg blir föregångare och en stad där fordonen och transportererna är helt elektrifierade/drivs av fossilfria bränslen till ett visst bestämt årtal. Göteborg blir känt för att ha den mest resenärpassade och effektiva kollektivtrafiken. Staden visar upp ett trafiksystem som binder ihop stadens delar till en helhet i stället för tvärtom och testar nya fordonlösningar ute i verklig miljö.

År 2021 kommer forskare, praktiker och stadsplanerare hit för att se hur Göteborg genom en unik samverkan mellan företag, akademi och samhällsaktörer lyckats lösa och skapa dessa smarta trafiklösningar.

Göteborg ligger långt före många städer vad gäller förutsättningar att genomföra en sådan satsning; staden har en transportindustri med världsledande företag, spetsforskning på lärosätena med fokus på tillämpning, en framåtriktad region som kollektiv trafikmyndighet, engagerade ideella grupper med intresse för stadsutveckling och en stad som vill satsa för att denna resurs omsätts i praktisk nytta i Göteborg.

Resurser: Redan idag pågår offensiva test- och demonstrationsprojekt där i många fall Lindholmen Science Park tjänar som nod. Nationella satsningar har gjorts i Göteborg inom områden såsom trafiksäkerhet (SAFER) och trafikeffektivitet (Closer). Chalmers och Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (SP) har påbörjat satsningen på en världsunik testanläggning för säkerhet och miljö (ASTA). Pågående infrastruktursatsningar inom det Västsvenska paketet öppnar möjligheter för oprövad samverkan. Satsningen görs för att attrahera ett nationellt forsknings- och innovationscentra för kollektivtrafikforskning som ska etableras under 2012.

Tidsram: Lindholmen Science Park får ansvar för att driva processen vidare. 2021 blir det år då den gemensamma målbilden blir verklighet.

Test site Göteborg – exemplet framtidens hälso- och sjukvård – föregångare inom klinisk forskning

Genom att: År 2021 är det till Göteborg man åker för att hitta formerna för samarbete mellan klinik, företag och akademi som resulterar i nytta för patienter.

Göteborg har en lång tradition av samverkan mellan klinik, akademi och företag som bland annat lett till världsledande innovationer såsom Losec och Brånemarks tandimplantat. En gemensam kraftsamling med målbilden inställd på 2021 ger staden möjligheter att ta ännu större kliv framåt och bli föregångare på framtidens behandlingar och sjukvård som kan hjälpa till att lösa många av de svåra hälsoutmaningar som samhället står inför. I regionen finns en läkemedelsindustri, ett växande medicintekniskt kluster och många mindre företag på väg fram. Den kliniska miljön kopplat till Sahlgrenska och det nära samarbetet med forskningsmiljöerna inom Sahlgrenska akademien är en tillgång. Västra Götalandsregionen och Sahlgrenska Universitetssjukhus har blivit uppmärksammade för att de tar till vara medarbetarna i hälso- och sjukvårdens idéer till innovationer utifrån problem de stöter på i sin vardag. Sahlgrenska Science Park har här en central roll. Arbetet kräver en fokuserad kraftsamling från samtliga parter. Som avstamp används Ingvar Carlssons utredning av Västsveriges möjligheter och utmaningar inom life science-sektorn från 2011. Planerna på byggnaden Magneteten och det campusområde som ska kopplas till den accelereras. Där skapas en byggnad som även fysiskt bygger samman den kliniska och akademiska miljön.

Tidsram: Göteborg universitet, Chalmers, Business Region Göteborg och Västra Götalandsregionen tar gemensamt ansvar för utvecklingsarbetet. År 2021 blir det år då den gemensamma målbilden blir verklighet.

Resurser: Samverkan mellan klinik, företag och akademi för att utveckla och spetsa pågående och planerade projekt.

Democraticenter

Genom att: Göteborgs 400-årsjubileum sammanfaller med 100-årsfirandet av införandet av den allmänna rösträtten den 12 september 2021. Detta sammanträffande kan utnyttjas för att bygga ännu starkare associationer mellan staden Göteborg och demokrati. I den nya delen av staden invigs ett center för att långsiktigt stödja debatt, utbildning, information, innovation och forskning kring demokratifrågor.

I anslutning till centrat kan kopplas ett internationellt kunskapscentrum för interkulturell dialog. Centrat ska vara ett internationellt forskningsnav för utveckling, överföring och implementering av kunskaper i frågor som är kopplade till demokrati, integration, mångkultur, mänskliga rättigheter och samhällsutveckling i stort.

Centrat kan även inkludera ett pressfrihetens hus i Torgny Segerstedts anda.

Tidsram: 2013 bildas en arbetsgrupp. Invigning av Democraticentrat den 12 september 2021.

Behov av resurser: Göteborgs Stad och Göteborgs universitet samverkar.

DELTAGARE

Helena L Nilsson, ordförande	Västra Götalandsregionen
Ali Davoodi	Fresh Fish
Anders Sundelin	CIP Professional Services
Andreas Svenungsson	Google
Anna Dubois	Chalmers
Hans Persson	Volvo Technology
Henrik Einarsson	Business Region Göteborg
Henrik Ekengren Oscarsson	Göteborgs universitet
Jan Mellgren	Center för skolutveckling
Johan Trouvé	Västsvenska Handelskammaren
Karin Wingstrand/Peter Nyström	AstraZeneca
Kerstin Elias	White
Maria Ben Salem Dynehäll	Drivhuset
Maria Khorsand	Sveriges tekniska forskningsinstitut
Mats Odersjö	SGS Studentbostäder
Niklas Wahlberg	Lindholmen Science Park
Ragnar Widebrant	Göteborgs Förenade Studentkårer
Ulf Petrusson	Göteborgs universitet
Annika Hallman	Göteborg & Co
Eva Henricsson	Göteborg & Co

UNGA STADEN

FRAMTIDSBILD

Vi bygger Göteborg för och tillsammans med unga!

Perspektivgruppen Unga staden tar avstamp i den presenterade framtidsbilden och ett övergripande tema som är *ungt inflytande på riktigt*. Unga ska ha inflytande på beslut som rör stadens utveckling. Med ung menar vi barn, unga och unga vuxna.

TRE HUVUDELAR

1. *Rum för ungt inflytande* – ett organ genom vilket unga dels kan vara med och påverka olika beslut i staden men också få möjlighet att utveckla egna idéer och initiativ.
2. *Digital arena* – en informations- och kommunikationsplattform för unga kopplad till Rum för ungt inflytande.

3. *Utvecklingsområden* – innehåller fem områden som av gruppen har lyfts fram som viktiga för unga samt en tom ruta som symboliserar att fler områden kommer att läggas till av unga själva.

Ett av områdena är "Mötesplatser" och där exemplifieras ett arbetssätt för hur man kan jobba med ungt inflytande på riktigt kopplat till del 1 och 2 samt ett antal förslag på projekt. De övriga områdena innehåller tankar och idéer som utgör en grund för att vidareutveckla konceptet som i exemplet med mötesplatser. Avslutningsvis lyfts intressanta pågående projekt med koppling till en eller flera av idéerna.

Mie Svenberg
ordförande
Unga staden

Se Unga staden
presentera sina förslag:
[goteborg2021.com/
presentationer/](http://goteborg2021.com/presentationer/)

1. RUM FÖR UNGT INFLYTANDE

Målbild: Ungas egna idéer och initiativ ska stöttas. Unga ska ha inflytande på riktigt vid planering och utveckling av staden.

För att unga ska kunna ha ett reellt inflytande behövs ett organ som hanterar frågor av intresse för unga. Idag finns till exempel Ungdomsfullmäktige, Unga påverkar, dialogprocess Rum för ung kultur, Ungdomssatningen och ungdomsforum i några av stadsdelarna. Någon samordning kring dessa finns inte och de har inte mandat att genomföra ungt inflytande på riktigt i alla samhällsfrågor som rör unga.

Göteborg ska skapa ett forum för ungt inflytande på riktigt som ska heta Rum för ungt inflytande, RUI, och som tar utgångspunkt i och bygger vidare på forum som finns idag. Huvuduppdraget är att stötta det som intresserar och engagerar unga och att värna ungas inflytande i alla samhällsfrågor, såsom exempelvis skola, arbete, bostad, fritid, kultur, trafik och stadsutveckling.

RUI ska ha tydlig struktur och tydliga ramar samt mandat att genomföra ungt inflytande på riktigt. Strukturen kring RUI kommer att byggas på idéer hämtade från barndomsforskningen,¹ FN:s barnrättskonvention samt idéer från barn och unga själva. RUI kommer att arbeta löpande och parallellt med såväl vuxeninitierade som barninitierade frågeställningar, utredningar och beslut. RUI arbetar med hela staden-perspektivet, har filialer i alla stadsdelar och samarbetar med ansvarig personal i alla fackförvaltningar. RUI samarbetar med Ungdomsfullmäktige, nätverket Unga påverkar och andra som har inflytandefrågor för unga på agendan. RUI ska ha finansiella medel för olika projekt.

RUI är även en plattform för tillfälliga konstellationer som bildas kring en specifik fråga som de genom RUI får hjälp att driva. Det kan exempelvis handla om barn och föräldrar som vill skapa nya lekplatser, studenter som vill utveckla nya studentlägenheter eller ungdomar som vill arrangera en festival. De som engagerar sig ska sedan kunna vara med att utveckla och ta beslut. Idéer och koncept ska ges möjlighet att utvecklas och testas i RUI.

RUI är både fysiskt, digitalt och upplevt. Kärnverksamheten ska drivas från en centralt belägen lokal i markplan, tillgänglig både fysiskt och emotionellt. Exempelvis läggs det i anslutning till det nya kulturhuset som öppnar i Lagerhuset eller i en lokal i Nordstan. Här arbetar gruppen Rum för ungt inflytande och här erbjuds lokaler för möten, information, aktiviteter och tillfälliga arbetsplatser. I stadsdelarna finns som beskrivet filialer som är uppsökande och nära unga. Den digitala arenan är en del av RUI och beskrivs mer under punkt 2 – Digital arena.

Tre förslag på konkreta projekt som RUI ska jobba med är en världskongress kring barnkonventionen den 20 november 2021, en barn- och ungdomscertifiering samt vidareutveckling av Göteborgs Stads verktyg för barnkonsekvensanalys, BKA. Världskongressen ska sätta Göteborg på kartan som världens ledande stad i ungt inflytande och här ska alla de projekt och organisationer som bidrar till detta lyftas fram, tillsammans med andra goda exempel från hela världen. Barn- och ungdomscertifieringen ska vara ett verktyg för verksamheter, bolag och företag i Göteborg. Kriterierna tas fram i samverkan med relevanta aktörer där unga utgör en majoritet. 2021 är Göteborg som första stad i världen barn- och ungdomscertifierad. Det nya verktyg för barnkonsekvensanalys som finns inom Göteborgs Stad för fysisk planering utvecklas och utvidgas till att även omfatta andra sektorer såsom kultur och sociala frågor. Detta görs av RUI i samarbete med upphovsmännen. RUI kan även medverka i det planerade arbetet med att implementera BKA:n i Göteborgs stadsdelar och förvaltningar.

Resurser

En flexibel grupp av experter på unga och delaktighet tillsätts och knyts till ungdomsansvarig politiker. Gruppens medlemmar är i alla åldrar, dock är ca 50 procent unga varav några är barn. Arbetstiden från person till person kan variera och vid behov kan extra expertis tas in.

I gruppen ska också en kommunikatör ingå. RUI ska samarbeta med relevanta institutioner vid landets universitet och högskolor för att hålla sig uppdaterade med den senaste forskningen. Även omvärldsbevakning ingår i gruppens uppdrag.

2. DIGITAL ARENA

Målbild: Unga skall kunna tillgodogöra sig information om stadens beslut, utvecklingsplaner, aktiviteter och evenemang. Unga skall kunna kommunicera sina idéer och åsikter.

En digital arena skapas, för och tillsammans med unga. Den digitala arenan kommunicerar och tillgängliggör politiska beslut, initiativ och satsningar som rör unga i staden. Det finns även en kalenderfunktion med information om för vad som händer i staden i form av projekt, aktiviteter och evenemang. Den digitala arenan är också det webbaserade forumet av Rum för ungt inflytande.

Den digitala arenan utformas med RUI som plattform. Unga inkluderas i utvecklingsprocessen och den digitala arenan arbetas fram enligt den princip som RUI driver, unga har inflytande på riktigt. En kommunikatör anlitas för att tillsammans med unga sköta den dagliga driften av arenan.

Ett "dubbelt mentorskap" mellan unga, politiker, tjänstemän och företagare där man träffas och lär av varandra över åldersgränserna utvecklas.

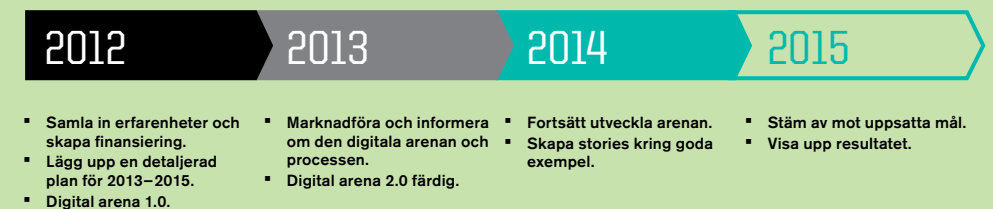
Den digitala arenan utvecklas i två steg:

1. Tillsammans med unga och med RUI som plattform startas en digital arena upp. Den ska tillgängliggöra information om stadens verksamheter och institutioner. Exempelvis geodata, information om handikappanpassning, information om barnanpassning², synliggöra aktiviteter för unga, synliggöra hur unga kan söka medel för olika projekt eller aktiviteter och kalender för vad som händer i staden. Den ska vara en arena för alla i staden och synliggöra vad som händer ute i de olika stadsdelarna men även en arena för unga att få möjlighet att skapa opinion.
2. Utveckla och bygga ut arenan genom att länka på aktiviteter, funktioner, bloggar, hemsidor. Stadens information och handlingar läggs ut på arenan och det finns möjlighet att redigera och göra handlingarna mer lättförståeliga. Dessa handlingar redigeras på ett "wikipediskt" sätt för att få en dynamisk och levande arena.

Tidsplan

Tidsplan

3. UTVECKLINGSSOMRÅDEN

A. Mötesplatser

Målbild: Göteborg ska ha ett brett utbud av mötesplatser, utvecklade tillsammans med och tillgängliga för unga, som främjar mångfald, kreativitet och glädje.

Följande stycke om mötesplatser består av två delar. Den första innehåller tre metoder för att uppmuntra och involvera unga i skapandet av nya mötesplatser. Samtliga dessa metoder bör drivas med RUI som plattform och ska kommuniceras via den digitala arenan. Den andra delen är konkreta förslag som gruppen utifrån sin erfarenhet och kompetens anser är viktiga för unga men som alltid ska involvera unga i utvecklings- och beslutsfrågor.

METOD 1: STÖTTA SJÄLVORGANISERADE MÖTESPLATSER

Detta kan innebära allt från att hjälpa en grupp unga, som exempelvis vill bygga en skateboardpark, men det kan också handla om att hjälpa en befintlig verksamhet att på eget initiativ utveckla mötesplatser. Stöd ges i form av finansiering, rådgivning och plats för upplåtelse.

Resurser

- Finansiering (kommun och region, företag, organisationer, kändisfond, koppling till kommunens stipendium "En snabb slant").
- Ansökningsgrupp (hantera ansökningar, rådgivning, tillstånd med mera).
- Marknadsföring (via skolor och fritidsgårdar – synliggör med bra exempel såsom basketplan på Heden, hemsida, ungdomssatsningen, få igång diskussion i stadsdelarna).

METOD 2: ERBJUDA FYSISKA PLATSER DÄR UNGA KAN GÖRA SJÄLVA MED VUXNAS HJÄLP

Sätt av ytor, finansiering och stöd i olika former och bjud in unga att själv skapa sina mötesplatser.

Resurser

- Finansiering (kommun, region, stadsdelar, privata investeringar, kommersiellt tänk?).
- Samverkan med till exempel Stadsbyggnadskontoret (möjliggöra detta genom tillgång till ytor, exempelvis genom att tillfälligt upplåta oanvända ytor runt centrala älvstranden).
- Rådgivning (grupp med relevant kompetens, exempelvis stadsplanerare, arkitekter, konstruktörer och designers – gärna både yrkesverksamma och studenter vid Göteborgs universitet och Chalmers).
- Marknadsföring (via skolor och fritidsgårdar, ungdomssatsningen med mera).

METOD 3: STADEN TAR HJÄLP AV UNGA I UTVECKLANDET AV MÖTESPLATSER

När staden själv tar initiativ att utveckla befintliga eller skapa nya mötesplatser för unga ska det finnas ett forum/råd kopplat till det specifika projektet bestående av unga. De ska bidra med sin kunskap samt vara med och fatta beslutet om placering, utformning och innehåll.

Resurser

- Utformning och sammansättning av ett ungdomsråd.
- Att kommunstyrelsen ger möjlighet för unga att vara med och fatta beslut kring nya och utveckling av befintliga mötesplatser.

Mål

2015 ska:

1. Metod 1 ha genererat minst tre nya mötesplatser i varje stadsdel i Göteborg.
2. Varje stadsdel avsatt minst en yta genom metod 2.
3. Varje stadsdel ska ha ett ungdomsråd med mandat att fatta beslut enligt metod 3.

Idéer

- Barnkonsekvensanalys vid nybyggnation

Vid nybyggnation och förtätning i staden ska verktyget för BKA alltid användas innan. Det är viktigt för barns utveckling att ha tillräckliga ytor för fri lek såväl ute som inne, exempelvis på förskola/skola och på allmänna lekplatser.

- Utveckla näridrottsplatser

Näridrottsplatser är små, flexibla och slitstarka idrottsanläggningar öppna för alla i närmiljön. På sommaren dominerar olika bollidrotter, men det finns också möjlighet att testa spänst, teknik och snabbhet. När vintern kommer ligger isen blank för hockey, bandy och skridsko och snön inbjuder till diverse andra aktiviteter. Näridrottsplatsen stimulerar ungas spontanidrott.

Definitionen av en näridrottsplats är vid, men några kriterier kan vara: Öppen för alla oavsett ålder, finns

inom bostadsområdet, i anslutning till skolan eller är lätt att nå och kan användas obehindrat utan tidsbokning och är tillgänglig för alla. Några exempel på vad en näridrottsplats kan vara: Mindre idrotts- och skridskoplaner med mångsidig användning under hela året, banor för olika upplevelser och äventyr samt idrottshallar för en rad olika aktiviteter.

- Parklekar i alla stadsdelar

Lekplatser för barn och deras föräldrar är en naturlig mötesplats. Plika är ett positivt exempel i rätt riktning, men parklekar behövs i alla stadsdelar för att göra dem mer tillgängliga. Parklekar är framförallt till för unga i åldrarna 6–16 år och deras föräldrar, men är öppna för alla. Det som utmärker en parklek är att det finns personal på plats som inspirerar till lek och aktiviteter samt att det finns möjlighet att värma sig själv och medhavd mat samt tillgång till toalett. Förutom alla lekredskap för de yngre kan det exempelvis finnas utegym, boulebana och pingisbord.

För att tillgängliggöra staden också för småbarn med familjer – för att skapa en mer barnvänlig stad – kan man här och där anlägga mindre ytor med plats för barn att leka och vuxna att sitta ned en stund. Här kan finnas vatten, grönt, enklare men väl designade lekredskap med mera. En lekplats med tak på kan möjliggöra lek även vid dåligt väder.

Tidsplan

▪ Samla finansiering. ▪ Sätt samman ansökningsgrupp. ▪ Lägg upp en detaljerad plan för 2013–2015. ▪ Ta beslut kring ungdomsråd. ▪ Påbörja rekrytering till ungdomsråd. ▪ Börja bygg hemsida.	▪ Kampanj – en plats i alla stadsdelar. ▪ Hemsida färdig. ▪ Påbörja projekt inom idé 1 och 2.	▪ Fortsätt påbörjade projekt. ▪ Skapa stories kring goda exempel. ▪ Påbörja nya projekt.	▪ Stäm av mot uppsatta mål. ▪ Visa upp resultatet. ▪ Koppling till European Youth Capital.

INLEDNING TILL UTVECKLINGSOMRÅDE B–E

Dessa områden beskrivs med en tänkt målbild, en kort beskrivande text samt ett antal idéer på möjliga projekt. För att utveckla dessa områden ytterligare behövs mer resurser i form av både personer och finansiering för varje specifikt område. Att tillsätta relevanta grupper görs

förslagsvis genom RUI där man också lyfter in relevanta personer från näringsliv, akademi och offentlig sektor. Utvecklingen bör också ske med hänsyn till resultatet från övriga perspektivgrupper inom arbetet inför 2021, såväl som andra pågående projekt av relevans för respektive område.

B. Boende

Målbild: Unga skall erbjudas ett attraktivt boende, både kostnadsmässigt och arkitektoniskt.

Boende är viktigt för ungas självständighetsprocess. Idag är det över 800 sökande på varje lägenhet och många unga bor kvar hemma eller i andra/tredje hand. Staden behöver satsa på bostadsbyggande så att unga erbjuds en möjlighet att bo överallt i staden. Det kan vara i alternativa boendeformer, studentlägenheter eller i nybyggen. Genom att satsa på att bygga bostäder blir Göteborg en mer attraktiv stad för unga att studera, arbeta och leva i.

Idéer

- Skapa tvärvetenskapliga bostadsprojekt tillsammans med Göteborgs universitet, Chalmers och näringslivet för att utveckla alternativa boendeformer. Utveckla med hjälp av kompetenser från exempelvis studenter och forskare, miljövetare, arkitekter, stadsplanerare, designers, ekonomer och företagsledare.
- Gör RUI till en plattform där ungas tankar kring boende samlas och används vid utvecklandet av nya bostäder.
- Engagera staden att upplåta mark till byggande av lägenheter för unga.
- Utlys en tävling bland byggföretagen om vem som kan bygga de mest miljövänliga, kostnadseffektiva och arkitektoniskt spännande lösningarna för ungt boende.

C. Skola

Målbild: Alla barn och ungdomar får i skolan hjälp att påverka, utveckla och förverkliga sina drömmar.

Göteborg och världen behöver människor som är trygga, modiga, kreativa, driftiga, påhittiga och målmedvetna. Därför är det viktigt att skolan jobbar så att dessa förhållanden får utvecklas redan tidigt. Barnen är dagens brukare och morgondagens vuxna. Alla barn ska känna sig bekräftade och känna tillit till sin egen förmåga. Alla elevers kompetenser och olikheter ska tas tillvara, och detta ska vara en kultur som genomsyrar all verksamhet i skolan. Genom denna typ av lärande kan barn och ungdomar få en större lust att lära, en ökad tro på sig själva, en stärkt kreativitet och större initiativförmåga.

Skolan är den plats där i stort sett alla unga finns och därför har skolan ett stort ansvar i att låta elever få utvecklas inom kreativt tänkande, påverka sina vägval i livet och uppmuntras att förverkliga sina drömmar. En annan viktig uppgift för skolan är att låta barn och unga ha inflytande i olika frågor som rör vardagen i skolan, vilket i förlängningen också visar att man kan vara med och påverka i samhället. Idag arbetar flera skolor på detta sätt och vi kan bara understryka vikten av detta arbete och samtidigt uppmuntra till att arbetssättet ges stöd, och förutsättningar.

Idéer

Utveckla och uppmuntra pågående arbeten i skolorna till exempel genom att:

- Använda skolan som plattform för elever att vara med och utveckla sin närmiljö.
- Använda skolan som en "testarena" för idéer och innovationer. Utbilda och kompetensutveckla rektorer och lärare i förhållningssätt och påverka deras inställning till att integrera kreativitet och entreprenörskap på ett bättre sätt i skolan. (I den nya läroplanen för grundskolan, "Skola 2011", skrivs tydligt att "Skolan ska bidra till att elever utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap" i den övergripande texten om skolans uppdrag.)

- Använd regelbundet staden som klassrum.
- Öka det globala "kunskapandet" i läroprocessen, exempelvis genom att låta elever jämföra historiebilder och beskrivningar av en specifik händelse från olika länder. De kan hämta information och kunskap själva genom att vara uppkopplade till det globala samhället istället för att enbart använda läroböcker.
- Skapa attraktiva rum för lärande kopplat till dagens samhälle. Det kräver stora investeringar men är nödvändiga för utvecklingen.
- "Ett nytt rum i veckan". Bygg eller renovera minst ett klassrum i veckan (kan vara inne eller ute, se på Oslo och London som förebilder).
- Skolor ska byggas som ikonbyggnader som skapar stolthet. Se Rådet för arkitekturs regeringsrapport "Vår tids skola – hur ska den byggas".
- Bjud in unga från hela världen till ett kunskapskollo och låt dem diskutera och utbyta erfarenheter inom demokrati och samhällsfrågor.
- Låt alla elever använda sin egen dator om de har möjlighet, koppla loss skolan från systemet Gbg3000 som hindrar elever att använda sin egen dator i skolan.

D. Arbete och utbildning

Målbild: Alla unga ska ha en meningsfull och utvecklande sysselsättning.

Från det att man gått ut grundskolan (och givetvis även för de som vid denna ålder av olika anledningar inte avslutat grundskoleutbildningen) står man som individ inför viktiga vägval i livet som på många sätt kommer att påverka ens framtid. Under hela denna period behövs stöd, råd och inspiration inför dessa val genom att exempelvis få möjlighet att prova på olika sysselsättningar samt få insikt i olika utbildningsinriktningar på såväl gymnasie- som högskolenivå. Detta är förutsättningar för att nå målbilden.

Idéer

- Lyft fram goda förebilder inom olika yrkeskategorier och utbildningsområden och kommunicera dessa till barn och unga.
- Skapa ett "Entreprenörernas hus" där verksamheter som på olika sätt stöttar och utvecklar företagande kan samla sina verksamheter och vara en tydlig ingång för personer som vill förverkliga sina idéer och innovationer.
- Skapa fler incitament för företagare att anställa unga.
- Utveckla universitetsfilialer i de olika stadsdelarna för att öka intresset för akademiska studier och göra det mer tillgängligt för alla invånare.
- Förbättra samverkan mellan arbetsgivare och elever/studenter för att skapa intresse för framtida arbete/utbildning, exempelvis genom praktik- eller mentor-skapsprogram.
- Arbeta fram en metod för att skapa och förmedla sommarjobb till alla ungdomar genom att koppla ihop dem med både privata näringslivsaktörer och kommunal verksamhet inom varje stadsdel.

E. Fysisk tillgänglighet

Målbild: Unga skall ha tillgång till hela staden.

Staden skall vara fysiskt tillgänglig för alla. Stadens rum, institutioner och utbud skall tillgängliggöras såväl fysiskt och kommunikativt – exempelvis skall barn förstå informationen på stadens institutioner. För att kunna ta del av hela staden och dess utbud är det viktigt att alla kan förflytta sig på ett effektivt och billigt sätt. Eftersom unga i liten utsträckning har tillgång till bil behövs satsningar på andra färdmedel för att ge unga möjligheter att själva bestämma hur de vill röra sig i staden.

Idéer

- Fri kollektivtrafik för unga inom hela Göteborgsregionen. Barn och ungdomar skall kunna röra sig fritt i staden alla tider på dygnet både för att minska segregationen och att underlätta för unga att mötas.
- Bra cykelstad! Göteborg ska vara en stad som är lätt och säker att cykla i. Bygg därför cykelmotorvägar, utöka "Styr & Ställ" geografiskt samt gör det gratis för barn och ungdomar. Bygg även attraktivare och säkrare cykelgarage för att uppmuntra fler att ta cykeln.
- Utveckla ett "universalkort" som går att använda till att exempelvis åka kollektivt, låna böcker, nyttja fri uppkoppling samt ta del av erbjudanden (både kommersiellt och icke kommersiellt). Skapa spel i och om staden kopplat till kortet. Ta lärdom av Hongkongs "Octopus card".
- Samtliga institutioner (museer, bibliotek, konserthus, teatrar etc.) ska vara barnanpassade och fysiskt tillgängliga för alla.

F. ???

Fler områden kommer att läggas till av unga själva.

-
-
-
-
-

Pågående projekt

- Barnkonsekvensanalys

Verktyget för barnkonsekvensanalys, BKA:n, finns inom Göteborgs Stad och har utvecklats av Nätverket för barn och unga inom fysisk planering i Göteborgs Stad. Under våren 2012 genomförs utbildningar i BKA:n för personal i stadsdelarna och i fackförvaltningar. Verktyget är i första hand till för fysisk planering.

- European Youth Capital

Göteborg Stad genomför en förundersökning för att se på möjligheterna att ansöka till Europas ungdomshuvudstad 2015. Detta innebär att man idag kartlägger alla initiativ för unga i Göteborgsregionen och ser på möjligheter till att utveckla ungdomsverksamheter. Det är därför mycket viktigt för arbetet inom 2021 att involvera EYC i arbetet fram mot 2021. "The European Youth Capital aims in promoting intra-European co-operation between young people. Among the most important aspects of the institution is the betterment of everyday life of the youth in the city selected as youth capital, not just for the duration of the festivities, but in the long term."

- Kulturhuset för unga

Under 2012 öppnar ett kulturhus för unga (från 13 år och uppåt) i Göteborg. Kulturhuset är större än sina lokaler i Lagerhuset på Heurlins plats, då satelliter är kopplat till huset såsom kommunala kulturinstitutioner, ungdomssatsningar, kulturföreningar och andra. Under hösten 2011 har en dialogprocess genomförts om innehållet i kulturhuset. Dialogen fortsätter kontinuerligt så att husets innehåll alltid speglar de ungas intressen.

- Unga påverkar

Under hösten har Unga påverkar i Angered börjat skapa ett nätverk mellan unga i staden, allt från enskilda intresserade unga till representanter för redan existerade inflytandeforum i staden. Avsikten är att unga inte ska behöva gå genom vuxna för att hitta andra unga utan ha en gemensam plattform där bara unga ingår.

- Barnkulturåret 2012

Barnkulturåret Göteborg 2012 ska uppmärksamma alla barns rätt till konst och kultur, oavsett sociala, ekonomiska, intellektuella samt fysiska förutsättningar. Det ska också lyfta barnets perspektiv och delaktighetsfrågor inom Göteborgs kulturliv. Året kommer att involvera många som arbetar inom barnkulturområdet men även barn och ungdomar inom förskola/skola och på deras fritid. Tillsammans erbjuder staden ett fantastiskt rikt kulturutbud för, av och med barn och unga! goteborg.se/wps/portal/barnkulturaret

- Nordisk barnkulturfestival 2013/2014

Göteborgs Stads kulturförvaltning skriver en ansökan om att få hålla en nordisk barnkulturfestival. Den bärande idén för festivalen är Barnkonventionens artikel 31 – varje barn har rätt till lek, vila och fritid – och bygger på att koppla ihop självorganiserat ungt kulturskapande i våra nordiska länder. Ansökan lämnas in 15 februari 2012, besked kommer i juni.

- Ungdomsforum i Västra Göteborg

Ett 30-tal ungdomar, 13–18 år, med representation från stadsdelens alla primärområden, samlades i början av 2011 i ett ungdomsnätverk i syfte att ta fram ett konkret förslag på "hur ungas röst ska bli hörd och tagen på allvar" i Västra Göteborg. Avsikten med att bjuda in ungdomar i ett tidigt skede var att på detta sätt finna metoder och modeller för ett långsiktigt och hållbart arbete med ungas möjligheter till inflytande i lokala samhällsfrågor. Detta sammanfaller med stadsdelsnämndens prioriterade mål för 2011: "ett aktivt råd som arbetar med ungdomsfrågor tillsammans med ungdomar".

- REBUS – Resan till en bättre skolmiljö

REBUS är ett svenskt-norskt-danskt EU-projekt för vilket Göteborgs Stad är leadpartner. Syftet är att utveckla och sprida metoder för att stärka barns och ungas delaktighet i utvecklingen av skolans och förskolans fysiska miljö. En vägledning som vänder sig till barn och unga, lärare, lokalförvaltare, arkitekter med flera produceras under 2012.

Andra projekt och initiativ att ta inspiration och lärdom av:

- E-delegationen, har på uppdrag av regeringen arbetat fram förslag till strategi för myndigheternas arbete med e-förvaltning.
- Facebookgruppen "Opengov – öppen offentlig förvaltning".
- Picknickfestivalen.
- Rädda barnens (kurs)verksamheter kring ungas inflytande.
- Nationella nätverket för ungas inflytande, NUNI, nuninatverk.se

DELTAGARE

Mie Svennberg, ordförande	Kulturförvaltningen, Göteborgs Stad
Ann Hatteböl	Kulturförvaltningen, Göteborgs Stad
Christian Riedl	Entreprenör
Filip Andersson	Istore
Eva Looström	Stadsledningskontoret/Ungdomsfullmäktige, Göteborgs Stad
Fredrik Andersson	Partille Cup
Jenny Luukonen	Fältbiologerna
John-Gilbert Larsson	Ungdomssatsningen, Göteborgs Stad
Karolina Palmér	Framtidsfrön
Leif Nilsson	Göteborgsprofil
Manar Youssef	Ungdomsfullmäktige
Mattias Wennergren	Globala Gymnasiet
Michaela Stenman	Egenföretagare
Mindy Lara Christiernin	Frilansjournalist
Nathalie Davet	Child Culture Design, HDK
Parmis Jamshidi	Coacha unga Göteborg
Paula Aijmer	Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad
Peter Larsson	Musikutbildningen, Hvitfeldtska
Sanna Eskilsson	KulturUngdom
Sofia Åhrman	De ungas Akademi, Konstepidemin
Stella Adabugday	Rum för ung kultur
Christian Westerberg	Göteborg & Co
Niklas Delersjö	Göteborg & Co

FOTNOTER

1. Exempelvis Roger A. Harts berömda "delaktighetsstege" som beskrivs bland annat i artikeln Children's Participation. From Tokenism to Citizenship, Innocenti Essays, nr 4, Unicef, 1992. Men även tankegångar kring barn och delaktighet som presenteras i Nordiska forskningsnätverket BIN-Norden, etiska och metodologiska idéer och tips från forskningsinstitut och statliga myndigheter som till exempel Vetenskapsrådet och ESRC National Centre for Research Methods samt övrig relevant litteratur och kunskap inom området.
2. Information till barn tillgängliggörs så den kan förstås ur ett barns perspektiv exempelvis genom skyltning och information med symboler.

UPPLEVELSESTADEN

BAKGRUND

Att Göteborg och upplevelser är en lyckad kombination har varit känt för såväl besökare som stadens invånare sedan länge. Göteborg är ingen huvudstad eller ens miljonstad och har inga media- eller finanskluster som bidrar till världskännedom, men bredden och kvaliteten på upplevelser som staden har att erbjuda är utmärkande. Något unikt. Ur detta avseende kan Göteborg mäta sig med världsstäder.

Grunden lades redan i samband med firandet av 300-årsjubileet på 1920-talet, för det måste medges att platser såsom Liseberg, Svenska Mässan, Konstmuséet, Naturhistoriska muséet och Slottsskogsvallen alla har gjort avtryck under åren – och gör det fortfarande. För att inte tala om vad teatrar, restauranger, Nya och Gamla Ullevi, gallerier, GöteborgsOperan, hamnen, parker, hotell, shopping, evenemang, festivaler, Scandinavium och många andra aktörer bidragit med.

I arbetet med jubileumsplanen har Upplevelsegruppen utgått från huvudfrågan: Hur skall Göteborg göra ett internationellt och därmed historiskt avtryck med firandet 2021? Redan tidigt i arbetet infann sig en känsla av att upplevelser är ett naturligt sätt att bidra till detta avtryck. Det krävs inga revolutioner eller radikala förändringar för att nå målet. Göteborg är med sin kompakta stadskärna, närhet till hav och vatten samt otaliga arenor, etableringar, anläggningar, parker och institutioner centralt belägna som gjort för minnesvärda upplevelser. Är det inte så att det är just via upplevelser som Göteborg, historiskt, har låtit tala om sig i världen? Lisebergs Balder, VM i fotboll, Göteborgs Symfoniker, Blåvitts framgångar i Europa, de årligen återkommande ungdomsturneringarna, den internationella filmfestivalen, VM och EM i friidrott, Ostindiefararen, Ullevikonserterna

och på senare år Way Out West och Julstaden har alla bidragit till att sätta Göteborg på den internationella kartan. Till listan kan också natur- och kulinariska upplevelser i världsklass läggas, med stor potential för framtiden. Det faktum att en så relativt liten stad som Göteborg har hela fem restauranger med stjärnor i den prestigefyllda restaurangbibeln Guide Michelin har skapat en reseanledning för besökare med gastronomiska intressen.

Att Göteborg är upplevelsernas stad bekräftas även av den SWOT-analys som ligger till grund för arbetet med jubileumsplanen. Där konstateras att Göteborg har en unik position som evenemangsstad; Liseberg, Julstaden och historiken med megaevenemang framhålls och en möjlig position som musikhuvudstad i Skandinavien accentueras. Under 2011 har en varumärkesundersökning genomförts med mycket positivt resultat för Göteborgs del. Den visar att Göteborg är starkt förknippad med attraktiva upplevelser i svenskers och norrmäns ögon.

Ur ett hållbarhetsperspektiv är upplevelser något för framtiden att satsa på. En upplevelse skapar ekonomisk tillväxt, medieexponering och attraktivitet. Upplevelsen bidrar till social hållbarhet då välbefinnande, lycka, samvaro och kanske till och med kärlek kan upp-

stå. Vi vet att upplevelser har en särskild plats bland göteborgarna¹, kanske för att de skapar stolthet, bidrar till inkludering och möten mellan människor. Man kan med fog påstå att upplevelsekonsumtionen är hållbar ur ett ekologiskt perspektiv. Den uppstår inom oss och belastar inte naturens resurser på samma sätt som konsumtion av fysiska produkter. Göteborg har redan påbörjat arbetet mot att miljöcertifiera evenemang och majoriteten av stadens hotell är idag miljöcertifierade. Destinationen har en mycket god plattform för att arbeta strategiskt med hållbar utveckling inom både upplevelseindustrin och besöksnäringen.

Studerar man en karta över Göteborg kan det enkelt konstateras att fågelvägen är Göteborg en stad vid vattnet med geografisk närhet till hav, älv, skärgård, badplatser, båtar, sjöar och kanaler. På marknivå är närheten dock inte lika tydlig. Ett antal platser kan tyckas ha barriärer av olika slag såsom parkeringar, vägar, spårvägar och byggnader.

Gruppens arbete har utgått från hur upplevelserna kan bidra till att utveckla framtidens Göteborg samt hur staden kommer att sätta internationella avtryck, besökare ska välja att komma hit, nya invånare vill flytta hit och att Göteborgare fortsatt ska trivas i sin stad.

Göran Grell
ordförande
Upplevelsestaden

Se Upplevelsestaden
presentera sina förslag:
[goteborg2021.com/
presentationer/](http://goteborg2021.com/presentationer/)

FRAMTIDSBILD

Framtidens Göteborg är skapat med människan i centrum. Nyhavn i Köpenhamn är en talande bild för i vilken riktning Göteborg måste utvecklas för att kunna bli en varmare stad. I Göteborg 2021 är firummet med sin naturliga koppling till vatten anpassat för mänskliga möten och upplevelser.

Stora Hamnkanalen i Göteborg

Stora Hamnkanalen är idag en vacker plats med monumental byggnader. Platsen är dock ödslig och mestadels folktom så när som på några förbipasserande på väg till Nordstan. Kanalen och vattnet är otillgängliga för människan. Dels på grund av att bilar, bussar och spårvagnar har intagit platsen närmast vattnet och dels på grund av att det knappt finns några upplevelser i området.

Nyhavn i Köpenhamn

Nyhavn är en riktig pärla mitt i Köpenhamn. Färgglada fasader, båtar i kanalen, gatumusikanter, restauranger, caféer, strandstolar och glassbarer. Mellan byggnaderna och vattnet finns enbart gångstråk och mängder med uteserveringar, inga fordon finns i området. Nyhavn är en plats som är skapad med utgångspunkt i upplevelsen och det mänskliga mötet.

Ur ett internationellt perspektiv är Göteborg 2021 fortfarande en stad med småstadskaraktär: En trygg, vacker, säker och tolerant stad där den goda andan och samarbetsviljan består, men där upplevelserna utvecklats till internationellt erkända upplevelser med världsunikt innehåll. Stadens evenemang, konstutställningar, hotell och restauranger är inte störst men de har ett innehåll med en världsunik twist som skapar ett internationellt rykte.

Den sociala dimensionen är en mycket viktig ingrediens. Istället för att prioritera transporter, kollektivtrafik och parkeringar ser vi 2021 en stad som lämnar större utrymme för människor – göteborgare och besökare – att mötas, trivas och uppleva. Framtidens Göteborg är: **A city made for people.**

TRE TEMAN

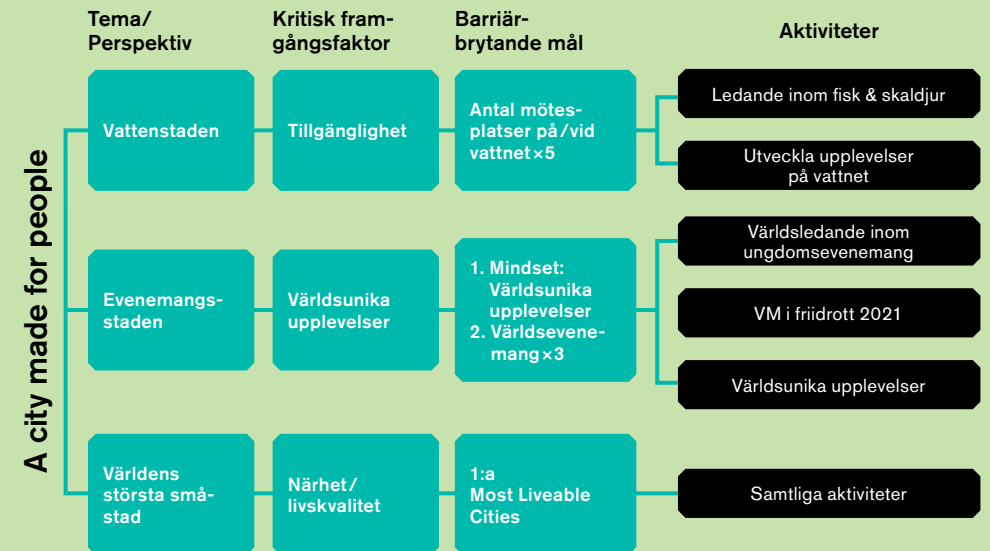
För att bli en stad som är skapad för människan med upplevelser i fokus behöver följande nyckelområden utvecklas:

1. Vattenstaden – närheten till hav och vatten.
2. Evenemangsstaden – evenemang och upplevelser med världsunikt innehåll.
3. Världens största småstad – ökat samarbete och mänsklig närhet för att bevara Göteborgs själ och hjärta som småstad.

Styrkort

Vid urvalet av idéer har ett balanserat styrkort använts som metod. Syftet med metoden är att skapa en balanserad styrning där strategin kopplas till mätbara mål.

Grundprincipen är att det som är mätbart också är det som blir genomfört. Styrkortet för Upplivseestaden är indelat i fyra huvudrubriker: Tema/perspektiv, Kritisk framgångsfaktor, Barriärbrytande mål och Aktiviteter.

Vattenstaden

Den kritiska framgångsfaktorn för att bli en stad vid vattnet är tillgängligheten. För att mäta hur väl den kritiska framgångsfaktorn har blivit uppfyllt sätts ett barriärbrytande mål, vilket är att öka antalet mötesplatser på eller vid vattnet.

Evenemangsstaden

Kritisk framgångsfaktor är att fler evenemang och upplevelser har ett världsunikt innehåll. Barriärbrytande mål är dels ett mindset om världsunikt innehåll redan vid planeringen av en upplevelse och dels att Göteborg ska arrangera minst tre internationella evenemang fram till och med år 2021.

Världens största småstad

Temat världens största småstad har närhet och livskvalitet som kritisk framgångsfaktor. För att mäta närhet och livskvalitet finns en internationellt index som heter Monocle's Most Livable Cities Index. År 2011 toppades listan av Helsingfors, Zürich och Köpenhamn. År 2021 är målsättningen att Göteborg ska ligga först.

Monocle Index mäter följande faktorer:

- Säkerhet/kriminalitet
- Internationell koppling
- Klimat/solsken
- Kvalitet på arkitektur
- Kollektivtrafik
- Tolerans
- Miljö
- Access till naturen
- Stadsmiljö och design
- Affärsförhållanden
- Utvecklingsfrågor
- Sjukvård & hälsa

1. VATTENSTADEN

Göteborg är idag en stad vid vattnet ur en rent geografisk aspekt. År 2021 är ambitionen att Göteborg även ska vara en stad där människan upplever närheten till vattnet.

För att nå dit måste vattnet bli betydligt mer tillgängligt för människan och barriärer behöver byggas bort såsom parkeringar och kollektivtrafik. Närheten till vattnet handlar dock inte enbart om kanalerna och älven utan även om havet, skärgårdarna, sjöar och vattendrag. Nya upplevelser på och i vattnet behöver skapas och befintliga upplevelser behöver utvecklas och förädlas.

I framtiden skall invånare och besökare kunna promenera längs med kanalen och älven, fika på ett café med flytande brygga, äta glass på en gångbro, bada i en utomhusbassäng vid älvstranden eller ta expressbussen direkt från centrum till Vättlefjäll i Angered för att paddla kanot.

I framtiden skall det vara enklare för både invånare och besökare att nå havet och skärgården. Besöksnäringen och tillgängligheten har utvecklats i skärgården avseende både upplevelser, logistik, transporter, mat och logi.

I framtidens Göteborg har vatten en central roll i stadens utveckling. Utöver tillgänglighet och närhet till vattnet finns även regnvattnet med som en viktig aspekt. Att det regnar mycket i Göteborg är ett faktum som staden har valt att nyttja till dess fördel. Ett antal fastigheter i centrum har fasadkonst som leder regnvatten och vid Stora Teatern finns ett konstverk som spelar olika toner beroende på hur regnet faller och hur mycket det regnar. Invånarna har som tradition att alltid bära färgglada gummistövlar varje dag när det regnar. Begreppet "regnfest" har blivit så starkt etablerat att besökare kommer till staden enbart för att få chansen att uppleva en regnig dag i Göteborg.

Akademien i Göteborg har blivit framstående inom vattenforskning och kunskapen om vattnet har samlats i en flytande Water Science Park mitt i Göta älv. I centrat pågår forskning inom både hav, sjöar, älv, vattenförsörjning, regnvatten och vattenkvalitet. Staden har genom sin målmedvetna och strategiska satsning på kopplingen till vatten fått ett erkänt renommé som inte enbart staden vid vattnet – utan staden med vattnet.

Position som ledande inom fisk- och skaldjurs-gastronomi

Göteborg med omnejd har en lång historik inom fiskerieringen. Fisk- och skaldjursgastronomi har redan en given plats i staden och en internationell fisk- och skaldjursfestival skulle kunna skapas. På längre sikt är ambitionen att ta en position som ledande inom fisk- och skaldjursgastronomi.

- Fisk- och skaldjursfestival med internationella ambitioner.
- Levandegöra fiskhamnen och utveckla den till ett besöksmål (inspiration från "The Fish Market" i Tokyo).
- Skapa en Fiskeakademi.
- Närmare samarbete mellan fiskerieringen, restauranger, staden och Feskeakademien.

Upplevelser på och i vattnet

- Utveckla Stora Hamnkanalen och tillgängliggör vattnet för människan. Använd Nyhavn i Köpenhamn som inspiration.
- Gräv upp fler hamnkanaler.
- Utveckla någon av badplatserna vid havet till en upplevelsebadplats.
- Tillgängliggör havet genom att göra det lättare för både göteborgare och besökare att nå havet.
- Direktbussar från centrum ut till badplatser.
- Restaurang eller upplevelse högst upp på Eriksbergs bockkran.
- Bevara hamnstadens kranar och dockor samt återuppliva miljön genom nya upplevelser.
- En flytande stadsdel med flytande trädgårdar, restauranger och caféer.
- Skapa historier och upplevelser baserade på havet såsom Poseidon, sjöjungfrun, Ostindiefararen, båtbyggare i Masthugget, fyrar, fiskelägen, skärgården etc.
- Rena älven så att det går att bada där alla dagar.
- Centralt utomhusbad i älven eller flytande bassäng i älven.
- Utveckla skärgården för besöksnäringen; boende, kommunikationer, shopping, restauranger och upplevelser.
- Satsning på offentliga badplatser samt lekplatser med målsättning att utveckla upplevelsebad och utflyktslekplatser som blir reseanledningar i sig.

2. EVENEMANGSSTADEN

Upplevelser och evenemang är redan idag ett skäl att välja att bo i eller besöka Göteborg. Staden har en lång tradition som evenemangsstad och det är en stor del av varumärket. Genom evenemang har Göteborg placerats på världskartan trots att det är en småstad. Nyckeln till framgång kan dock bli ännu mer gyllene, genom ett förändrat mindset om att arbeta mot världsunika upplevelser finns stor potential. Med världsunika upplevelser åsyftas inte i första hand storhet utan ett mindset om att varje evenemang och upplevelse ska innehålla någon form av twist som är unik.

- Skapa upplevelser året runt, oavsett månad.
- Utveckla några årligen återkommande evenemang i världsklass. Välj fem att satsa på såsom exempelvis Göteborgs Internationella Filmfestival, Vetenskapsfestivalen, Göteborgs kulturkalas, Julstaden/Ljusstaden och Way Out West.
- Arrangera en världsutställning år 2021.
- Flytande musik/kulturscen för 5 000 besökare. Tryck på att arenan ska vara byggd med musik och kultur i åtanke och inte idrott.
- Få stadsdelarna att bli stolta värdar för festivaler och evenemang som manifesterar deras stadsdel (utveckla unika stadsdelsfestivaler med Hammarkullekarnevalen som förebild).
- Sök VM i friidrott 2021. Göteborg har tidigare arrangerat VM 1995, EM 2006 och kommer att arrangera EM inomhus 2013. Vartannat år arrangeras Finnkampen och varje år arrangeras en av världens största ungdomsturnering i friidrott, Världsongdomsspelen. Göteborg har därmed en stark position som friidrottsstad och målsättningen är att söka VM i friidrott 2021 och att skapa en ny folkfest för både göteborgare och besökare.
- Ny arena alternativt modernisering av Ullevi.
- Utveckling av ny stadsdel för VM-by.
- Sök Volvo Ocean Race 2018. Evenemanget är en mycket god plattform för att manifestera Göteborg som staden vid vattnet.
- Mer action på vintern. Utveckla en vinterfestival där vinteridrottsevenemang och en stor musikfestival under tak vävs samman.
- Manifestera och utveckla Göteborgs framgångsrika historia som evenemangs- och upplivsestad genom exempelvis ett evenemangsmuseum. Här kan historien visas med ny digital teknik.
- Skapa förutsättningar för att Heden skall kunna leva året runt med både idrott, marknader och andra upplevelser. Heden som öppen plats ska bevaras men ambitionen är att förfina utan att förstöra för befintlig verksamhet.
- Skapa en yta där invånarna bjuds in att skapa platsen. Platsen blir aldrig färdig utan lever i ständigt förnyelse.
- Tillgängligare och mer utvecklade utsiktsplatser. Skapa upplevelser av platserna.

Position som världsledande inom internationella ungdomsevenemang

Göteborg har redan några av världens största ungdomsevenemang och här finns en potential att på sikt ta position som världsledande inom ungdomsevenemang.

- Utveckla befintliga årligen återkommande evenemang, såsom Gothia Cup, Partille Cup, Göteborg Basketball Festival, Världsongdomsspelen, Gothia Innebandy Cup med flera.
- Skapa nya ungdomsevenemang inom både kultur, kunskap och idrott.

Världsunika upplevelser

- Julstaden blir Ljusstaden. Skapa ljusupplevelser när mörkret bryter in från november till mars. Högteknologiskt belysningsprojekt av fasader, gator, parker och projiceringar i luften. Ljusprojektioner och ljud är sammankopplade digitalt till en datacentral från vilken färger, bilder, musik etc. kan styras.
- Att vända problem till möjligheter, såsom exempelvis regnet:
 - Byggnad som manifesterar och tillvaratar regnvattnet.
 - Upplevelse varje dag det regnar.
- Utveckling av de filmkluster som bildats, exempelvis Gothenburg Film Studios.

3. VÄRLDENS STÖRSTA SMÅSTAD

Enligt FN:s lista över världens största städer kommer Göteborg på plats 940. Det finns således 939 städer i världen som är större än Göteborg. Att försöka hävda sig som internationell storstad är oerhört svårt, dock har ingen ännu tagit position som världens största småstad.

Trots expansion och tillväxt är ambitionen att Göteborg fortsatt skall ha en småstadskänsla, där den värme och det samarbetsklimat som skapats i staden bibehålls och utvecklas. Framtidens Göteborg ska färgas av öppenhet, vänlighet och trygghet. Att ta position som världens största småstad handlar om att i takt med Göteborgs tillväxt kunna bevara den mänskliga och geografiska närhet som staden länge har varit känt för. År 2021 kommer Göteborg högst upp på listan Monocle's Most Liveable City Index, se styrkortet.

- Låt invånardialogen fortsätta ända fram till år 2021 samt behåll dialogportalen.
- Stimulera en mer välkomnande miljö vid våra portar in mot Göteborg och skapa förväntan när man anländer med flyg, tåg, bil, buss och färja (såsom flygplatser, tågstation, motorvägar, hamninloppet etc.).
- Låt småstadsperspektivet med värme och ett gott samarbetsklimat genomsyra samtliga aktiviteter inom ramen för 2021-arbetet.

DELTAGARE

Göran Grell, ordförande	Braganza
Affe Akbari	Sport & Evenemang
Andreas Andersen	Liseberg
Andreas Krona	ColorCode
Anna Bertilsson	Stadsbyggnadskontoret, Göteborgs Stad
Björn Persson	Kock & Vin mm. Göteborgs Restaurangförening
Daniel Stenbäck	Clarion Hotel Post
Fredrik Sandsten	The Soundtrack of Our Lives
Göran Sylvesten	Higab
Joakim Kenn Dahl	Stena Line
Jonas Georgsson	Got Event
Kristina Cohn Linde	MiG, Marknadsföreningen i Göteborg
Lena Mossberg	Centrum för Turism, Handelshögskolan
Lena Rönnefors	Gothia Cup
Lennart Hansson	Göteborgsprofil
Lotta Nibell Keating	Västsvenska Turistrådet
Magnus Ersman	Fastighetsägarna
Magnus Kroon	Svensk Handel
Paul Blomgren DoVan	Göteborg Film Studios
Thomas Dahl	Wallenstam
Viveca Lärn	Författare
Åsa Hovemyr	2Entertain
Anniela Forsell	Göteborg & Co
Henrik Jutbring	Göteborg & Co

FOTNOT

1. Det finns starkt stöd bland göteborgarna inför framtiden att satsa på både turism och på kultur, nöjesliv och evenemang. Drygt 80 procent av göteborgarna tycker att detta är viktigt. Rudolf Antoni, SOM-rapport nr 40, 2007.

VÄXANDE STADEN

EN STRATEGI INFÖR 2021

För att fortsätta vara en attraktiv och dynamisk stad måste Göteborg alltid vilja växa

Ambitionen att växa måste ta sitt avstamp i det som finns i dag. Göteborg har alltid haft en stark industriproduktion och varit ett nav för handel vilket givit avtryck i världen. Detta är styrkor som kan och bör byggas vidare på.

Göteborg behöver fler människor med all slags bakgrund och egenskaper. Staden är i dag utspridd och gles med gott om tillgänglig mark att expandera på. Många av de möjliga markområdena ligger centralt med attraktiva lägen och ägs av det allmänna. Inför jubileet 2021 måste Göteborg visa upp en offensiv tillväxt genom en varsam förtätning av staden och ge den ny bebyggelse.

Det växande Göteborg måste vara hållbart

Ekonomisk tillväxt är en förutsättning för att kunna expandera staden. Befolkningen måste kunna skapa sig inkomster genom ett näringsliv som bygger på produktion av verkliga värden. Men denna produktion måste vara "grön" och hållbar. På lång sikt är ett ekologiskt hållbart samhälle det enda som kan växa och skapa ett gott liv för sina invånare.

En annan förutsättning är att det växande samhället inkluderar alla sina invånare. En stad där en stor del av befolkningen känner sig icke-behövda eller utestängda blir ingen bra stad. I ett inkluderande samhälle har alla en roll att spela.

Tre T som skapar en inkluderande, hållbar och ekonomisk tillväxt

I begynnelsen fanns göteborgsandan som ett uttryck för hur olika intressen kunde samarbeta med stadens bästa för ögonen. Denna anda har följt Göteborgs utveckling som en röd tråd. Genom att ta vara på kraften i göteborgsandan så kan vi bygga Göteborg vidare mot 2021. Andan kan konkretiseras genom tre T.

Tillit – den ska vara stor i Göteborg. Tilliten till andra människor, på jobbet och fritiden, gör att man vågar utmana och pröva nya vägar. Det skapar kreativitet vilket leder till tillväxt.

Trygghet – man ska känna sig säker i Göteborg. Det handlar både om en fysisk trygghet, att man kan röra sig på gator och torg eller i trafiken, och om tillit. Där man kan lita på sina medmänniskor, kollegor och samhället, där känner man sig trygg att skapa nya idéer. Då blir vi en testarena för innovationer.

Tillgänglighet – som både ska vara fysisk och social. Hamnen är ett nav för Nordens handel med omvärlden. Säkra och hållbara transporter inom staden och till omvärlden är en central fråga för att kunna växa. På samma sätt gäller att hela staden ska vara tillgänglig för alla människor, vilket stärker demokrati och integration.

Sammantaget kommer dessa att uppfylla ett fjärde begrepp: **Trivsel**.

Målen inför 2021 måste vara ambitiösa

Göteborg är en stad i världen, och har som en av få nordiska städer ett engelskt namn. Stadens strategi är att göra ett internationellt avtryck genom att skapa unika upplevelser som kombinerar det genuina med evenemangsstadens koncept. Göteborgs 300-årsjubileum 1923 var mycket ambitiöst och lade grunden för det moderna samhället. 400-årsjubileet måste ha minst lika höga ambitioner och förbereda staden för att spela en aktiv roll i framtidens globala samhällsutveckling.

För att få saker att hända behövs rätt verktyg

Att beskriva ett scenario för den växande staden är inte tillräckligt. Staden måste planera åtgärder som den också har makt att genomföra, annars blir scenariot bara ett önsketänkande. Staden har inte makt att stifta lagar. Den har inte heller makt att besluta om stora investeringar inom näringslivet. Men staden kan aktivt använda fysisk stadsplanering och offentliga investeringar, eller starta kommunala initiativ för att underlätta alla former av tillväxt. Detta blir en idédriven stadsplanering för att uppnå mål om ekologisk, ekonomisk och social tillväxt.

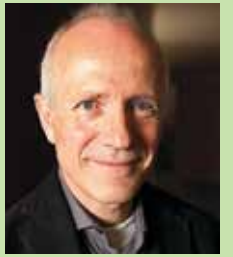
FEM OMRÅDEN

I gruppen Växande staden har vi fokuserat på fem områden som är särskilt viktiga för att uppfylla den strategiska planen. De fem områdena omfattar infrastruktur, arkitektur och samhällsbyggnad i stort. Vi inser att det är långt från en komplett bild, men det representerar prioriteringar som är möjliga och realistiska. De speglar diskussionerna i vår grupp under hösten 2011.

Varje initiativ ska vara världsledande. Annars åstadkommer vi inga internationella avtryck. De ska i första hand ligga inom kommunens kompetensområde, så att utvecklingen kan drivas lokalt utan att vara beroende av statliga eller överstatliga beslut. Vidare finns kopplingar mellan alla fem områden. De utgör ett ramverk för vidare diskussioner. Genom att studera hur de hör samman uppstår nya och intressanta frågor som kan vara både komplexa och utmanande.

1. **Blå/gröna stråk.** Ett system för rekreativa cykel- och gångvägar för att bättre integrera stadens olika delar.
2. **Smart trafik.** Ett system för helhetslösningar i världens mest trafiksäkra stad.
3. **Kunskapsarenor.** Utveckla de styrkeområden som pekats ut: kluster inom olika kompetenser för att utveckla framtidens produktion. Även ett finansiellt kluster för nya modeller behövs.
4. **Nytt miljonprogram.** En massiv insats för att skapa bostäder för unga och nyblivna göteborgare i attraktiva lägen.
5. **Öppna skolor.** Allmänna skolor, universitet och högskolor fungerar som kreativa mötesplatser överallt i staden.

Morten Lund
ordförande
Växande staden

Se Växande staden presentera sina förslag:
goteborg2021.com/presentationer/

1. BLÅ/GRÖNA STRÅK

Få städer har så fantastiska naturliga tillgångar som Göteborg när det gäller grönområden och närhet till vattnet. Staden är vackert lummig medan Göta älv, åar och kanaler genomskär den centrala staden med ett unikt erbjudande till alla om skönhet och rekreation. Skärgården finns inom kollektivtrafikavstånd och stora skogsområden finns inom räckhåll för alla som vet hur man tar sig dit.

Stora delar av älven och kanalerna är avskurna från stadslivet av trafikleder som inte bara begränsar tillgången till vattnet, utan också minskar möjligheten att ta sig fram genom staden på cykel eller till fots. För befolkningen i nordost, liksom på stora delar av Hisingen, begränsar tillgängligheten kraftigt glädjen i att förflytta sig helt miljövänligt till andra delar av staden.

De blå/gröna stråken blir ett socialt projekt som integrerar alla delar av Göteborg genom generös tillgång till rekreativa och säkra transportvägar. Det ska vara möjligt att cykla tillsammans sida vid sida, utan rädsla för att blockera vägen eller risk att bli påkörd. Barn och unga ska kunna ta sig till skolan längs säkra stråk, och uppmantras att upptäcka andra delar av staden. Vuxna ska kunna pendla med cykel.

Två kombinerade cykel- och gångstråk etableras som gröna, linjära parker. Den ena förbinder Bergsjön med saltsjön, längs Göta älvs södra strand och följer ungefär samma väg som spårvagnslinje 11. Den andra binder samman Kville dalen med Mölndal längs de mindre kanalerna och åarna. Starta snarast bygget av en gång- och cykelbro över älven som komplement till den kollektivtrafikbro som kommer senare. Flera öppningsbara broar för cykel- och gångtrafik byggs så småningom, som ansluter till stråken. Andra broar över kanaler och åar binder på samma sätt ihop stråket Kville – Mölndal med omgivningarna.

De linjära parkerna skapar god tillgänglighet med ett nät av anslutande cykelbanor och gångvägar längs stadens gator och i stadslandskapet. När det är möjligt kan de linjära parkerna också hysa sportanläggningar, evenemangsplatser och mindre trädgårdar. Även odlingslotter och småskaliga jordbrukslotter kan skapas för stadsbrukare.

Göteborgs ambitiösa planer för Älvstaden, där stora områden kring älven ska utvecklas, blir naturligt integrerade i de blå/gröna stråken. De gröna parkerna får också en viktig funktion som uppsamlare av regnvatten när klimatet blir blötare.

Förslag

- Kombinerade cykel- och gångstråk för rekreativa, säkra och hållbara transporter etableras mellan Bergsjön och Saltholmen längs Göta älv, och mellan Kville dalen och Mölndal längs åar och kanaler. Detta skapar integration mellan skilda delar av staden.
- Lättviktsbroar med stora spann som är öppningsbara för cykel- och gångtrafik byggs över Göta älv från Gamlestaden och västerut för att binda samman Hisingen med centrum. En serie mindre broar byggs över åar och kanaler för att länka ihop stråket Kville – Mölndal med omgivningen. Cykel- och gångtrafik blir då ett tydligt supplement till kollektivtrafiken.
- Längs de båda stråken byggs pirer, badplatser, ramper, trappor etc. som säkrar tillgång till vattnet för alla och utnyttjar vattenrummet. De blå/gröna stråken blir då mer än bara transportleder, de blir även områden för rekreation.

2. SMART TRAFIK

Tänk er en stad där taxi och kollektivtrafik kompletterar varandra, eller där man är garanterad en cykel när man lämnat sin bil i ett garage; en stad där man hämtar en hyrbil lika enkelt som man kliver på en buss eller spårvagn.

Behovet av resor ökar hela tiden. Samtidigt måste miljöförstörande utsläpp och förbrukning av fossila bränslen minskas. Bilar och andra fordon har stor inverkan på stadsbilden och kräver mycket utrymme. Trafiken tar utrymme som behövs när nya bostäder ska byggas genom förtätning.

Biltrafiken behöver därför minska, medan såväl cykelvägar som kollektivtrafik expanderar. Samtidigt är Göteborg ett logistiskt nav i Norden med den största hamnen och ett centrum för distribution av gods. Bra och säkra transportvägar är en fundamental förutsättning för ett växande näringsliv. Därför måste vi också bejaka den tunga trafiken.

Staden måste även fortsatt ha den mix av trafik som existerar i dag, men optimera dess kapacitet genom integrerade och smarta lösningar. Ett system där fordon av olika slag kompletterar varandra, och kan kommunicera med varandra. Göteborg är i dag världsledande på trafiksäkerhet och det finns kapacitet att bli det även på utveckling av integrerade system, tack vare stor kompetens hos Volvo, Chalmers och transportföretagen.

I dag har den kollektiva trafiken stora problem med flaskhalsar i centrala staden och med utglesning i förorterna. För många är bilen det enda effektiva alternativet för deras dagliga pendlingsresor. Smart trafik är flexibel och tillåter en variation av transportmedel samt föreslår optimala vägar och sänder fordonen dit de bäst behövs. Det handlar mer om design av ett intelligent trafikflöde än av futuristiska transportslag som monorail eller tunnelbana.

Samtidigt ska naturligtvis staden fortsätta satsa på miljövänlig trafik, minska buller genom bättre gatu- och expanderar antalet bussar med elmotorer.

Tekniska lösningar för kommunikationsslingor i vägbanan, och induktionsström ska utvecklas. Snabba transporter till förorterna kommer att öka attraktiviteten att bygga och bo.

Göteborg behöver stärka sin position som logistiskt nav i Norden. Hamnen är den största anledningen till att staden en gång grundades. Förr var den porten mot världen när människor reste ut. Nu tar godset samma väg. Tågbanan till hamnen är av betydelse för hela Skandinavien och en sårbar länk i dag. Den måste få en robust lösning som integreras med stadsutvecklingen i stort.

Älven är transportled för sjötrafiken till Väneren. För att klara de nya lägre broar som planeras mellan fastlandet och Hisingen är pråmtrafik en lösning. Moderna pråmar som integreras med flodtrafiken i Europa kan ersätta en del av landsvägstransporter med lastbil. Göteborg kan verka för en sådan utveckling och även där det är möjligt utnyttja pråmtrafik för egen del, till exempel till Sävenäs och Ryaverken.

Med sitt läge mittemellan tre nordiska huvudstäder är målet som logistiskt nav i Norden högst realistiskt. Men alla ekrar måste finnas. Målet är höghastighetståg till huvudstäderna och en tågförbindelse österut via Landvetter. Allt detta stämmer väl överens med EU:s mål inom Trans-European Networks (TEN).

De stora motorvägar som genomskär staden med mycket tung trafik är kraftiga hinder. De fungerar som barriärer mot vattnet och de stoppar tillgängligheten för cyklisterna och fotgängarna att röra sig mellan stadens delar. Stora investeringar har gjorts i tunnlar, men vägarna i deras mynningar finns fortfarande kvar som barriärer vilket gör fördelarna mindre uppenbara.

Förslag

- Utveckla ett integrerat transportsystem med hyrbilar, bilpooler, cykelpooler, spårvagnar, bussar och färjor – samt pendel- och regiontåg med flera stationslägen för direkta resor.
- Höghastighetståg till Oslo, Stockholm och Köpenhamn.
- Järnväg österut via Landvetter och Borås för att vidga arbetsmarknadsregionen och skapa effektiv anslutning till transportnavet vid flygplatsen.
- Robust hamnbana som är integrerad i övrig stadsplanering.
- Säkra och skyddade motorvägar för tunga transporter genom staden.
- Verka för att utveckla pråmtrafik på älven, integrerat med flodtrafiken i Europa.

3. KUNSKAPSARENOR

Göteborg ska stärka sin position som plats för ny kunskap och utveckling. Kunskapsarenor för samman näringsliv, organisationer, universitet och forskningsinstitutioner. Göteborg med Västra Götalandsregionen som en fruktbar miljö blir en grundförutsättning för den växande staden.

Arenorna siktar mot högsta klass och en strävan efter det genuina inom näringsliv, forskning och kultur. Samtidigt är de kommunikativa och uttrycker sig själva genom populära utställningar och evenemang.

Fem kluster finns definierade i dag som viktiga styrkeområden för staden och regionen.¹ På alla områden är inte Göteborg världsledande, men det är viktigt för framtiden att bygga vidare på det som redan finns och fungerar. De kompetenskluster som i dag pekats ut i dialog mellan näringsliv, stad och akademi är:

- Stadsplanering för framtiden
- Marin miljö och marin sektor
- Life Sciences
- Transportlösningar
- Grön kemi och biobaserade produkter

Alla dessa fem har en stark koppling till tillverkningsindustrin. För framtiden är det väsentligt att utbildningen inkluderas i detta tankesätt och omfattar hela utbildningskedjan, från grundskola till universitet. Dessutom behövs ett sjätte finansiellt kluster.

Hållbarhet i vid bemärkelse finns alltid med på agendan. De existerande områden där Göteborg står ut i den globala konkurrensen är inom produktion och transportteknologi. Den stora spännvidd som finns inom tillverkningsindustrin har medfört att forskningen kring miljömässigt hållbar produktion blivit framstående. Göteborg har ett unikt läge med flera företag inom transport och fordonsindustri. Staden är hemort för Volvo och samtidigt ett logistiskt nav för Norden med den största hamnen.

Den medicinska forskningen har stor potential att bli en arena genom initiativ från AstraZeneca och Sahlgrenska, men här behöver även mindre spelare växa fram för att ge nödvändig spänst.

Göteborg är en segregerad stad där sociala och kulturella barriärer ofta är större än de fysiska. Staden måste bli inkluderande i hela sitt agerande. I de nord-östra delarna har staden ihop med universiteten initierat aktuella forskningsprojekt som syftar till att öka människors delaktighet genom stadsplanering. Sådana initiativ skulle kunna växa till ett kluster av internationellt hög klass som kombinerar social forskning med stadsbyggande och bli en arena för stadsutveckling.

Det maritima är framstående i Göteborg, inom såväl sjöfart som skeppsbyggnad. Däremot är det marina inte lika tongivande. Därför föreslår vi ett center för marin utveckling i Fiskhamnen. Med koppling till fisket och livsmedelsindustrin så kan man utveckla fiskodling, biologisk energi genom odling av alger och varför inte också osmotisk kraftförsörjning.

Slutligen, efter hand som allt fler företag strävar efter utveckling och tillväxt behövs tillgång till finansiella resurser och kompetens. Detta visar behovet av ett sjätte kluster: en finansiell kunskapsarena. I Göteborg finns bara ett fåtal finansiella institutioner kvar efter att bankerna flyttat sina beslutsfunktioner. De enda tunga finansiella institut som har säte i Göteborg är Andra och Sjätte AP-fonderna. Bankerna behöver inte ha monopol på finansiella tjänster. Ett kluster av aktörer inom detta område kan formeras och bli framstående genom samverkan. Staden kan markera ambition genom att försöka attrahera något internationellt organ för finansfrågor inom EU eller FN som en start för att utveckla en kunskapsarena för finansiella modeller.

Förslag

- Utse pilotprojekt där fysisk stadsplanering och arkitektur används som ett socialt verktyg för att involvera medborgarna. Gör detta som ett evenemang med sikte på att bli en internationell händelse 2021.
- Utveckla befintliga och nya dialoggrupper där stad, näringsliv, akademi och upplevelseindustri hittar nya skärningspunkter för att skapa innovationer.
- Stärk havsplaneringen. Satsa på ett kluster för marin utveckling i Fiskhamnen med fiskodling och energi från havet.
- Finansiell kompetens har flyttats från Göteborg de senaste åren. Den behöver återvinnas om staden ska kunna växa. Komplettera med ett sjätte finansiellt kluster som en viktig komponent för tillväxt.
- Framtidens arbetsplatser kan mycket väl ligga i de nya områden som nu växer fram. De företagen spelar en stor roll för tillväxten. I planarbetet blir en uppgift att tillgodose plats för morgondagens industriella miljöer i den centrala staden, till exempel på Ringön.

4. NYTT MILJONPROGRAM

En viktig del för att öka integrationen är bra och billiga bostäder åt alla. Ett kostnadseffektivt byggande av bostäder kombinerat med finansiella modeller är ett av de största bidragen till ett inkluderande samhälle. De som har svårast att hitta en bra bostad till ett rimligt pris är de som är nya och vill etablera sig på bostadsmarknaden.

Det kan vara ungdomar som flyttar hemifrån, invandrare, studenter, nybildade familjer eller arbetsinflyttade. Samtidigt har avregleringen av bostadsmarknaden gjort det svårt att nyproducera bostäder till en låg kostnad.

Därför är en modell med instegsbostäder en viktig del av en tillväxtpolitik och ett socialt mål. Det krävs politiska verktyg och en hållbar finansieringsmodell. En boendeform som varit uppmärksammanad men aldrig riktigt fått fäste i större sammanhang är hyreskooperativ. Göteborg har flera starka bostadsbolag, både kommunala, kooperativa och privata, vilka borde kunna utveckla idén med hyreskooperativ.

Vi är medvetna om att ordet "miljonprogram" har en negativ klang för många. Det är också så att det nuvarande miljonprogrammets bostäder i ytterområden, som är runt 50 år gamla, och även småhusområden är i mycket stort behov av upprustning. Inte minst för att uppnå satta miljömål. Denna omfattande renovering behöver komma igång snart och kommer att omvandla miljonprogrammets solkade fasad till en med större attraktivitet.

Förslag

- Starta en ny form av "miljonprogram" där målet är att bygga och renovera kostnadseffektiva bostäder för nyetablerade på bostadsmarknaden. Hitta lämplig mark för detta genom i första hand förtätning av befintliga områden.
- Varje ny byggnad måste lämna ett positivt avtryck genom att ge ett nettobidrag till miljön. Genom att använda grön design och teknik kommer byggnaderna att producera mer energi än de förbrukar. Vidare kommer byggnaderna att stärka stadslivet och allmänna platser genom en socialt inkluderande arkitektur.

▪ Arkitekturen måste vara spänstig och experimentell och ge en stor mängd möjligheter för alla livsstilar i vårt öppna samhälle. Dessutom måste det bestå av en blandning av boende- och ägandeformer.

▪ Nya modeller för ägande och finansiering ska utvecklas, till exempel i form av kooperativa hyresrätter och blandade ägandeformer. En annan modell är att utveckla en modell med mikrolån för vår del av världen.

▪ Alla nya byggnadsprojekt måste finna en balans mellan design för det existerande sociala livet och den urbana kulturen, samt samhällets behov av att förstärka den sociala utvecklingen och att omskapa staden.

5. ÖPPNA SKOLOR

Stadens idé är mötet mellan människor. Staden har alltid varit en träffpunkt för att byta varor, tjänster och tankar med varandra. I moderna samhällen har kunskap blivit en lika viktig bytesvara. Vi lägger ihop kunskap från olika discipliner. Vi konkurrerar och vi samarbetar. Mötena är det permanenta, medan institutioner och arbetsplatser förändras över tiden.

I ett dynamiskt och inkluderande samhälle spelar mötesplatser en viktig roll. Platser för möten kan i dag vara både virtuella och fysiska. Aldrig har människor mött varandra på så många skilda sätt som i dag, men behovet av mötesplatser har heller aldrig varit större. Speciellt gäller detta mötesplatser som inte är kopplade till konsumtion.

Skolorna är självklara mötesplatser och den bästa formen av integration sker genom barnen. Göteborgs centrala skolor är ofta byggnader från tiden kring förra jubileet. Det var en fattig tid, men man byggde fantastiska skolor. Barnen fick palats medan familjerna bodde i köken.

Staden har skolor i varje stadsdel, som skulle kunna utnyttjas bättre på kvällar och helger. Skolbyggnaderna har också en roll som symboler för kunskap och utveckling. Många av dessa ligger i dag tysta och öde efter skoltid.

Öppna skolorna för stadens befolkning som självklara mötesplatser i vardagen. Genom att rusta upp och använda skolbyggnaderna till annat så tillkommer inte bara fler fysiska mötesplatser, utan skolorna blir också en del av stadens "finrum". De kan också bli en inkomstkälla när lokaler hyrs ut som möteslokaler.

Förslag

- Låt varje stadsdelsnämnd undersöka vilka grund- och gymnasieskolor som skulle vara lämpliga som mötesplatser utanför skoltid.
- Inventera vilka kostnader för renovering, personal och övrigt som krävs i samband med detta.
- Sätt mål om att minst en skola i varje stadsdel ska göras till mötesplats.

DELTAGARE

Morten Lund, ordförande	Chalmers
Birgitta Hellgren	Trafikkontoret, Göteborgs Stad
Catharina Thörn	Göteborgs universitet
Gert Wingårdh	Wingårdhs Arkitektkontor
Jenny Stenberg	Chalmers
John Holmberg	Chalmers
Lars-Bertil Ekman	Västsvenska paketet
Lars Ivarson	Centrala Älvstaden
Madeleine Olsson	Stenastiftelsen
Magnus Kårestedt	Göteborgs Hamn
Marianne Dicander Alexandersson	6:e AP-fonden
Michael Ekberg	Riksbyggen
Mike Schlaich	Schlaich Bergermann und Partner
Mårten Levenstam	Volvo Car Corporation
Olle Sundin	Swedavia
Ylva Berglund	Göteborgs stadsmuseum
Ossian Stiernstrand	Göteborg & Co
Stefan Gadd	Göteborg & Co

FOTNOT

1. "Five Clusters in West Sweden with strength and potential for the future." Chalmers, Göteborgs universitet, Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen och Västsvenska Handelskammaren.

ÖPPNA STADEN

INGÅNG

Politiker och företagsledare, rektorer, lärare, chefer, föreningsansvariga: Lev som ni lär! För att ge skjuts mot förändring krävs tydlighet, kontinuerlig revision och kvalitetssäkring. Den kommunala verksamhetens styrka är att där finns kraften att trycka på! Att visa att vi vill är den största tanken inför jubileet 2021. Då kan det räcka med att sätta ljuset på det som redan görs. Låt oss bli staden som gör annorlunda, låt oss bli den inkluderande staden.

Göteborg är en stad som, enligt undersökningar, av utomstående redan upplevs som öppen men av dess invånare ofta omnämns som segregerad och otillgänglig. Därför måste vi ställa oss frågan: Vad kan och behöver förändras? När vi lyfter på locket ser vi en stad som medvetet och systematiskt drivit frågor, startat och genomfört projekt inom ett otal områden, i syfte att skapa trygghet och tillhörighet bland sina invånare. För trygghet och tillit är en förutsättning för att människor ska kunna vara öppna och välkomnande, mot varandra och mot sina gäster. Så när nu perspektivgruppen Öppna staden står redo att lämna ifrån sig sina bästa idéer, måste frågan ställas: Kan nya idéer göra skillnad? Behövs fler idéer? Tydligt är att väldigt många vet vad som krävs. Regelverk, lagar och direktiv är tydliga, så varför har vi inte kommit längre?

Öppna staden skulle kunna göra det enkelt för sig genom att slå fast: Om vi bara gör det vi redan är ålagda så skulle visionen om den öppna staden uppnås. Göteborg skulle då inte bara kunna ta position som den hållbara staden utan också som den uthålliga staden.

Vi behöver en mer sammanhållen stad. Det saknas inte idéer, projekt och handlingsplaner men det som görs syns inte. Om ingen vet om allt fantastiskt så kan vi inte vara stolta. Kan vi gemensamt hitta ett sätt att prioritera? Kan vi gemensamt hitta ett sätt att tänka större än oss själva? Förändring kräver mod att fundera

över "gungor och karuseller" – om en kostnad i en ände ger en vinst i en annan, är den inte värd att genomföra då? Visionen om 2021 har potential att bli en påminnelse och en katalysator. Det i sig kan föra med sig förändring. Då krävs det ett förändringspositivt ansvar – och ett personligt ansvar.

Tänk om vissa av de parametrar som idag är inlagda i systemet är fel? Att de stör, och därför blir visionen om den öppna staden en utopi? För att idéer och tankar, gamla som nya, ska leda till öppenhet på riktigt måste vi alla, från topp till bredd, visa att vi vill. Och skapa förutsättningar för förändring. Fundera på detta en stund, innan du tar till dig framtidsbilden om den öppna staden.

Låt oss tillsammans öppna staden!

Tasso Stafilidis
ordförande
Öppna staden

Se Öppna staden
presentera sina förslag:
[goteborg2021.com/
presentationer/](http://goteborg2021.com/presentationer/)

FRAMTIDSBILD

2021 är Göteborg en öppen, ansvarstagande, tillgänglig, trygg och inkluderande stad. Vägen mot 2021 öppnar successivt upp alla stadens delar.

- Göteborg är staden där människors behov och rättigheter är självklara och står i centrum. Alla människors olika kunskap, olikheter och erfarenheter görs till en tillgång för staden.
- Göteborg är staden där det finns en bra skola för alla och en arbetsmarknad för alla. Människor mår bra och är delaktiga i sin vardag och i stadens utveckling. Vi har byggt bort hinder som förhindrar.
- Hela Göteborg är en attraktiv stad att bo, arbeta, studera, besöka och verka i – därför är information och skyltning tillgänglig för alla och begriplig på flera språk. Alla delar i staden, alla bostadsområden, har unika, välhållna, inkluderande och gränsöverskridande allplatser/träffpunkter.
- I Göteborg har vi ingen negativ segregering och därför inget behov av integrering, istället har vi inkludering. Hela staden och alla som väljer att bo här är lika betydelsefulla och respekterade.
- En öppen, tillgänglig och inkluderande stad ger plats till människor, djur och natur. Kollektivtrafiken är fri och underlättar för människor att ta sig till nya platser och att förflytta sig utanför sina invanda trygghetszoner. Därför är bilarna i stort sett onödiga och de bilar som behövs, på grund av tillgänglighets- och transportskäl, är osynliga, borta från vattennära platser och ytor där vi människor vistas.
- I Göteborg kvalitetssäkrar vi våra verksamheter, med hjälp av checklistor som kommunen och näringslivet följer.
- I Göteborg skapas känslan av att tillhöra genom stolthet. Uthållig samverkan för hållbarhet ger synlighet åt det goda.

VÄRDERADE IDÉER

1. Fri kollektivtrafik
2. Allplatser/träffpunkter
3. Checklista – kvalitetssäkring
4. Göteborgsambassadörer
5. Arbetsmarknad för alla
6. Göteborgs och göteborgarnas historia
7. Vattnet

1. FRI KOLLEKTIVTRAFIK

Alla ska kunna åka kollektivt. Kollektivtrafiken ska vara fri, utbyggd, tillgänglig, flexibel och välkomnande. Man ska känna sig fri när man åker kollektivt. Alla som vill ska ha möjlighet att åka kollektivt, alla som har möjlighet att åka kollektivt ska vilja.

Kollektivtrafiken skapar och möjliggör möten, den ska därför präglas av känslan av gästfrihet. Såväl komfortfrågan som linjedragningar och färdsätt (elbåtstaxi, buss, spårvagn, tåg, tunnelbana, luftburna spårvagnar etc.) måste ses över. Det är en självklarhet att alla ska uppleva det enkelt att åka, varken språk, ekonomi eller funktionsnedsättning ska vara ett hinder. Innerstaden blir "bilonödig".

Unikitet: Göteborg blir storstaden att lyckas med att införa gratis kollektivtrafik, det är världsunikt och kommer definitivt att ge ett internationellt avtryck.

Finansiering: Utred utifrån flera perspektiv – vi tror att fri kollektivtrafik är såväl en samhällsekonomisk som nationalekonomisk vinst. Den uppmuntrar till rörelse och gör att fler klarar sig själva eftersom man blir mindre beroende av till exempel färdtjänst. Den underlättar möten och uppmuntrar till resande utanför den egna komfortzonen. Negativa miljöeffekter på grund av bilen minskar. Sammantaget ger det positiva värden för psykisk och fysisk hälsa samt skapar stolthet. Oönskade effekter, som vandalism och hemvist för hemlösa (man brukar säga att "gratis tappar sitt värde") är egentligen ett synliggörande av existerande samhällsproblem och ska förhindras genom de samhällsinsatser som krävs, inte genom en dyr biljett.

När? Ta ett steg i taget i rätt riktning. Börja redan 2013 med att se till det inte finns språkliga eller fysiska hinder för att åka. Ge plats för rullstolar, barnvagnar och cyklar. Låt checklisten (se idé 3) styra upphandling. Utöka för ungdomar och pensionärer så att de kan åka gratis alla dagar dygnet runt. Steg för steg mot målet: tillräckligt billigt eller gratis! Ge nyinflyttade per automatik fri kollektivtrafik i ett år.

2. ALLPLATSER/TRÄFFPUNKTER

Utse certifierade träffpunkter, minst en per bostadsområde. Gör Götaälvbron till en träffpunkt. En allplats/träffpunkt uppfyller kriterier så att den stimulerar möten och upplevs vara tillgänglig, lättförståelig och inbjudande.

En allplats/träffpunkt utgår ifrån platsens unika förutsättningar. Snarare än att fokusera på att skapa något nytt, innebär den att ta tillvara och synliggöra det vi redan har och tycker om. Det ska vara som en "invånarnas plats" som uppmuntrar till möten och samtal. Det kan vara en lokal eller en plats utomhus.

Certifieringen innebär att platsen skyddas och är välhållen, att du känner dig trygg oavsett vem du är och hur du kan röra dig. En allplats/träffpunkt kan innehålla ett "prathus", det vill säga en väderskyddad modern variant av ljugarbänken, eller kanske innebära värmebänkar utanför ICA. Det kan vara en utvecklad lekplats där även du som vuxen eller äldre känner dig välkommen. Det kan vara ett befintligt torg som smyckas med blommor, och det kan vara Schillerskas skolgård som inbjuder till att användas – inte till att parkera på. En allplats/träffpunkt kan vara något som drar ögat till sig, något som uppmuntrar till rörelse, skratt och samtal. Det kan också vara något nybyggt spektakulärt, varför inte ett Guggenheim i Hammarkullen? Då skapas attraktionskraft som drar besökare till områden de inte besökt tidigare, då skapas stolthet bland boende och nyfikenhet hos såväl övriga göteborgare som turister.

Alla certifierade platser har gratis wi-fi och 2021 är denna tjänst sedan länge tillgänglig för alla i hela staden.

Unikitet: Det unika är att hela staden tar greppet. Ansvar för att utse platserna läggs på varje stadsdelsförvaltning, men processen ska vara driven av invånarna. En plats utses från sina unika värden, men till dessa adderas det överraskande. Platserna prioriteras alltid att hållas rena och snygga, oavsett konjunktur.

Finansiering: Allplatserna återupprättar torget och stimulerar därmed den lokala handeln. Det borde vara av intresse för fastighetsägare, men ansvaret att utse och certifiera samt att hålla rent och snyggt måste det offentliga ansvara för.

När? Starta redan 2013. Uppdra varje stadsdel att utse minst en certifierad träffpunkt per år fram till 2021.

3. CHECKLISTA – KVALITETSSÄKRING

Syftet med checklisten är att kvalitetssäkra alla verksamheter utifrån inkluderingsmålet. Frågor som ska besvaras är bland annat "För vem/vilka?" och "Vem/vilka exkluderas?"

Checklistan är enkel, överskådlig och applicerbar på individ, organisation och samhällsnivå (motsvarande [kunskapsmatris-s2020.se](#)). Den innehåller cirka 15 punkter som är absoluta för förvaltningar och kommunala bolag att följa samt vägledande för övriga verksamheter. Dessa omfattar diskrimineringsgrund (ålder, kön, könsidentitet/-uttryck, etnicitet, funktionalitet, religion, sexuell läggning) och etisk grund. Checklisten ska beskrivas och beslutas av kommunfullmäktige i ägardirektiven till de kommunala bolagen och regleras via stadsrevisionen, som en del av egenkontroll. Devisen är "Följ! eller förklara". I offentlig upphandling är den tvingande. Initialt krävs stor kontroll men successivt tror vi att den blir en självklarhet, precis som miljörevision.

Till checklisten kopplas en kommunikationsplan med uppgift att kommunicera genomförda aktiviteter och synliggöra förändring ("Hur gjorde ni? Beskriv hur ni tänker förändra.").

Unikitet: Det unika ligger i att checklisten genomförs konsekvent.

Finansiering: För mindre verksamheter och ideella föreningar kan mikrolån sökas via en fond.

När? Kommunstyrelsens mål för 2012 är starka inom detta område. Steg 1 identifierar vad som redan görs samt kommunicerar detta brett. Under 2012 vill vi att kommunstyrelsen uppdrar till någon förvaltning att ta fram underlag för checklista.

4. GÖTEBORGSAMBASSADÖRER

"Welcome/Bien Venue", eller "göteborgare är vi alla – och ingen ska behöva vara ensam". En ambassadör skapar ett fysiskt välkomnande för blivande, nya och befintliga göteborgare. Göteborgsambassadörerna är också våra demokratiambassadörer.

Göteborgsambassadörerna blir viktiga för att ta emot nyanlända, oavsett om det är turister, studenter, nyanställda eller flyktingar. Dessutom innebär vårt förslag delaktighet i samhällsutvecklingen ur ett demokratiskt perspektiv.

Ambassadörerna består av en grupp engagerade invånare som successivt utvecklas till ett brett remissorgan där stadens beslutsfattare/förvaltningar/bolag kan förankra förslag på beslut där invånarnas synpunkter på förändringar är viktiga att ta in. På så sätt ges ambassadörerna även möjlighet att påverka förändringar i staden de bryr sig om, värnar och vill utveckla.

Det mänskliga mötet präglar Göteborg. Varje år nomineras och certifieras tusentals göteborgsambassadörer (ju fler desto bättre) genom öppen nominering. 2021 är ambassadörskapet ett kriterium för anställning inom Göteborgs Stad. Kriterier för certifiering: att vara rädd om staden och bry sig om sina medmänniskor (delaktighet och ansvar). Genom den årliga ceremonin förstår varje person vilket högtidligt uppdrag det är. Göteborgsambassadörer finns i alla stadens delar och i alla åldrar. Ett fokusområde är skolan. En viktig roll är att förmedla värdegrund. Ambassadörer kan för barn och äldre fungera som guider för att hitta fritidsintressen så att varje individ får ett meningsfullt sammanhang. Genom ambassadörerna utvecklas trygghetsvandringar i bostadsområden som pekar på otrygga miljöer för åtgärder. Inom skolan finns riktade praoplatser som leder till ett certifierat ambassadörskap. Via contact center förmedlas tips/idéer om förbättringar. Checka av varje dag och synliggör så att åtgärder blir kända.

Vi vill också säkerställa att den som är ny i stan får information som är tillgänglig, att den är lätt att hitta och finns på flera språk och med tydliga, internationellt klassade symboler. Alla officiella hemsidor har på första sidan en banner, "New in Town", och via den når man

all relevant information. Det gratis wi-fi-nätet gör att man automatiskt blir exponerad vid inloggning. Utöver detta är alla hänvisningsskyltar i och till staden flerspråkiga och, där det är relevant, försedda med tydliga standardiserade symboler. Tillgänglighetsinformation för funktionsnedsatta är standard.

Idén omfattar också upprättande av en biljettcentral där kulturinstitutioner, transportörer etc. kan skänka biljetter för resor och upplevelser. Certifierade ambassadörer har möjlighet att bjuda med sig någon som är ny i stan på en upplevelse utan kostnad, exempelvis biljetter till Operan eller en skärgårdstur.

Unikitet: Liknande projekt finns men Göteborg har som enda stad lyckats ta hela greppet – ett välkomnande som känns hela vägen: Från skyltar till människor.

Finansiering: Öppenheten bidrar till affärsmodellen som utvecklar näringen inom destinationen = konkurrensfördel. Verksamheter och akademi har lätt att rekrytera den kraft som stärker verksamheten. Ryktet om den välkomnande och lättillgängliga staden sprider sig över världen. Därför bör förutsättning för samfinansiering vara stor. Det offentliga ansvarar dock. (Om man ser exemplet "Settlement Workers" i Kanada är det kommunalt – statligt finansierat.) Organisering, utbildning och certifiering ska skötas av frivilligorganisationer, ej kommunen.

När? Börja i skolan nu, den som idag är åtta år är 18 år 2021. Utifrån barnperspektivet stärks initialt tryggheten och välkomnandet inom skolan, successivt sprids det som ringar på vattnet till hela staden. Addera ambassadörskapet till likabehandlingsarbetet.

5. ARBETSMARKNAD FÖR ALLA

Göteborg är bäst på socialt företagande! I ett välfärdssystem borde det vara möjligt att utföra riktiga jobb som avlönas istället för att uppbära bidrag.

Jobben ger individen kontroll över sin egen utveckling och lön. Tänk till exempel att om du har försörjningsstöd och lyckas identifiera ett jobb som inte görs av någon annan men behöver göras kan stödet omvandlas till lön. Rekryteringsstöd kan hjälpa till att hitta kreativa vägar att skapa arbete. Byråkratin ska underlätta, inte försvåra. Checklistan (se idé 3) är obligatorisk vid tillsättning av tjänster och i rekryteringsförfaranden. Andel av nyrekryterad personal ska uppfylla mångfaldskvot/arbetslösa. Koppla sociala anspråk och arbetslöshet till upphandlingar.

Unikitet: Nja... Alla regioner kämpar med arbetslöshet och utanförskapet som förs med den. Återigen sätts Göteborg på kartan genom att staden tar hela greppet, möjliggör att flera krafter verkar tillsammans och konsekvent visar uthållighet istället för att skapa tillfälliga åtgärder.

Finansiering: Identifiera medel och projekt som redan arbetar med frågan. Omfördela och prioritera så att fler tar ansvar.

När? Vänta inte.

6. GÖTEBORGS OCH GÖTEBORGARNAS HISTORIA

Historien är viktig för känslan av stolthet och sammanhang. I Göteborg är historien levande och vi dokumenterar ärligt, såväl de bra som de dåliga delarna av vår historia. Genom historien visas den öppna stadens historia. På så sätt lär vi oss av våra misstag och stärks av våra framgångar.

Skolklasser rör sig mellan alla bostadsområden under sin skoltid, vilket är inskrivet i läroplanen. Eleverna lär sig på plats och därmed stärks också den geografiska kompetensen och känslan av att vara trygg i alla stadsdelar. Såväl det gröna (natur och friluftsliv) som den socioekonomiska delen av historien omfattas. En app med stadens berättelser är framtagen och uppdateras med nya hela tiden, såväl officiella som personliga. Vår historia är inte en historia och den förmedlas med kött och blod. Göteborgsambassadörer (se idé 4) kompletterar lärarnas ansvar. Göteborgsspelet är ett live-spel: Deltagarna måste åka runt, på varje plats väntar en belöning. Ta det i kronologiska ordning, till exempel Lödöse i ettan, Angered i nian.

Unikitet: Om hela staden och alla årskurser omfattas av en genomarbetad plan bör det sätta internationellt avtryck.

Finansiering: Det mesta sker redan idag så det handlar snarare om att göra det annorlunda, med ett förstärkt innehåll. Detta görs inom befintlig ram för kompetensutveckling av lärarna, från Lärarhögskolan till klassrummen. Framtagning av app finansieras genom annonsering och sponsring. Resandet sker med kollektivtrafik (gratis för eleverna redan idag).

När? Översyn av ämnet startas omgående. Obligatoriskt i undervisningen (alla årskurser) inom tre år.

7. VATTNET

Få företeelser upplevs så tillåtande och integrerande som en badplats. På badplatser samlas personer i alla åldrar och från alla kulturer.

Badandet är både lek, sport och ritual. Låt oss därför skapa ett bad i anslutning till älven, gärna i älven – och varför inte ett modernt bastubad mitt i staden, centralt vid älven? Troligen behöver vattnet renas, men det underlättas om tung båttrafik leds via Nordre älv. Viktigt att badet är öppet, det vill säga har låg eller ingen entréavgift. Det ska inte vara ett äventyrsbad utan snarare omges av trappor som bjuder in att sitta och sedan sakta glida i vattnet. En plats som fungerar lika bra i stillsamt skymningsljus som i vild lek och plask.

Tänk på att vattnets symbolik för öppenhet är central. Hamnstäder präglas av internationella influenser, och historiskt befolkades Göteborg av personer som kom in via havet. Vattnet är också en transportväg av människor och gods och vattnet når såväl skärgård som världen. Göteborgs historia hade sett helt annorlunda ut om staden inte varit en hamnstad.

Älven ska vara en plats för rekreation, handel och miljö. Se vattnet som tomtmark, tänk flytande restauranger, flytande marknader och mötesplatser. Använd vattnet som energikälla (värme och våg). Se skärgården som tillgång och gör det möjligt att lätt ta sig dit via kajer inne i staden. Flytta Stena längre ut. Låt älven och vattenstråken förena staden genom broar, samlingsplatser och enkla transportmedel, till exempel elbåtar. Ljussätt valda punkter kring vattnet året om.

Unikitet: Genom arkitektur och belysning kan en sådan plats bli ett smycke. En central badplats är i sig inte unikt, men öppenheten och att människor från stadens alla delar samlas här är unikt.

Finansiering: Samfinansiering, kanske ur en fond – som en gåva till invånarna inför 2021.

När? Kan vara en del av en jubileumsplats som invigs 2021.

DELTAGARE

Med detta överlämnar Öppna staden sina idéer. Förväntan och förtroende vilar över gruppen och med tillförsikt ser vi framtiden an.

Tasso Stafilidis, ordförande	HBTQ-Festivalen
Anders Josby	Tillgänglighetsrådgivare
Anna Reynold	Quadriiceps
Anneli Abrahamsson	Komiker
Ashar Khan	Musiker, entreprenör
Birgitta Dovmyr	Allégårdens pensionärsförening
Erik Boge	Grunden
Iki Gonzalez Magnusson	Utopia
Jaana Sandberg	Center för Skolutveckling
Lars Lilled	S2020, Göteborgs Stad
Malin Leijonberg	Prickig katt
Malin Wallin	Student HDK
Maria Edström	Genusforskning, Göteborgs universitet
Maria Lindahl	Utopia
Ola Larsson	Grunden
Roger Gustafsson	Änglagårdsskolan
Seroj Ghazarian	Jämställdhets- och Mångfaldsguppen, Göteborgs Stad
Talar Kirkor	Ungdomssatsningen, Göteborgs Stad
Anki Sande	Göteborg & Co
Sofia Lindberg	Göteborg & Co

Sid 4: Fotografier av Elisabeth Dunker, Göran Assner, Dick Gillberg, Silverbullet och Göteborg & Co
Sid 6: Fotografier av (ovanifrån): Viktor Gårdsäter/Briljans/Folio, Nick Ballon/Photonica/Getty Images, Anabelen/sxc.hu, S Lubenow/LOOK/Getty Images, Thomas Barwick/Taxi/Getty Images
Sid 8: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 9: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 12: Fotografi av Göran Assner
Sid 14–15: Fotografi av Werner Nystrand/Briljans/Folio
Sid 16–17: Fotografi av Scott E Barbour/The Image Bank/Getty Images
Sid 17: Fotografi av Lennart Sjöberg
Sid 18–19: Fotografi av Viktor Gårdsäter/Briljans/Folio
Sid 19: Fotografi av Nicho Södling/Folio
Sid 20: Fotografi av H. & D. Zielske/LOOK/Getty Images
Sid 20–21: Fotografi av Stanley Underdal/Flickr/Getty Images
Sid 21: Fotografi av Anna Grzelec
Sid 22–23: Fotografi av Tsuneo Yamashita/Taxi Japan/Getty Images
Sid 23: Fotografi ovan av Anabelen/sxc.hu och nedan av Niklas Bernstone
Sid 24–25: Fotografi av Bregenzer Festspiele/andereart
Sid 25: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 26–27: Fotografi av Göran Assner
Sid 32–33: Fotografi av Göran Assner
Sid 34: Fotografi av Christoffer Persson
Sid 34–35: Fotografi av Phoenix Wang/Flickr/Getty Images
Sid 35: Fotografi av Christoffer Persson
Sid 36: Fotografi av Mikael Svensson/Bildarkivet.se
Sid 36–37: Fotografi av S Lubenow/LOOK/Getty Images
Sid 37: Fotografi av Emil Fagander
Sid 38–39: Fotografi ovan av Jorma Valkonen och nedan av Jörgen Nahm
Sid 40: Fotografi av Lisa Barry
Sid 40–41: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 41: Fotografi från Austrophoto Austrophoto/F1online/Getty Images
Sid 42–43: Fotografi ovan av Beatrice Törnros och nedan från Leif Johansson/Bildarkivet.se
Sid 44–45: Illustration av Joakim Kaminsky

Sid 50–51: Fotografi av Stefano De Luigi/VII Network/Corbis Images
Sid 52–53: Fotografi ovan av Dick Gillberg och nedan från Lindholmen Science Park
Sid 54–55: Fotografi ovan av Dick Gillberg och nedan från Jörgen Wiklund & Co/Bildarkivet.se
Sid 56: Fotografi av Franois De Heel/Garden Picture Library/Getty Images
Sid 57: Fotografi ovan av Martin von Brömssen och nedan av Thomas Barwick/Taxi/Getty Images
Sid 58–59: Fotografi ovan av Baran Ozdemir/Vetta/Getty Images, nedan av Nick Ballon/Photonica/Getty Images
Sid 59: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 60–61: Fotografi av Kasper Kristensson
Sid 61: Fotografi av Tomas Yeh
Sid 63: Fotografi av Robert Harding World/Johnér Bildbyrå
Sid 69: Fotografi av Göran Assner
Sid 74–75: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 74: Fotografi nedan från iStockphoto
Sid 75: Fotografi ovan av Clarion Hotel Post/clarionpost.se, nedan vänster av Elisabeth Dunker, höger av Göteborg Energi/Göteborg Wind Lab
Sid 76–77: Fotografi ovan av Göran Assner och nedan av VisitOSLO
Sid 77: Fotografi från Baran Ozdemir/Vetta/Getty Images
Sid 78–79: Fotografi ovan av Göran Assner och nedan av Dick Gillberg
Sid 79: Fotografi ovan från Gothia Cup, illustration från Gothia Towers/Svenska Mässan, fotografi nedan av Göran Assner
Sid 80–81: Fotografi från Gothia Cup
Sid 82–83: Fotografi ovan och nedan av Dick Gillberg
Sid 83: Fotografi av Bregenzer Festspiele/andereart
Sid 84–85: Fotografimontage ovan från Super Sustainable och fotografi nedan från S Lubenow/LOOK/Getty Images
Sid 85: Fotografi ovan från Nicho Södling/Folio och nedan av Joakim Seiler
Sid 86–87: Fotografi av Paul Todd
Sid 87: Fotografi av Lasse Fredriksson
Sid 88–89: Fotografi av Dick Gillberg nedan från Nick Ballon/Photonica/Getty Images

Sid 89: Fotografi ovan och nedan av Dick Gillberg
Sid 90: Fotografi av Jyrki Komulainen/Folio
Sid 90–91: Fotografi av Alexander Crispin/Johnér Bildbyrå
Sid 91: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 92: Fotografi av Henrik Sandsjö
Sid 92–93: Fotografi av Kjell Holmner
Sid 93: Fotografi ovan Jorma Valkonen och nedan av David Harris/Flickr Open/Getty Images
Sid 94–95: Fotografi från Liseberg
Sid 99: Fotografi av Staffan Widstrand
Sid 101: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 103: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 104: Fotografi av VisitOSLO
Sid 105: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 107: Fotografi ovan av Göran Assner och nedan av Johan Bernström
Sid 108–109: Fotografi av Rolf Hallin
Sid 109: Fotografi överst av Dick Gillberg, mitten av Dick Gillberg och nederst av Janolof Fritze
Sid 110: Illustration av Christoffer Persson
Sid 111: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 115: Fotografi av Elisabeth Dunker
Sid 118: Fotografi av Kjell Holmner
Sid 119: Fotografi av Göteborg & Co
Sid 120–121: Fotografi från Imagemore/Getty Images
Sid 123: Fotografi av Claes Axstål
Sid 125: Fotografi av Göran Assner
Sid 126: Fotografi från Göteborgs universitetsbibliotek
Sid 127: Fotografi från Göteborgs Stadsmuseum
Sid 129: Fotografi från Liseberg
Sid 130: Fotografi av Dick Gillberg
Sid 133: Fotografi av Yvonne Johansson
Sid 134–135: Fotografier av Dick Gillberg
Sid 136–137: Fotografier av Dick Gillberg
Sid 141: Fotografi ovan av Niklas Bernstone och nedan av Dick Gillberg